

UŽSIENIO KALBOS (ANTROSIOS) BENDROJI PROGRAMA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Užsienio kalbos (antrosios) bendroji programa (toliau – Programa) apibrėžia užsienio kalbos (antrosios) dalyko paskirtį, tikslą ir uždavinius, dalyku ugdomas kompetencijas, pasiekimų sritis ir pasiekimų raidą, dalyko mokymo(si) turinį, pasiekimų lygių požymius ir mokinių pasiekimų vertinimą.

2. Užsienio kalbos (antrosios) dalyko paskirtis – sudaryti sąlygas mokiniui ugdytis kompetencijas, reikalingas bendraujant dabarties pasaulyje, mokantis, rengiantis karjerai ir tolesnei asmenybės raidai.

3. Užsienio kalba yra bendravimo įrankis su kitų tautų, kultūrų, kalbų atstovais. Tai praplečia asmens pažintines ir kultūrinės galimybes. Užsienio kalbų mokėjimas teikia galimybių naudotis internetu, medijų ištekliais, mokslo literatūra, skaityti grožinę literatūrą originalo kalba. Tai leidžia asmeniui tobulėti, plėsti akiratį, naudotis kultūros vertybėmis ir šaltiniais, kurie nepasiekiami gimtąja kalba. Užsienio kalbų mokėjimas yra būtina sąlyga sėkmingoms studijoms ir profesinei karjerai. Keleto užsienio kalbų pakankamas mokėjimas padidina asmens konkurencingumą, mobilumą, profesinį patrauklumą.

4. Užsienio kalba kaip dalykas padeda formuoti(s) kalbinius komunikacinius gebėjimus, informacinę kultūrą, ugdyti(s) asmenines savybes, vertybines nuostatas bei socialinę kultūrinę savimonę. Mokiniais sudaromos sąlygos:

4.1. vartoti užsienio kalbą mokinio veiklai būdinguose kontekstuose, pasiekti reikiamą kalbos mokėjimo lygį, leidžiantį siekti asmeninių, mokymosi, visuomeninių ar profesinių tikslų. Išmokti ieškoti žinių, informacijos, ją kritiškai vertinti, sisteminti, vartoti naudojantis šiuolaikinėmis technologijomis;

4.2. siekti asmeninio tobulėjimo, atliekant prasmingas veiklas, skiriant dėmesį savitarpio supratimui ir pagalbai, artimos aplinkos ir pasaulio pažinimui, jį analizuojant per savo ir kitų asmenų kultūrinį, etninį kontekstą, patirtis, suvokiant savo stipriąsias ir silpnąsias puses;

4.3. mokytis prisitaikyti prie pokyčių ir priimti iššūkius dirbant kartu, klausantis kitų asmenų nuomonės, analizuoti ir spręsti globalaus pasaulio problemas, bendraujant etiškai ir korektiškai;

4.4. ugdytis supratimą ir pagarbą įvairių kultūrinių, socialinių grupių, skirtingos lyties, amžiaus, fizinių ar intelektinių gebėjimų, tautybės, rasės, kitokios mąstysenos ar gyvensenos asmenims;

4.5. mokytis perimti Europos ir pasaulio istorinę kultūrinę patirtį, ugdytis partnerišką santykį su kitomis tautomis, atsakomybę už savo krašto, Europos ir pasaulio tautų kultūros puoselėjimą ir likimą.

5. Programoje išskirtos keturios pasiekimų sritys: Supratimas (receptija) (A), Raiška (produkavimas) (B), Sąveika (interakcija) (C), Tarpininkavimas (mediacija) (D). Šios pasiekimų sritys yra bendros visoms klasėms nuo 6 iki IV gimnazijos, kiekvienam koncentruui numatyti konkretūs kiekvienos srities pasiekimai, suformuluoti atsižvelgiant į vaiko raidos ypatumus ir įgytą patirtį. Programoje aprašyti mokinių pasiekimai suprantami kaip žinių, supratimo, gebėjimų ir nuostatų visuma. Tikimasi, jog jie bus pasiekti baigiant ugdymo programą. Kiekvienos pasiekimų srities pasiekimų raida atskleidžiama keturiuose ugdymo centruose: ((5)–6 klasės, 7–8 klasės, 9–10 (I–II gimnazijos) klasės ir III–IV gimnazijos klasės). Programoje pateikiami skirtingiems mokinių

amžiaus tarpsniams numatyti pasiekimai – mokymo(si) rezultatai. Mokymo(si) rezultatai aprašomi siejant juos su Bendruosiuose Europos kalbų metmenyse (2020) pateikiamais kalbos mokėjimo lygių aprašais: (5)–6 klasėse numatomi mokinių pasiekimai siejami su kalbos mokėjimo lygiais Prieš–A1 / A1, 7–8 klasėse su kalbos mokėjimo lygiais A1 / A2, 9–10 ir I–II gimnazijos klasėse su kalbos mokėjimo lygiais A2 / A2+, III–IV gimnazijos klasėse su kalbos mokėjimo lygiais B1 / B1+. Mokymo(si) turinys nusako kontekstus, kuriuose ugdomi mokinių pasiekimai, mokymo(si) kontekstų pasirinkimo galimybes laipsniškai įgyti žinių ir supratimą, ugdyti gebėjimus ir vertybines nuostatas. Pasiekimai aprašomi keturiais pasiekimų lygiais: slenkstinis (1), patenkinamas (2), pagrindinis (3) ir aukštesnysis (4). Kiekvienas pasiekimų lygio požymis įvardija mokinio rodomus mokymosi rezultatus. Aprašomos svarbiausios į(si)vertinimui reikšmingos įgytos žinios ir supratimas, išugdyti gebėjimai ir vertybinės nuostatos.

II SKYRIUS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

6. Užsienio kalbos (antrosios) dalyko tikslas – įgalinti mokinius vartoti užsienio kalbą atliekant įvairias jų amžiaus tarpsniui būdingas veiklas realaus gyvenimo situacijose įvairiuose kontekstuose, tobulinant Programoje įvardytas mokinio kompetencijas; ugdyti mokinius kaip socialiai sąmoningus piliečius, gebančius kūrybiškai ir atsakingai veikti priimant iššūkius, suvokiančius pasaulio įvairovę, istorinę ir kultūrinę patirtį, siekiančius pažinimo ir asmeninio tobulėjimo.

7. Pagrindinio ugdymo uždaviniai. Siekdami tikslo mokiniai:

7.1. bendrauja raštu ir žodžiu, supranta ir kuria įvairius sakinčius, rašytinius ir audiovizualinius tekstus, taip pat ir pasinaudodami skaitmeninėmis technologijomis;

7.2. plėtoja kalbos žinias, ugdomi kompetencijas, būtinas sėkmingai bendrauti skirtinguose kontekstuose ir skirtingais tikslais;

7.3. taiko tinkamas strategijas suprasdami ir kurdami sakinčius ir (arba) rašytinius tekstus, bendraudami žodžiu ir raštu, virtualioje erdvėje, tarpininkaudami;

7.4. priima, supranta ir gerbia kitas kalbas ir kultūras;

7.5. suvokia sąsajas tarp kalbos ir kultūros, susipažįsta su kitų šalių kultūra, išplėtoja tarptautinį sąmoningumą analizuodami kalbas, kultūras, idėjas ir pasaulines problemas;

7.6. suvokia užsienio kalbą kaip sociokultūrinės tikrovės dalį, tarpkultūrinio bendravimo, mokymosi ir pažinimo priemonę;

7.7. ugdomi gebėjimus ir norą mokytis kalbų visą gyvenimą.

8. Vidurinio ugdymo uždaviniai. Siekdami tikslo mokiniai:

8.1. bendrauja raštu ir žodžiu, supranta ir kuria įvairius B1 kalbos mokėjimo lygį atitinkančius sakinčius, rašytinius ir audiovizualinius tekstus;

8.2. plėtoja kalbos žinias, ugdomi gebėjimus, būtinus sėkmingai bendrauti skirtinguose asmeninio, viešojo gyvenimo ir iš dalies profesinės veiklos kontekstuose ir skirtingais tikslais;

8.3. taiko įvairias tinkamas strategijas suprasdami ir kurdami sakinčius ir rašytinius tekstus, bendraudami žodžiu ir raštu, virtualioje erdvėje, tarpininkaudami; remiasi kitų dalykų žiniomis bei tikslingai naudojasi žodynais, kalbos žinytais ir kitomis šiuolaikinėmis informacijos paieškos priemonėmis ir šaltiniais;

8.4. naudojasi įvairiomis skaitmeninėmis technologijomis, pasirenka tinkamus informacijos šaltinius užsienio kalba įvertindami informacijos patikimumą;

8.5. suvokia sąsajas tarp kalbos ir kultūros, plėtoja tarpkultūrinį sąmoningumą analizuodami ir lygindami įvairius kultūros reiškinius ir vertindami jų svarbą;

8.6. suvokia užsienio kalbą kaip sociokultūrinės tikrovės dalį, tarpkultūrinio bendravimo, mokymosi ir pažinimo priemonę;

8.7. ugdomi gebėjimus ir norą mokytis kalbų tolesnėse studijose, būsimoje profesinėje veikloje ir visą gyvenimą.

III SKYRIUS KOMPETENCIJŲ UGDYMAS

9. Įgyvendinant Programą ugdomos šios kompetencijos: komunikavimo, pažinimo, kultūrinė, skaitmeninė, kūrybiškumo, pilietiškumo, socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos. Jos pateiktos pagal kompetencijos ugdymo intensyvumą.

10. Komunikavimo kompetenciją mokiniai ugdo, kai kalbėdami ir rašydami pasirenka ir vartoja kalbines ir nekalbines raiškos priemones ir formas; pritaiko raiškos priemones ir formas įvairioms situacijoms ir adresatams asmeninio gyvenimo, mokymo(si), viešosios veiklos ir iš dalies profesinės veiklos srityse komunikuodami gyvai ir virtualiojoje erdvėje; kuria komunikavimo aplinką; kalbėdami ir rašydami taiko reikiamas strategijas (planuoja, pasitaiso, patikslina, redaguoja ir pan.); komunikuodami žodžiu ir raštu atsižvelgia į adresatą, komunikacinį tikslą, situaciją; išlaiko dėmesį, išklauso pašnekovą, tinkamai reaguoja; komunikuodami žodžiu ir raštu atskleidžia savo asmenybę, suvokdami savo ir kitų skirtynes; klausydami ir skaitydami atpažįsta patyčias, įžeidžiamo turinio, nepakantumą ir smurtą skleidžiančius pranešimus; klausydami ir skaitydami analizuoja ir vertina įvairias komunikavimo intencijas, supranta asmenines nuostatas išreiškiančius pranešimus, skiria faktus ir nuomonę; analizuoja, interpretuoja ir kritiškai vertina pranešimus, tekstus, pranešimo tikslumą, pagrįstumą, įvairių šaltinių patikimumą.

11. Pažinimo kompetenciją mokiniai ugdo, kai vartoja kalbos išteklius, kurie apima kalbines komunikacines (funkcines, semantines, gramatines, leksines, diskurso, fonologines ir kt.), sociokultūrinės, tarpkultūrinės žinias ir gebėjimus; taiko užsienio kalbos išteklius, reikalingus atlikti kalbines veiklas siekiant realizuoti įvairias komunikacines intencijas įvairiuose kalbos vartojimo kontekstuose; perskaito ir suvokia skaitomus tekstus ir supranta jų teikiamą informaciją, reaguoja į ją; suvokia skaitomo literatūrinio teksto prasmes, meninių kalbos priemonių vartojimo reikšmingumą; sparčiai plečia žodyną, vartoja abstrakčias ir konkrečias sąvokas, kalbos pažinimo sąvokas ir terminus; atlieka kalbines veiklas, apimančias recepciją ir (arba) supratimą, produkavimą ir (arba) raišką, interakciją ir (arba) sąveiką, mediaciją ir (arba) tarpininkavimą; taiko užsienio kalbos dalykui, kalbų mokymuisi būdingas mąstymo formas, pvz., klausydami ir skaitydami apdoroja, analizuoja, vertina tekstus turinio ir sandaros požiūriu, kitų dalykų žinias taiko per užsienio kalbos pamokas; kalbėdami ir rašydami taiko turimas žinias ir gebėjimus naujuose kontekstuose; atlikdami produkavimo ir interakcijos veiklas, kelia klausimus, identifikuoja problemas, siūlo problemų sprendimo būdus, įgyvendina idėjas; planuoja, stebi, vertina, reflektuoja mokymo(si) procesą, savo mąstymą; savistabą, savianalizę susieja su mokymo(si) tikslais ir rezultatais.

12. Kultūrinę kompetenciją mokiniai ugdo, kai mokosi atpažinti ir stebėti kultūros kūrinius artimoje aplinkoje; tyrinėja ir lygina kultūrų objektus ir reiškinius; susipažinę apibūdina Lietuvos kultūros papročius, istoriją, mokslą, menus, literatūrą, kultūros, mokslo, visuomenės veikėjus, vertina jų veiklą, pasiekimus; mokosi atsakingai naudotis medijomis; aptaria kultūros renginių reikšmę savo asmeniniame, mokyklos, bendruomenės, šalies, pasaulio gyvenime; suvokia savo kultūrinius interesus, įgyvendina juos; siūlo kultūrinės raiškos idėjas klasės, mokyklos, bendruomenės projektams, renginiams; dalyvauja klasės, mokyklos, bendruomenės kultūrinėje veikloje kaip kūrėjai, atlikėjai, aktyvūs stebėtojai, kritiškai medijų meno vartotojai; vertina Lietuvos ir pasaulio daugiakalbiškumą ir daugiakultūriškumą; lygina ir kritiškai vertina vertybes, idėjas, komunikacijos formas, kultūros pasiekimus Lietuvos, Europos ir pasaulio kultūros kontekstuose; analizuoja ir lygina tradicinės ir šiuolaikinės Lietuvos kultūros objektus, reiškinius, kūrinius, interpretuoja šalies lokalius, regioninius kultūros reiškinius bei vertina jų svarbą šalies kultūrai; atsakingai vartoja intelektualius kultūros produktus, pritaiko savo kultūrinės žinias asmeniniame ir visuomeniniame gyvenime bei užsienio kalbos mokymo(si) procese; įvairias veiklas aptaria užsienio kalbos pamokose; kritiškai vertina įvairių kultūros reiškinių poveikį šalies, Europos ir pasaulio kultūros raidai; siekia bendrauti užsienio kalba ir kurti kartu su kitų kultūrų atstovais.

13. Skaitmeninę kompetenciją mokiniai ugdo, kai supranta žiūrimus vaizdo įrašus, TV laidas, filmus, jų pagrindines mintis ir detales; naudojasi skaitmeniniais žodynais, vertimo programomis, kitais supraci padedančiais įrankiais; žaisdami pasirenka pvz., žaidimų lygį, spalvą,

formą; sukuria skaidrių pateiktis su užrašais ekrane, įgarsina tekstą, pateikia pavyzdžių naudodami įvairias medijas (grafinę, vizualinę, vaizdo); užpildo formą įrašydami asmeninę informaciją; užsisako prekę ar paslaugą internetu; sukuria filmuką ir (arba) reportažą, vaizdo ir garso įrašą; sukuria tinklalaide (podcast: audio, videocast) tam tikra aktualia tema, pasidalindami svarbia patirtimi arba kurdami išgalvotą istoriją; įrašo ir (arba) parengia interviu pvz., su mokyklos svečiu ar projekto partneriu; parašo TV laidos, tinklalapio recenziją, pateikia vertinimą, komentarą; analizuodami ir vertindami informaciją, atskiria faktus ir nuomones, atpažįsta melagingas naujienas; audiovizualiniam kūriniiui rengti pasirenka tinkamas skaitmenines priemones ir tekstų rengykles; saugiai naudojami skaitmeninėmis technologijomis, remiasi asmens duomenų bei privatumo sauga skaitmeninėje erdvėje; kritiškai vertina skaitmeninio turinio pasirinkimą; dalyvaudami virtualioje komunikacijoje paskelbia įrašus apie patirtus dalykus, etiškai pakomentuoja kitų įrašus; dalyvauja virtualioje komunikacijoje realiu laiku su daugiau nei vienu pašnekovu, apsiukeičia su jais informacija; dirbdami projekto grupėje vykdo tiesiogines instrukcijas, atlieka bendras užduotis; bendradarbiaudami grupėje, susidedančioje iš skirtingų kultūros, religijos, kalbos mokėjimo lygio ir pan. asmenų, atlieka komandines užduotis, rodo grupės nariams pagarbą, supranta individualius asmenų skirtumus, jei nesutaria, ieško kompromiso, mandagiai kalba, kuria pozityvią atmosferą; sprendžia problemas pasitelkdami skaitmenines technologijas.

14. Kūrybiškumo kompetenciją mokiniai ugdomi, kai svarsto, ką norėtų sužinoti, tyrinėti, išbandyti; renka kūrybai reikalingą informaciją iš įvairių šaltinių ir artimos socialinės aplinkos; pasitelkia vaizduotę tam, kad pasiūlytų kūrybinę idėją; kelia klausimus, problemas ir pateikia sprendimo būdus bei juos pagrindžiančius argumentus; teikia alternatyvas, argumentuoja; generuoja originalias idėjas; savarankiškai atlieka kūrybines užduotis; turimas žinias ir gebėjimus perkelia į naują kontekstą; kūrybinei veiklai renkasi asmeniškai ar socialiai prasmingas temas; atlikdami projektinę veiklą apie Lietuvos ir kitų šalių aktualijas, kuria pristatymus, plakatus, filmukus ir pan., įžvelgia problemas ir kūrybines galimybes įvairiuose socialiniuose ir kultūrinuose kontekstuose; susidūrę su sunkumais, tęsia pradėtą veiklą, koreguoja darbą, siekia baigti; kūrybos rezultatus pristato įvairiais būdais, juos renkasi tikslingai, taiko įvairias kūrybinės veiklos priemones; apibūdina savo ir kitų sukurtus produktus, vertina juos pagal nurodytus ar pasirinktus kriterijus; kuria atskirai ir grupėje, dalinasi savo žiniomis, kūrybinėmis idėjomis, patirtimi su kitais mokiniais; bendradarbiaudami komandoje, taiko mediacijos strategijas; grupėje laikosi kūrybinės etikos taisyklių, prisitaiko prie kitų asmenų interesų, prisiima atsakomybę už pasirinktą ar priskirtą vaidmenį; priima alternatyvius sprendimus, atsižvelgdami į kontekstą ir aplinkybes bei įvertindami rizikas.

15. Pilietiškumo kompetenciją mokiniai ugdomi, kai išvardija Lietuvos valstybės simbolius, aptaria jų svarbą; nusako piliečio teises ir pareigas, analizuoja, kodėl būtina ginti savo teises ir vykdyti pareigas; paaiškina, kodėl bendruomenėje būtina laikytis taisyklių; švenčia valstybines šventes, dalyvauja pilietinėse veiklose; išvardija Lietuvos ir tarptautines institucijas, ginančias žmogaus teises; išvardija pagrindines tarptautines organizacijas, kurių narė yra Lietuvos valstybė; nusako valstybėje veikiančių institucijų funkcijas, jų svarbą demokratijai; dalyvauja kuriant klasės taisykles; nusako, kaip supranta demokratiją klasėje, mokykloje, šeimoje, bendruomenėje, valstybėje; analizuoja bendruomenėje ir visuomenėje priimtinių taisyklių, normų laikymosi svarbą, žmogaus teises ir jų apsaugą demokratinėje visuomenėje; susipažįsta su darnios ekologinės aplinkos kūrimo principais; paaiškina, kodėl reikia saugoti kultūros ir gamtos išteklius, aptaria žmonių elgesį juos tausojant; pateikia pasaulio gamtos ir kultūros paveldo pavyzdžių; išvardija, apibūdina Lietuvos materialųjį ir nematerialųjį paveldą, aptaria būtinybę su juo elgtis atsakingai; rodo pagarbą kitokiai nuomonei, paaiškina savo požiūrį, ieško kompromiso; išvardija konfliktų sprendimo būdus; dalyvauja savanoriškoje, labdaringoje veikloje, aptaria ir vertina savo vaidmenį; suvokia žiniasklaidos vaidmenį demokratijoje, atpažįsta netikras naujienas, aptaria melagingų naujienų žalą.

16. Socialinę, emocinę ir sveikos gyvensenos kompetenciją mokiniai ugdomi, kai skaito tekstus ir klauso audio įrašų, kurių tematika sudaro galimybes kalbėti apie sveiką gyvenseną; mokosi valdyti savo emocijas viešo pasisakymo metu; mokosi bendrauti užsienio kalba žodžiu su savo bendraamžiais, mokytojais ir kitais jų aplinkoje pasitaikančiais asmenimis, išgirsti pašnekovą ir pritaikyti savo kalbą prie sociolingvistinės situacijos; mokosi atpažinti tarpkultūrinius skirtumus ir

tinkamai su jais dorotis komunikuodami užsienio kalba; atpažįsta ir išsako savo emocijas, išvardija savo vertybes, asmenines savybes, paaiškina savo elgesį; apibūdina norus, pomėgius, gebėjimus, pasako, ką nori išmokti daryti geriau; išsikelia tikslą, sukuria jo pasiekimo planą, vertina savo pažangą siekiant tikslo; motyvuoja save ir kitus įveikti nepalankias situacijas; rūpestingai ir draugiškai elgiasi klasėje; dirbdami grupėje laikosi sutartų darbo grupėje taisyklių; atpažįsta ir nusako pavojingą ir nesaugų elgesį; reaguoja į nepagarbų ar patyčių elgesį ir siekia jį įveikti; palaiko kitus, o prireikus patys paprašo palaikymo; paaiškina, kaip elgtis, kur ieškoti pagalbos iš tikus nesėkmei; suprastami skirtingas vertybinės nuostatas, rodo pagarbą įvairių kultūrinių, socialinių grupių, skirtingo amžiaus, fizinių ar intelektualinių gebėjimų, skirtingos tautybės, rasės, mąstysenos ar gyvenenos asmenims; supranta asmeninių savybių vaidmenį dirbant komandoje; sprendžia tarpasmeninius konfliktus; dėmesingai klausosi ir analizuoja, kaip klausymas ir kalbėjimas padeda išvengti konfrontacijos; analizuoja ir paaiškina mokyklos, bendruomenės, visuomenės taisyklių svarbos priežastis; vartoja tinkamas sąvokas kūno dalims apibūdinti, supranta vartotinių ir nevartotinių žodžių konotacines reikšmes; rūpinasi savo kūno ir aplinkos švara; paaiškina, kokie produktai yra palankūs ir nepalankūs sveikatai, laikosi sveikos mitybos taisyklių mokykloje; suvokia ir apibūdina atsakomybę ir pasekmes už sveikatai kenkiančius sprendimus ir veiksmus; paaiškina šeimos, mokyklos, bendruomenės, visuomenės taisyklių ir priimtinių normų laikymosi svarbą; aptaria sveiko gyvenimo būdo principus, fizinės ir emocinės sveikatos dermę.

IV SKYRIUS PASIEKIMŲ SRITYS IR PASIEKIMAI

17. Programoje pasiekimų sritys žymimos raide (pavyzdžiui, A, B), o raide ir skaičiumi (pavyzdžiui, A1, A2) žymimas tos pasiekimų srities pasiekimas. Mokių pasiekimai aprašomi pagal kalbinės veiklos pobūdį ir vartojant kalbą vykstančius procesus.

18. Supratimas (receptija) (A) vyksta, kai kalbos vartotojas apdoroja ir supranta sakininius, rašytinius ir audiovizualinius tekstus; apima klausymo, skaitymo ir vaizdo peržiūros veiklas. Šios pasiekimų srities pasiekimai:

18.1. sakinio teksto supratimas (klausymas) (A1): sakininių instrukcijų, nurodymų, skelbimų, pokalbių, diskusijų, pranešimų, pasisakymų, paskaitų, sakinio pasakojimo, sakinio publicistinio ir (arba) mokslo populiarinio teksto supratimas;

18.2. rašytinio teksto supratimas (skaitymas) (A2): rašytinių instrukcijų, nurodymų, skelbimų, korespondencijos supratimas; specifinės informacijos paieška ir atranka; detalus rašytinių tekstų supratimas; grožinio ir publicistinio teksto supratimas;

18.3. audiovizualinio teksto supratimas (A3): vaizdo įrašų, televizijos laidų, filmų supratimas;

19. Raiška (produkavimas) (B) vyksta, kai kalbos vartotojas kuria sakinį, rašytinį, audiovizualinį tekstą, reiškia mintis žodžiu ir raštu; apima kalbėjimo, rašymo ir audiovizualinio teksto kūrimo veiklas. Šios pasiekimų srities pasiekimai:

19.1. sakinio teksto produkavimas (kalbėjimas) (B1): žmonių, vietų, daiktų, veiklų, pomėgių, patirties apibūdinimas; pasakojimas, siužeto atpasakojimas, veiksmų sekos pateikimas; faktinės informacijos, nurodymų pateikimas, aiškinimas; nuomonės, vertinimo pateikimas, paaiškinimas, pagrindimas žodžiu;

19.2. rašytinio teksto produkavimas (rašymas) (B2): žmonių, vietų, daiktų, veiklų, pomėgių, patirties apibūdinimas; pasakojimas, įvykio apibūdinimas; faktinės informacijos, nurodymų pateikimas, aiškinimas; nuomonės, vertinimo, pateikimas, paaiškinimas, pagrindimas raštu;

19.3. audiovizualinio teksto kūrimas (B3): įgarsintų pateikčių kūrimas; filmukų, reportažų, vaizdo ir garso įrašų kūrimas;

20. Sąveika (interakcija) (C) vyksta, kai kalbos vartotojai komunikuoja žodžiu ar raštu, realiai ar virtualiai; apima klausymą ir kalbėjimą (sakininė sąveika), skaitymą ir rašymą (rašytinė sąveika). Šios pasiekimų srities pasiekimai:

20.1. sakininė sąveika (C1): socialinio pokalbio palaikymas, dalyvavimas neformalioje diskusijoje, apsikeitimas mandagumo frazėmis, informacija, nuomonėmis; tikslinis dalyvavimas

pokalbyje ir (arba) diskusijoje siekiant bendro rezultato (instrukcijų, pasiūlymų, alternatyvų supratimas ir teikimas); prekių ir paslaugų įsigijimas; dalyvavimas (pusiau) oficialiame pokalbyje;

20.2. rašytinė sąveika (C2): asmeninis ir oficialus susirašinėjimas; transakcinis rašymas; faktinės informacijos suteikimas raštu;

20.3. sakytinė ir rašytinė sąveika virtualioje erdvėje (C3): dalyvavimas socialiniame pokalbyje, neformalioje diskusijoje virtualioje erdvėje; apsikeitimas replikomis realiu laiku, asmeninių įrašų bei nuorodų paskelbimas; komentarų rašymas; tikslinė sąveika transakcinėje ir projekcinėje veikloje; apsikeitimas informacija;

21. Tarpininkavimas (mediacija) (D) vyksta, kai kalbos vartotojas perteikia įvairių tekstų, pasisakymų turinį kitiems asmenims, padėdamas jiems suprasti kitų mintis; apima įvairias klausymo, skaitymo, kalbėjimo ir rašymo ir sąveikos veiklų kombinacijas viena arba dviem kalbomis, bendradarbiaujant su kitais asmenimis dirbant grupėje ar vadovaujant grupės darbui. Šios pasiekimų srities pasiekimai:

21.1. teksto (sakytinio, rašytinio, grafinio, vaizdinio ir kt.) mediacija (D1): specifinės informacijos perteikimas žodžiu ar raštu; diagramų duomenų ir kitos vizualios informacijos perteikimas žodžiu ar raštu; pranešimo, pasisakymo, paskaitos užrašų rašymas; teksto santraukos pateikimas žodžiu ar raštu;

21.2. grupės bendradarbiavimo proceso mediacija (D2): bendradarbiavimas įvairialypėje grupėje, kuriant idėjas ir bendrą supratimą; vadovavimas grupės darbui;

22. Mokinių pasiekimų raidai aprašoma pagal pasiekimų sritis, pateikiant mokinių pagrindinio lygio pasiekimus kas dvejus metus. Lentelėje raide (pavyzdžiui, A) žymima pasiekimų sritis, raide ir pirmu skaičiumi (pavyzdžiui, A1) žymimas tos pasiekimų srities pasiekimas, o antru skaičiumi (3) – pagrindinis pasiekimų lygis.

Pasiekimas	(5)–6 klasės	7–8 klasės	9–10 ir I–II gimnazijos klasės	III–IV gimnazijos klasės
1. Supratimas (receptija) (A)				
Sakytinio teksto supratimas (klausymas) (A1).	Supranta tiesiogiai sakomą ar įrašytą bendrinę kalbą programos temomis ir situacijomis, sudarytą iš žinomų žodžių ir struktūrų, jei kalbama lėtai ir aiškiai tariama. Supranta trumpų tekstų pagrindinę informaciją. Taiko keletą žinomų supratimo strategijų (A1.3).	Supranta tiesiogiai sakomą ar įrašytą bendrinę kalbą programos temomis ir situacijomis, kai kalbama lėtai ir aiškiai tariama. Priklausomai nuo klausymo tikslo supranta trumpų tekstų, sudarytų iš žinomų struktūrų, pagrindinę informaciją, reikiamą informaciją ir kai kurias detales. Taiko žinomas supratimo strategijas (A1.3).	Supranta tiesiogiai sakomą ar įrašytą bendrinę kalbą programos temomis ir situacijomis, kai kalbama normaliu tempu ir aiškiai tariama. Priklausomai nuo klausymo tikslo supranta pagrindinę informaciją, pagrindinę mintį, reikiamą informaciją, detales. Detaliai supranta tiesmukai pateikiamą informaciją. Taiko žinomas supratimo strategijas (A1.3).	Supranta aiškios bendrinės kalbos svarbiausias mintis, kai kalbama įprastomis temomis. Supranta trumpus pasakojimus. Supranta tiesmuką faktinę informaciją įprastomis kasdienio gyvenimo temomis: esmę ir konkrečias detales (A1.3).
Rašytinio teksto supratimas (skaitymas) (A2).	Supranta labai trumpų pasakojamojo ir aprašomojo tipo tekstų, susidedančių iš žinomų žodžių ir frazių ir kuriuose vyrauja regimieji elementai, pagrindinę informaciją. Randa reikiamą informaciją labai trupuose informaciniuose tekstuose. Taiko keletą žinomų supratimo strategijų (A2.3).	Detaliai supranta trumpus, paprastus pasakojamojo ar aprašomojo tipo iliustruotus tekstus apie žinomus dalykus, kurių žodynas susideda iš dažnai vartojamų žodžių ir kurių gramatinės struktūros yra žinomos. Randa reikiamą informaciją trupuose informacinio pobūdžio tekstuose. Taiko žinomas supratimo strategijas (A2.3).	Detaliai supranta ilgesnius paprastus pasakojamojo, aprašomojo tipo tekstus, taip pat su samprotavimo elementais pažįstamomis temomis, kuriuose gali būti nežinomų žodžių ir kurių gramatinės struktūros yra žinomos. Randa reikiamą informaciją įvairiuose informacinio pobūdžio tekstuose. Taiko žinomas supratimo strategijas (A2.3).	Supranta įvairaus pobūdžio tekstus (informacinius, publicistinius, mokslo populiariuosius, korespondenciją, adaptuotus grožinius), kuriuose tiesmukai pateikiama faktinė informacija žinomomis temomis. Supranta aiškios struktūros tekstus su samprotavimo elementais. Pritaiko skaitymo būdą priklausomai nuo skaitymo tikslo (A2.3).
Audiovizualinio teksto supratimas (A3).	Supranta labai trumpų vaizdo įrašų, susidedančių iš žinomų žodžių ir frazių ir kuriuose	Supranta trumpų vaizdo įrašų, susidedančių iš žinomų žodžių ir frazių ir kuriuose didžiąją	Supranta vaizdo įrašų kasdienio gyvenimo temomis pagrindinę informaciją, kai	Supranta vaizdo įrašų kasdienio gyvenimo temomis pagrindinę informaciją,

	didžiąją dalį sudaro vaizdai, pagrindinę informaciją, kai kalbama lėtai ir tariama aiškiai. Taiko keletą žinomų supratimo strategijų (A3.3).	dalį sudaro vaizdai, pagrindinę informaciją ir kai kurias detales, kai kalbama lėtai ir tariama aiškiai. Taiko žinomas supratimo strategijas (A3.3.).	kurias detales ir pagrindines mintis, kai kalbama pakankamai lėtai ir tariama aiškiai. Taiko žinomas supratimo strategijas (A3.3).	detales ir pagrindines mintis, kai kalbama normaliu tempu ir tariama aiškiai. Taiko žinomas supratimo strategijas (A3.3).
2. Raiška (produkavimas) (B)				
Sakytinio teksto produkavimas (kalbėjimas) (B1).	Pasako keletą sakinių apie save ir artimiausią aplinką, vartodamas žinomas (įsimintas) frazes, kai yra galimybė pasirengti iš anksto ir pasinaudoti pagalbine medžiaga (žodžių sąrašu, iliustracijomis). Žodynas sudarytas iš pagrindinių pavienių žodžių ir frazių, susijusių su tam tikromis konkrečiomis situacijomis. Taiko keletą žinomų raiškos strategijų (B1.3).	Paprastais sakiniais, įsimintomis frazėmis kalba apie vietas, priklausomybę, save ir kitus žmones, jų veiksmus siekdamas komunikacinio tikslo programos temomis ir situacijomis. Vartoja ribotą žodyną, susijusį su kasdieniais poreikiais. Taisyklingai vartoja ribotą kiekį paprastų žinomų gramatinių struktūrų. Taiko žinomas raiškos strategijas (B1.3).	Siekdamas komunikacinio tikslo produkuoja sakytinį tekstą (pasakoja, apibūdina, samprotauja) programos temomis ir situacijomis. Vartoja paprastą žodyną, pakankamą reikiams bendravimo poreikiams patenkinti. Taisyklingai vartoja paprastas gramatines struktūras. Pakankamai taisyklinga kalba leidžia suprasti, kas norėta pasakyti. Taiko žinomas raiškos strategijas (B1.3).	Siekdamas komunikacinio tikslo produkuoja sakytinį tekstą (pasakoja, apibūdina, samprotauja, reiškia požiūrį, aiškina) programos temomis ir situacijomis. Vartoja žodyną, pakankamą reikiams bendravimo poreikiams patenkinti. Taisyklingai vartoja paprastas ir kai kurias sudėtingesnes gramatines struktūras. Pakankamai taisyklinga kalba leidžia suprasti, kas norėta pasakyti. Taiko žinomas raiškos strategijas (B1.3).
Rašytinio teksto produkavimas (rašymas) (B2).	Parašo ar pateikia informaciją apie save, vartodamas keletą žinomų frazių ir sakinių, kai yra galimybė pasirengti iš anksto ir pasinaudoti pagalbine medžiaga (mokymosi priemone, rašymo pavyzdžiu). Kuriamo teksto apimtis 20–40 žodžių (B2.3).	Trumpai parašo apie save, kitus žmones ir veiklas siekdami komunikacinio tikslo programos temomis ir situacijomis. Vartoja ribotą žodyną, susijusį su kasdieniais poreikiais. Taisyklingai vartoja keletą paprastų žinomų gramatinių struktūrų. Naudojasi žinomomis rašymo	Rašo apie savo kasdienę aplinką, patirtis, planus ir įvykius tarpusavyje susietais sakiniais programos temomis ir situacijomis, vartodamas dažnai vartojamus jungtukus. Vartoja paprastą žodyną. Taisyklingai vartoja žinomas paprastas gramatines struktūras. Pakankamai	Rašo apie kasdienę aplinką, patirtis, planus ir įvykius (pasakoja, pateikia informaciją, apibūdina, samprotauja), rišliai dėstydami mintis. Vartoja paprastą žodyną, pakankamą pasiekti komunikacinį tikslą. Taisyklingai vartoja paprastas ir kai kurias sudėtingesnes

		strategijomis. Kuriamo teksto apimtis 40–60 žodžių (B2.3).	taisyklinga kalba skaitytojui leidžia adekvačiai suprasti rašančiojo intencijas. Naudojasi žinomomis produkavimo strategijomis. Kuriamo teksto apimtis 60–90 žodžių (B2.3).	gramatines struktūras. Pakankamai taisyklinga kalba skaitytojui leidžia adekvačiai suprasti rašančiojo intencijas. Naudojasi žinomomis produkavimo strategijomis (B2.3).
Audiovizualinio teksto kūrimas (B3).	Kuria pateiktis, garso ir vaizdo įrašus apie artimiausią aplinką, vartodamas žinomus žodžius, frazes ar sakinius, pasinaudodamas pagalbine medžiaga (paveikslėliais, vadovėlio medžiaga, užrašais, vaizdine ir grafine medžiaga) (B3.3).	Kuria pateiktis, garso ar vaizdo įrašus ar filmuką apie save ir artimiausią aplinką. Vartoja žinomą žodyną, taisyklingai vartoja keletą paprastų žinomų gramatinių struktūrų. Naudojasi prieinama pagalbine medžiaga, interneto resursais (B3.3).	Kuria pateiktis dominančiomis temomis, garso ar vaizdo įrašus, filmukus ir blogus apie artimiausią aplinką. Vartoja paprastą žodyną. Taisyklingai vartoja paprastas gramatines struktūras. Kalba pakankamai taisyklinga, jog pateikiama medžiaga būtų suprasta. Naudojasi įvairia pagalbine medžiaga, interneto resursais (B3.3).	Kuria pateiktis, garso ar vaizdo įrašus, filmukus, reportažus ir blogus žinomomis temomis. Vartoja žodyną, pakankamą komunikaciniam tikslui pasiekti. Taisyklingai vartoja paprastas ir kai kurias sudėtingesnes gramatines struktūras. Kalba pakankamai taisyklinga, jog pateikiama medžiaga būtų suprasta. Naudojasi įvairia pagalbine medžiaga, interneto resursais (B3.3).
3. Sąveika (interakcija) (C)				
Sakytinė sąveika (C1).	Bendrauja žodžiu siekdamas komunikacinio tikslo žinomose situacijose, užduoda klausimus ir atsako į klausimus iš anksto pasirengęs, jei klausama lėtai ir tariama aiškiai ir esant poreikiui pakartojama. Dalyvauja pokalbyje, kurį	Bendrauja žodžiu siekdamas komunikacinio tikslo įprastose kasdienėse situacijose, jei pašnekovas kalba lėtai ir taria aiškiai. Vartoja žinomą žodyną ir žinomas struktūras. Savarankiškai palaiko pokalbį (5–6 replikos) žinomose situacijose. Tartis ir	Bendrauja žodžiu siekdamas komunikacinio tikslo programos temomis ir įvairiose situacijose, jei pašnekovas kalba lėtai ir taria aiškiai. Inicijuoja ir palaiko trumpą oficialų ir neoficialų pokalbį (7–9 replikos). Vartoja paprastą žodyną. Taisyklingai	Su tam tikru pasitikėjimu sąveikauja žinomomis kasdienio ar nekasdienio gyvenimo temomis. Keičiasi informacija, susidoroja su kebliomis situacijomis ir paaškina problemas. Reiškia mintis abstraktesnėmis kultūrinėmis temomis,

	<p>palaiko pašnekovas (4–5 replikos dalyvaujant pokalbyje). Žodynas sudarytas iš pagrindinių pavienių žodžių ir frazių, susijusių su tam tikromis konkrečiomis situacijomis. Taiko keletą žinomų sąveikos strategijų (C1.3).</p>	<p>intonavimas pašnekovui netrukdo suprasti, kas norima pasakyti. Prireikus taiko žinomas sąveikos strategijas (C1.3).</p>	<p>vartoja paprastas gramatines struktūras. Pakankamai taisyklinga kalba pašnekovui leidžia adekvačiai suprasti kalbančiojo intencijas. Tartis ir intonavimas pašnekovui netrukdo suprasti, kas norima pasakyti. Taiko žinomas sąveikos strategijas (C1.3).</p>	<p>pavyzdžiui, kalbėdami apie filmus, knygas, muziką ir pan. Vartoja žodyną, pakankamą komunikacinėms užduotims atlikti. Taisyklingai vartoja paprastas ir kai kurias sudėtingesnes gramatines struktūras. Pakankamai taisyklinga kalba, tartis ir intonavimas pašnekovui leidžia adekvačiai suprasti kalbančiojo intencijas. Taiko žinomas sąveikos strategijas (C1.3).</p>
<p>Rašytinė sąveika (C2).</p>	<p>Raštu paklausia ar teikia informaciją vartodamas keletą žinomų frazių ar sakinių, kai yra galimybė pasirengti iš anksto. Siekdamas taisyklingos rašybos, naudojasi pagalbine medžiaga. Kuriamo teksto apimtis 20–40 žodžių (C2.3).</p>	<p>Bendrauja raštu siekdamas komunikacinio tikslo programos temomis ir įvairiose situacijose. Vartoja ribotą žodyną, susijusį su kasdieniais poreikiais. Laikosi pagrindinių kuriamo teksto struktūros ir žanro reikalavimų. Taisyklingai vartoja keletą paprastų žinomų gramatinių struktūrų. Taiko žinomas rašymo strategijas. Kuriamo teksto apimtis 40–60 žodžių (C2.3).</p>	<p>Bendrauja raštu programos temomis pagal pateiktas situacijas (pasakoja, apibūdina, reiškia mintis, jausmus) dažnai naudodamasis pavyzdžiu ar pagalbine medžiaga. Laikosi kuriamo teksto struktūros ir žanro reikalavimų. Vartoja paprastą žodyną. Taisyklingai vartoja žinomas gramatines struktūras. Pakankamai taisyklinga kalba skaitytojui leidžia adekvačiai suprasti rašančiojo intencijas. Taiko žinomas rašymo strategijas. Kuriamo teksto apimtis 60–90 žodžių (C2.3).</p>	<p>Bendrauja raštu programos temomis pagal pateiktas situacijas (pasakoja, apibūdina, reiškia mintis, jausmus, samprotauja), kartais naudodamasis pavyzdžiu ar pagalbine medžiaga. Laikosi kuriamo teksto struktūros ir žanro reikalavimų bei konkrečios kalbos rašymo tradicijų. Vartoja žodyną, pakankamą reikiamam komunikaciniam tikslui pasiekti. Taisyklingai vartoja paprastas ir kai kurias sudėtingesnes gramatines struktūras. Pakankamai taisyklinga kalba skaitytojui</p>

				leidžia adekvačiai suprasti rašančiojo intencijas. Taiko žinomas rašymo strategijas. Naudojasi pagalbos priemonėmis (žodynais, žinynais), virtualiais įrankiais (C2.3).
Sakytinė ir rašytinė sąveika virtualioje erdvėje (C3).	Bendrauja raštu virtualioje erdvėje siekdamas komunikacinio tikslo žinomose situacijose, vartodamas žinomą leksiką ir konkrečias žinomas frazes ir sakinius. Naudojasi pagalbine medžiaga ir virtualiais įrankiais (C3.3).	Bendrauja žodžiu ir raštu virtualioje erdvėje siekdamas komunikacinio tikslo asmeninio gyvenimo situacijose, vartodamas žinomą leksiką ir struktūras. Naudojasi žinomais virtualiais įrankiais (C3.3).	Bendrauja raštu ir žodžiu virtualioje erdvėje siekdamas komunikacinio tikslo kasdienėmis temomis, atlieka bendras užduotis, naudodamasis turimais kalbiniais ištekliais. Užmezga ir palaiko virtualų pokalbį. Taiko žinomas sąveikos strategijas bei naudojami virtualiais įrankiais (C3.3).	Dalyvauja virtualiojoje komunikacijoje realiu laiku su keletu pašnekovų, bendraudamas kasdienio gyvenimo, mokymosi ir dominančiomis temomis. Užmezga ir palaiko virtualų pokalbį. Atlieka bendras užduotis. Keičiasi išplėstine informacija su pašnekovais. Taiko žinomas sąveikos strategijas bei naudojami virtualiais įrankiais (C3.3).
4. Tarpininkavimas (mediacija) (D)				
Teksto (sakytinio, rašytinio, grafinio, vaizdinio ir kt.) mediacija (D1).	Perteikia žodžiu reikiamą informaciją iš trumpų iliustruotų tekstų, pateikiamų užsienio arba gimtąja kalba, susidedančių iš žinomų žodžių, frazių ir sakinių. Labai trumpai žodžiu perteikia vizualią informaciją (D1.3).	Žodžiu ar raštu perteikia reikiamą trumpų iliustruotų aiškios struktūros tekstų, pateikiamų užsienio arba gimtąja kalba, informaciją. Keliais sakiniais apibūdina vizualiai pateiktą informaciją. Gimtąja kalba paaiškina kitiems pavienių frazių reikšmes, pasinaudodamas pagalbine medžiaga (D1.3).	Žodžiu ar raštu keliais sakiniais perteikia trumpų, nesudėtingų, aiškiai struktūruotų bei paremtų iliustracijomis ar schemomis tekstų kasdienėmis temomis, pateikiamų užsienio arba gimtąja kalba, informaciją prireikus pasinaudodamas gestais, paveikslėliais ar kitų	Žodžiu ar raštu perteikia nesudėtingą konkrečią sakytinę įvairių šaltinių, pateikiamų užsienio arba gimtąja kalba, informaciją. Parašo trumpą rišlią santrauką tiesmuko informacinio rašytinio ar sakytinio teksto aktualiomis temomis. Detaliai užsirašo gerai struktūruotų ir aiškiai

			kalbų žodžiais ar ženklais (D1.3).	skaitomų pranešimų ar paskaitų informaciją žinomomis temomis (D1.3).
Grupės bendradarbiavimo proceso mediacija (D2).	Bendradarbiauja nedidelėje mokinių grupėje, vadovauja mokinių grupei atliekant komandinę užduotį (D2.3).	Bendradarbiauja nedidelėje mokinių grupėje, vadovauja mokinių grupei atliekant komandinę užduotį (D2.3).	Bendradarbiauja grupėje, atsižvelgdami į esamus (galimus) grupės narių kalbos mokėjimo lygio, etninės kultūros, amžiaus ir kt. skirtumus, prireikus ieško kompromiso (D2.3).	Bendradarbiauja įvairialypėje grupėje, atsižvelgdami į esamus (galimus) grupės narių kalbos mokėjimo lygio, etninės kultūros, amžiaus ir kt. skirtumus, prireikus ieško kompromiso. Išklauso kitų nuomonių, išsako savo požiūrį. Vadovauja nedidelei mokinių grupei atliekant komandinę užduotį, koordinuoja ir apibendrina atliktą grupės užduotį ir (ar) diskusiją (D2.3).

V SKYRIUS MOKYMO(SI) TURINYS

23. Mokymo(si) turinys. (5)–6 klasės.
- 23.1. Kalbos vartojimo kontekstai.
- 23.1.1. Kalbos vartojimo sritys, temos, potemės. Mokomasi vartoti kalbą asmeninio gyvenimo ir mokymosi srityse.
- 23.1.2. Apie save (vardas, pavardė, amžius, pilietybė, tautybė, gyvenamoji vieta ir kt.).
- 23.1.3. Tarpasmeniniai santykiai, šeima (šėimos sudėtis, šėimos narių profesijos, hobiai ir kt.).
- 23.1.4. Mokymasis, kasdienė veikla (mokykliniai dalykai, reikmenys, pamokų tvarkaraštis ir kt.).
- 23.1.5. Laisvalaikis (žaidimai, pomėgiai ir kt.).
- 23.1.6. Gyvenamoji aplinka (vietovė, klasė, kambarys ir kt.).
- 23.1.7. Sveikata, sveika gyvensena (kūno dalys, maisto produktai, aktyvi veikla, būsenos raiška ir kt.).
- 23.1.8. Jaunimo gyvenimas (draugai ir kt.).
- 23.1.9. Paslaugos, aptarnavimas, pirkiniai (parduotuvės, maisto produktai ir kt.).
- 23.1.10. Transportas, kelionės (orientavimasis erdvėje, transporto priemonės ir kt.).
- 23.1.11. Gamta, ekologija (naminiai gyvūnai, metų laikai ir kt.).
- 23.1.12. Informacinės priemonės (medijos) ir skaitmeninės technologijos (išmanusis telefonas, kompiuteris ir kt.).
- 23.1.13. Kultūrinis gyvenimas (šėimos šventės ir kt.).
- 23.2. Sociokultūrinė medžiaga ir kalbos šalies (šalių) realijos.
- 23.2.1. Kalbos šalis ir (arba) šalys (miestai, šalies įžymybės ir kt.). Geografinė šalies padėtis.
- 23.2.2. Didžiausi šalies miestai, gyventojai.
- 23.2.3. Kultūrinis gyvenimas (nacionalinės šventės ir kt.).
- 23.2.4. Socialinės konvencijos (pasisveikinimas, atsisveikinimas, formalūs ir neformalūs kreipiniai).
- 23.2.5. Kalbų pažinimas: kalbų šėima, kalbų grupė.
- 23.3. Tarpkultūrinės žinios ir gebėjimai. Mokomasi naudotis paprastomis kitų kalbų ir (arba) kultūrų bendravimo taisyklėmis (pvz., pasisveikinti, atsisveikinti, padėkoti, atsiprašyti). Mokomasi atpažinti kultūrinius skirtumus paprastose komunikacinėse situacijose. Mokomasi atpažinti kai kuriuos kitų šalių kultūrinio gyvenimo bruožus, juos lyginti su savo gyvenamosios ir (ar) gimtosios šalies kultūrinio gyvenimo elementais. Mokomasi vartoti žinomus žodžius ir ženklus, palengvinančius bendravimą daugiakultūroje aplinkoje. Mokomasi pastebėti ir atpažinti gimtosios ir (ar)valstybinės, pirmosios ir antrosios užsienio kalbos giminingus žodžius.
- 23.4. Kalbiniai komunikaciniai gebėjimai. Kalbiniai komunikaciniai gebėjimai skirstomi į kelias grupes, kurios apima dar smulkesnius gebėjimus, pvz., lingvistiniai (leksiniai: vartojamo žodyno apimtis; gramatiniai: gramatinės kategorijos ir struktūros; fonologiniai ir otroepiniai: tarimas, intonavimas, rašyba; semantiniai: abstrakčiosios sąvokos, reiškiamos atitinkamomis kalbos struktūromis); pragmatiniai (diskurso: tekstų tipai; funkciniai: komunikacinės intencijos); sociolingvistiniai (mandagumo normos ir kalbos registras). Toliau pateikiama kalbinių komunikacinių gebėjimų apimtis, t. y. medžiaga, kuri yra reikalinga mokiniams (5)–6 klasių koncentre mokantis kalbos ir ją vartojant.
- 23.5. Vartojamo žodyno apimtis. Mokomasi vartoti kasdienes žodžius, reikalingus pasiekti komunikacinio tikslo ribotame kiekyje situacijų programoje įvardytomis temomis. Mokomasi atpažinti pagrindinę žodžio reikšmę. Aktyvus žodynas apima asmeninio gyvenimo kalbos vartojimo sritį.
- 23.6. Tarimas ir intonavimas. Susipažįstama su užsienio kalbos garsų ir grafinio raidžių žymėjimo atitikmenimis, pagrindinėmis kirčiavimo taisyklėmis. Susipažįstama su užsienio kalbos abėcėle ir pagrindiniais užsienio kalbos intonavimo tipais (ypatumais).

23.7. Gramatinė medžiaga.

23.7.1. Gramatinės medžiagos apimtis. Mokomasi vartoti kai kurias paprastas kalbos struktūras, reikalingas komunikacinėms intencijoms realizuoti konkrečiose žinomose situacijose.

23.7.2. Anglų kalba:

23.7.2.1. Adjectives: Common (a nice picture). Demonstrative (this house, that city).

23.7.2.2. Adverbs: Adverbs of frequency (always, sometimes, never).

23.7.2.3. Articles: Definite, indefinite. Determiners. Basic (a lot of). Discourse markers: Connecting words (and, but).

23.7.2.4. Nouns: Countable and uncountable nouns used with how much/many, there is/there are. Prepositions and prepositional phrases. Common prepositions (at, to, from). Prepositions of place (on/in, on the roof, in the forest). Prepositions of time (in/on/at, in May, on Tuesday, at 6 p.m.).

23.7.2.5. Possessives: Possessive adjectives / pronouns (my, your). Possessive 's (student's).

23.7.2.6. Pronouns: Personal (I, they).

23.7.2.7. Verbs: to be, have got (including questions and negatives). Imperatives (Sit down, please. Don't talk!). General/special questions (is, do, what, why, when, how much).

23.7.2.8. Present tense: Present simple. Present continuous.

23.7.2.9. Future tense: Be going to. I'd like to

23.7.2.10. Verb + ing, like / hate / love (I hate being late.).

23.7.2.11. Modals: Can/can't (ability: I can play the piano.).

23.7.3. Prancūzų kalba:

23.7.3.1. Adjectif: Genre des adjectifs. Nombre des adjectifs. Adjectifs de nationalités. Adjectifs de couleur.

23.7.3.2. Adverbe: Adverbes de quantité (beaucoup, très etc.). Adverbes de temps (aujourd'hui, ce matin, etc.).

23.7.3.3. Articulateurs (et/mais/).

23.7.3.4. Déterminants: Articles définis (le, la, l', les). Articles indéfinis (un, une, des) Articles partitifs (du, de la, des). Déterminants possessifs (mon, ma, mes, ton, ta, tes, etc.). Déterminants démonstratifs (ce, cet, cette, ces).

23.7.3.5. Interrogation (est-ce que, qui, que, quand, quel, quelle, quels, quelles, comment, combien, combien de temps, combien de fois, où etc.)

23.7.3.6. Négation: (ne...pas).

23.7.3.7. Nom: Noms propres. Genre des noms. Nombre des noms.

23.7.3.8. Préposition: Prépositions de lieu (venir de/aller à + ville ou pays – habiter à, au, en + ville ou pays, etc.).

23.7.3.9. Présentatifs: (voilà, c'est, ce sont ect.).

23.7.3.10. Pronom: Pronoms personnels: sujets (je, tu, il, elle, on, nous, vous, ils, elles). Pronoms des verbes pronominaux (je me, tu te, il se etc.). Pronoms toniques (moi, toi, lui, elle).

23.7.3.11. Verbe: Irréguliers (être, avoir, faire, aller, prendre, venir, pouvoir, vouloir); c'est, il y a. Verbes à une base (infinitif – er).

23.7.4. Rusų kalba:

23.7.4.1. Имя существительное: Собственные, нарицательные имена существительные. Одушевлённые, неодушевлённые существительные. Род существительных (мужской, женский, средний). Число существительных (единственное, множественное). Некоторые падежные формы существительных: Именительный падеж: идентификация лица: Меня зовут Лена; лицо активного действия: Нина смотрит телевизор; название лица (предмета): Это Андрей. Вот книга; обращение: Андрей, ...!; характеристика лица: Брат – врач; наличие предмета: У меня есть книга. Винительный падеж (без предлога): лицо (предмет) как объект действия: Анна читает журнал. Я люблю Анну. Предложный падеж (с предлогом): место (в/на): Рита в школе. Книга на столе.

23.7.4.2. Имя прилагательное: Род, число полных прилагательных. Полные прилагательные (красивый, русский, большой). Согласование полных прилагательных с существительными в роде и числе в именительном падеже.

23.7.4.3. Имя числительное: Простые количественные числительные (1–20; один, два, три, ..., двадцать).

23.7.4.4. Местоимения: Личные местоимения. Указательные местоимения (этот ...). Вопросительно-относительные местоимения (что, кто сколько). Притяжательные местоимения (мой, твой, свой, его, её).

23.7.4.5. Глагол: Инфинитив (читать, играть, любить). Настоящее, прошедшее время известных глаголов (читаю – читал, играю – играл ...).

23.7.4.6. Наречия: Времени (утром, днём, вечером). Образа действия (хорошо, плохо). Вопросительные (когда, где, как).

23.7.4.7. Служебные части речи: Предлоги (в, на, у). Союзы и союзные слова (и, или, а). Частица не.

23.7.4.8. Состав слова: Интернационализмы. Состав слова в русском языке. Однокоренные слова.

23.7.4.9. Синтаксис: Простое предложение: Повествовательные предложения (Я был в школе). Простые вопросительные предложения (Как тебя зовут? Как дела? Сколько тебе лет? Что ты делал?). Простые отрицательные предложения (Нет, я не играл).

23.7.5. Vokiečių kalba:

23.7.5.1. Artikelwörter. Pronomen: Bestimmter / unbestimmter Artikel, Negativartikel): der / die / das, ein/eine/ein/kein, keine im Nominativ und im Akkusativ; Personalpronomen im Nominativ; Possessivpronomen mein / mein, dein / deine, sein / seine, ihr / ihre, unser/unsere im Nominativ; Inderfinita: alle(s); Interrogativpronomen (wer, was, wie viel...).

23.7.5.2. Nomen: Kasus (Artikel im Nominativ, bestimmter Artikel im Akkusativ); Pluralbildung.

23.7.5.3. Adjektiv: Adjektive (prädikativer Gebrauch, z.B.: das Haus ist schön.); Akkusativ-Ergänzung, z.B.: Sie hat lange Haare.

23.7.5.4. Häufige Verben mit Akkusativ (haben, möchten, trinken, essen etc.); Verben: Trennbare Verben, z.B. anfangen, abholen, fernsehen, aufstehen; Modalverben: „möchten“, können; Verbkonjugation, Verbformen im Singular und Plural, z.B.: heißen, wohnen etc.; Verben mit Vokalwechsel, z.B.: fahren, lesen, sehen, sprechen, essen, treffen; Verbformen haben, sein.

23.7.5.5. Zahlwörter: Kardinalzahlen (0–1000); Ordinalzahlen (von 1. bis 31.).

23.7.5.6. Präpositionen: temporale Präpositionen (am, um, von ... bis ... nur mit Wochentagen/ Uhrzeiten ohne Kasus); lokale Präpositionen: in, aus.

23.7.5.7. Syntax: Aussagesätze, Fragesätze, Ausrufesätze; W-Fragen; Ja / Nein Fragen; Die Satzklammer bei trennbaren Verben; Die Satzklammer bei Modalverben; Verneinung mit nicht; Fragen mit nicht oder kein; Antworten mit ja, nein oder doch; Satzverbindung mit und.

23.8. Rašyba ir skyryba.

23.8.1. Kalbos taisyklumas. Mokomasi taisyklingsai rašyti žinomus aktyvaus vartojimo žodžius ir frazes.

23.8.2. Prancūzų kalba: Les règles de phonie-graphie essentielles: e caduc; consonne finale muette; Homonymes ont et on, a et à, est et et, sont et son; Exceptions: r, c, l; Différencier l'adjectif masculin ou féminin; Faire les liaisons obligatoires (pronom + verbe/ article + nom); Lire les verbes du 1er groupe; Prononcer l'alphabet// épeler un mot; Prononcer un et une; Prononcer un mot ou une phrase simple avec le rythme et l'accentuation finale; Produire l'intonation pour une phrase affirmative ou interrogative.

23.8.3. Rusų kalba: Правильное написание и соединение букв русского алфавита. Различение звуков русского алфавита и правильное их буквенное написание. Буквы: Е – Э (есть – это), И – Ё (мой – мои), И – Ы (мои – мы) и др. Различение звуков и правильное написание слов с буквами Е, Ё, Ю, Я в разных позициях: есть, сел, её, вёл, Юра, Люба, я, мяч. Правописание ЖИ-ШИ, ЧА-ЩА, ЧУ-ЩУ; Правописание имён собственных с заглавной буквы.

23.8.4. Vokiečių kalba: Laute, Buchstaben, Aussprache, Schreiben, Interpunktion: Wortakzent, Satzakzent, Frageakzent; Lange und kurze Vokale; Aussprache und Schreiben von ö –

ü; ei – au – eu; ich-Laut; h – sch – ß; er-, ig- am Ende. Groß-und Kleinschreibung: das erste Wort am Satzanfang; Substantive (Nomen); Vornamen, Familiennamen; Die Höflichkeitspronomen: Sie, Ihr, Ihrer, Ihnen...; Namen von Kontinenten, Staaten und Städten. Satzzeichen: Punkt, Fragezeichen, Komma.

23.9. Kalbos pažinimo sąvokos ir terminai. Mokomasi suprasti terminus, vartojamus mokytojo ar mokomojoje medžiagoje, pvz., raidžių ir garsų, kai kurių skyrybos ženklų, kai kurių kalbos dalių pavadinimus. Susipažįstama su kai kuriais kalbos dalių ir jų formų pavadinimais.

23.10. Abstrakčiosios sąvokos.

23.10.1. Abstrakčiųjų sąvokų raiškos apimtis. Mokomasi suvokti abstrakčių sąvokų, žodžių, gramatinių elementų, frazių, pasakymų, reikšmę; reikšti sąvokas, mintis žodžiais, frazėmis, sakiniais.

23.10.2. Egzistencija: buvimas, nebuvimas kaip egzistencija. Buvimas, nebuvimas konkrečioje vietoje. Turėjimas, neturėjimas.

23.10.3. Erdvė: Buvimo vieta.

23.10.4. Matmenys (parametrai): Dydis.

23.10.5. Laikas: Bendras skirstymas. Ankstumas, vėlumas. Dabarties nuoroda. Praeities nuoroda.

23.10.6. Kiekybė: Skaičius. Kiekis.

23.10.7. Požymis: Amžius. Matomumas (vaizdas).

23.10.8. Ryšiai ir santykiai: priklausomybė (nuosavybė).

23.10.9. Kontekstinės nuorodos (deiksė): apibrėžtumas (įvardžiai, artikeliai).

23.11. Diskursas. Susipažįstama su sakinio struktūra. Mokomasi atpažinti kai kuriuos diskurso žymiklius (jungtukus) ir suvokti, kaip sakiniai jungiami į tekstą.

23.12. Tekstų pobūdis, tipai ir žanrai.

23.12.1. Pateikiami supratimui sakiniai tekstai: nurodymas, paaiškinimas, pokalbis, trumpas apibūdinimas ar pasakojimas (pvz., daina, eiliuotė).

23.12.2. Pateikiami supratimui rašytiniai tekstai: vadovėlio užduočių instrukcija, viešas užrašas, skelbimas, žinutė, laiškas (elektroninis), atvirukas, pranešimas, plakatas, skrajutė, komiksas, iliustruotas informacinis tekstas, trumpas iliustruotas pasakojimas.

23.12.3. Pateikiami supratimui audiovizualiniai tekstai: trumpas informacinis, pažintinis vaizdo ir garso įrašas, nesudėtinga reklama, animacinis filmukas.

23.12.4. Produkuojami sakiniai tekstai: prisistatymas, trumpas pasisakymas (pvz., kas (ne)patinka, ką mėgsta daryti ir pan.), trumpas apibūdinimas (pvz., šeimos narių, gyvenamosios vietos ir pan.), trumpas pasakojimas.

23.12.5. Produkuojami rašytiniai tekstai: informavimas (asmeninės informacijos pateikimas).

23.12.6. Produkuojami audiovizualiniai tekstai: tinklalaidės įrašas, nedidelės apimties pateiktys su užrašais, trumpi vaizdo ir garso įrašai.

23.12.7. Sakytinė sąveika: trumpas pokalbis.

23.12.8. Rašytinė sąveika: anketa, forma, žinutė, raštelis, trumpas el. asmeninis laiškas (pagal pavyzdį), atvirukas, atvirlaiškis.

23.12.9. Sakytinė ir rašytinė sąveika virtualioje erdvėje: trumpas pokalbis, trumpas socialinių tinklų, tinklaraščių komentaras.

23.12.10. Teksto mediacija. Pateikiami šaltinio (įvesties) tekstai: paveikslėlis, nuotrauka, iliustruotas tekstas, plakatas, skelbimas, anketa, tvarkaraštis.

23.12.11. Teksto mediacija. Produkuojami tekstai: trumpas pasisakymas (pvz., perduodant informaciją iš kitos kalbos iliustruoto šaltinio teksto ir pan.).

23.13. Komunikacinės intencijos.

23.13.1. Komunikacinių intencijų raiškos apimtis. Mokomasi klausant ir skaitant suprasti, kalbant ir rašant tinkamai reikšti komunikacines intencijas aktualiose situacijose pagal programos temas.

23.13.2. Bendravimo konvencijos: prisistatyti, susipažinti. Pasisveikinti, atsakyti į pasisveikinimą. Atsisveikinti, reaguoti į atsisveikinimą. Padėkoti, reaguoti į padėką.

23.13.3. Faktinės informacijos gavimas ir pateikimas: atsakyti į klausimą. Pasakyti (skaičius,

kainas, savaitės dienas, dienos laiką ir datą, gimimo datą, telefono numerį, amžių). Paklausti informacijos (apie daiktą, žmogų).

23.13.4. Nuostatos, nuomonės, požiūrio raiška: reikšti, paklausti apie patikimą, nepatikimą.

23.13.5. Raginimas, įkalbinėjimas: paprašyti kokio nors daikto.

23.13.6. Pokalbio strategijos: reaguoti į pašnekovo pasakymą.

23.13.7. Kompensacinės strategijos: parodyti, kad nesupranta.

23.13.8. Makro intencijos: informuoti (apie save: vardas, pavardė, mokykla, tautybė; įvykis, laikas, vieta, laikas, kaina). Apibūdinti (save, kasdieninius daiktus). Pasakoti.

23.14. Registas, mandagumo normos. Mokomasi suprasti kai kuriuos mandagius pasakymus. Mokomasi vartoti žinomas mandagumo frazes kalbant su bendraamžiais ir vyresniais asmenimis.

23.15. Sakytinio teksto supratimas (klausymas).

23.15.1. Instrukcijų, nurodymų, skelbimų supratimas. Mokomasi suprasti trumpus tiesioginius nurodymus, pvz., „Sėskitės“, „Rašykite“, kurie paremiami vizualia informacija, gestais, prireikus pakartojama. Mokomasi suprasti paprastus paaiškinimus, pvz., kur kas yra, kai objektas ar daiktas yra artimiausioje aplinkoje.

23.15.2. Pokalbio, diskusijos (dialogo, polilogo) supratimas. Mokomasi suprasti žodžius ir trumpus sakinius klausantis pokalbio žinomose situacijose (pvz., kai kalbama apie šeimą).

23.15.3. Sakytinio pasakojimo (naratyvo) supratimas. Mokomasi suprasti labai trumpo pasakojimo, susidedančio iš žinomų frazių, pagrindinę informaciją.

23.15.4. Radijo ir garso įrašų supratimas. Mokomasi suprasti aiškiai tariamus žodžius, vardus, skaičius, jei kalbama lėtai ir aiškiai tariama.

23.16. Rašytinio teksto supratimas (skaitymas).

23.16.1. Rašytinių instrukcijų, nurodymų, skelbimų supratimas. Mokomasi suprasti labai trumpus, paprastus skelbimus, naudojamus žinomuose kasdieniauose kontekstuose, pvz., „Stovėti negalima“, „Autobuse ledus valgyti draudžiama“, ypač jeigu jie iliustruoti.

23.16.2. Asmeninės korespondencijos (laiškų, atvirukų, žinučių, kvietimų) supratimas. Mokomasi suprasti informaciją apie įvykį, laiką ir vietą elektroniniame laiške, žinutėje ar atviruke. Mokomasi suprasti informaciją apie laiką ir vietą labai paprastose žinutėse, pavyzdžiui, „Grišiu 18 valandą“ arba „Susitikime bibliotekoje“, jei nėra santrumpų.

23.16.3. Specifinės (aktualios, reikiamos, tikslinės) informacijos paieška ir atranka. Mokomasi atpažinti žinomus žodžius ir labai paprastas frazes paprastuose pranešimuose įprastose kasdienėse situacijose. Suprasti paprastą kasdienę informaciją užrašuose, iškabose, pvz., „Stotis“, „Kavinė“, rasti informaciją apie vietas, laiką ir kainas plakatuose, skrajutėse ir skelbimuose.

23.16.4. Rašytinių informacinių, publicistinių ir mokslo populiariųjų tekstų (faktų, informavimo, aiškinimo, samprotavimo) supratimas. Mokomasi suprasti trumpą iliustruotą informacinį tekstą, kurio leksika žinoma, pvz., greito maisto restorano meniu arba iliustruotą istoriją.

23.16.5. Grožinio ir publicistinio teksto supratimas (aprašymo ir pasakojimo). Mokomasi suprasti labai trumpus iliustruotus pasakojimus apie kasdienę veiklą, kuriuose vartojami žinomi žodžiai ir frazės.

23.17. Audiovizualinio teksto supratimas.

23.17.1. Vaizdo įrašų supratimas. Mokomasi suprasti trumpus vaizdo įrašus apie artimiausią aplinką.

23.17.2. Televizijos laidų (reklamų, naujienų, interviu, pokalbių šou) supratimas. Mokomasi atpažinti žinomus žodžius ir frazes reklamose; suprasti nesudėtingų reklamų dominančiomis temomis esmę.

23.17.3. Filmų (animacinių, dokumentinių, meninių) supratimas. Mokomasi suprasti paprastų filmų siužetą, kuriuose dauguma vartojamų žodžių yra žinomi ir filme kartojami.

23.18. Supratimo (receptijos) strategijų taikymas.

23.18.1. Žodžių, frazių, sakinių reikšmės spėjimas (pagal kontekstą ar žodžių darybos principus). Mokomasi nuspėti nežinomo žodžio reikšmę remiantis kontekstu ir vaizdine medžiaga (ilustracijomis, piešiniais, diagramomis). Mokomasi nuspėti su gimtąja kalba panašių ir tarptautinių žodžių reikšmę.

23.18.2. Pastraipos (teksto dalies) turinio nuspėjimas remiantis teksto visuma. Mokomasi skaitant nuspėti pastraipos pagrindinį turinį, kai yra galimybė pasiremti vaizdine medžiaga.

23.18.3. Teksto žanro atpažinimas ir temos suvokimas pagal grafinį vaizdą. Mokomasi nuspėti teksto žanrą (atviruką, laišką, žinutę, pasakojimą) pagal antraštę ir grafinį vaizdą.

23.18.4. Pagalbos priemonių tekstui suprasti naudojimas. Naudojasi žodynais, vertėjais, kitais žinomais tekstą suprasti padedančiais įrankiais.

23.19. Sakytinio teksto produkavimas (kalbėjimas).

23.19.1. Žmonių, vietų, daiktų, veiklų, pomėgių, patirties apibūdinimas žodžiu. Mokomasi apibūdinti save (pvz., vardas, amžius, šeima), vartojant žinomus žodžius ir struktūras, jei yra galimybė pasirengti iš anksto.

23.19.2. Pasakojimas (naratyvas), siužeto atpasakojimas, veiksmų sekos pateikimas žodžiu. Mokomasi pasakyti, ką veikia.

23.19.3. Faktinės informacijos, nurodymų pateikimas, aiškinimas žodžiu. Mokomasi pateikti asmeninę faktinę informaciją pasinaudojant pavyzdžiu, pvz., įvardyti klasę, mokyklą, miestą, šalį.

23.19.4. Nuomonės, vertinimo pateikimas, paaiškinimas, pagrindimas žodžiu. Mokomasi pasakyti keliais žodžiais, kas patinka, nepatinka, galima, negalima, draudžiama ir paaiškinti kodėl. Išreikšti emocijas žinomais žodžiais, frazėmis, pasitelkiant kūno kalbą.

23.20. Rašytinio teksto produkavimas (rašymas).

23.20.1. Žmonių, vietų, daiktų, veiklų, pomėgių, patirties apibūdinimas raštu. Mokomasi rašyti apie save (pvz., vardas, amžius, šeima), kas yra klasėje ir (arba) kambaryje, vartojant žinomus žodžius ir struktūras, jei yra galimybė pasirengti iš anksto.

23.20.2. Pasakojimas (naratyvas), įvykio apibūdinimas raštu. Mokomasi parašyti, ką veikia.

23.20.3. Faktinės informacijos, nurodymų pateikimas, aiškinimas raštu. Mokomasi pateikti raštu faktinę informaciją pvz., vardą, adresą, klasę, mokyklą, miestą, šalį, kur gyvena, kokius daiktus, gyvūnus turi, vartojant žinomus žodžius.

23.20.4. Nuomonės, vertinimo, pateikimas, paaiškinimas, pagrindimas raštu. Mokomasi rašyti pagal pavyzdį, kas patinka ar nepatinka, ką mėgsta ar nemėgsta (valgyti, veikti ir pan.).

23.21. Audiovizualinio teksto kūrimas.

23.21.1. Pateikčių kūrimas. Mokomasi sukurti ne mažiau kaip 5 skaidrių pateiktis apie savo aplinką su 1–2 žodžių ir (arba) sakinių užrašais ekrane.

23.21.2. Filmukų, reportažų, vaizdo ir garso įrašų kūrimas. Kuriami trumpi vaizdo ir garso įrašai apie savo aplinką, pažįstamus žmones.

23.22. Raiškos (produkavimo) strategijų taikymas.

23.22.1. Sakytinio teksto planavimas, atlikimo klaidų kompensavimas. Mokomasi kreiptis pagalbos panaudojant gestus, pvz., kai nežinoma, kaip pavadinti daiktą.

23.22.2. Rašytinio teksto planavimas, komponavimas, redagavimas. Mokomasi planuoti rašymą remiantis pavyzdžiu ir (arba) žodynu, kopijuoti, pasinaudoti pavyzdžiais.

23.22.3. Audiovizualinio kūrinių planavimas, komponavimas, redagavimas. Naudojami mokytojo pasiūlytomis programomis, aplikacijomis.

23.23. Sakytinė sąveika.

23.23.1. Pokalbio palaikymas, apsikeitimas informacija (klausimai, atsakymai, mandagumo frazės). Mokomasi suprasti tiesiogiai užduodamus paprastus klausimus ir paprastą asmeninę informaciją, pvz., apie vardą, amžių, gyvenamąją vietą ar pan. Mokomasi suprasti žinomus žodžius ir pagrindinę informaciją, pvz., kai kalbama apie skaičius, kainas, datas ir savaitės dienas, jei kalbama lėtai ir esant poreikiui pakartojama. Mokomasi suprasti ir panaudoti kai kuriuos žodžius intencijai reikšti, pvz., „Taip“, „Ne“, „Atsiprašau“, „Prašau“, „Ačiū“, pasisveikinti, atsakyti į pasisveikinimą, prisistatyti, pristatyti kitą asmenį, paklausti ir atsakyti, kaip jaučiasi ir gyvena.

23.23.2. Tikslinis dalyvavimas pokalbyje ir (arba) diskusijoje siekiant bendro rezultato (instrukcijų, pasiūlymų, alternatyvų supratimas ir teikimas). Mokomasi suprasti paprastus nurodymus (vieta, laikas, skaičius) klasėje ir jų laikytis.

23.23.3. Prekių ir paslaugų įsigijimas. Mokomasi paprašyti kokio nors daikto, maisto ar gėrimo, esant poreikiui panaudojant gestus.

23.23.4. Dalyvavimas pusiau oficialiame pokalbyje (konsultacija, interviu). Mokomasi pasakyti savo vardą ir pavardę, paprastus skaičius, paklausti ir pasakyti dieną, dienos laiką ir datą; paprašyti pasakyti ir pasakyti kitų gimimo datą, paprašyti duoti telefono numerį, paklausti ir pasakyti apie kitų amžių; užduoti paprastus klausimus teiraujantis informacijos, pvz., „Kas tai?“ ir suprasti atsakymus, pateiktus į klausimus vienu ar dviem žodžiais.

23.24. Rašytinė sąveika.

23.24.1. Asmeninis ir pusiau oficialus susirašinėjimas (asmeninis pusiau oficialus laiškas, elektroninis laiškas, žinutė, atvirukas). Mokomasi rašyti trumpas frazes ir sakinius, kuriuose pateikiama pagrindinė asmeninė informacija, naudojantis pagalba.

23.24.2. Transakcinis rašymas: informacijos perteikimas raštu (žinutė, anketa, forma). Mokomasi užpildyti paprastą formą, anketą nurodant pagrindinius asmeninius duomenis: vardą, pavardę, adresą, tautybę ir kt.

23.25. Sakytinė ir rašytinė sąveika virtualioje erdvėje.

23.25.1. Dalyvavimas pokalbyje ir (arba) diskusijoje virtualiojoje erdvėje. Apsikeitimas replikomis realiu laiku. Asmeninių įrašų bei nuorodų paskelbimas. Komentarų rašymas. Mokomasi rašyti paprastus sveikinimus internetu, naudojantis žinomomis frazėmis ir virtualiais jaustukais. Mokomasi laikytis saugos reikalavimų ir etikos normų.

23.25.2. Tikslinė sąveika transakcinėje ir projekcinėje veikloje. Apsikeitimas informacija, patikslinimas. Mokomasi apsikeisti informacija su kitais žaidimo dalyviais, kai pateikiama vaizdinė pagalba ar pavyzdžiai.

23.26. Sąveikos strategijų taikymas.

23.26.1. Pasitikslinimas, prašymas paaiškinti, perfrazuoti. Mokomasi žodžių, frazių, gestų pagalba parodyti, kad nesupranta ir pasakyti, ko nesupranta.

23.26.2. Naudojimas pagalbos ištekliais. Mokomasi naudotis žodynais, žinytais, vertimo įrankiais ir pan.

23.27. Teksto (sakytinio, rašytinio, grafinio, vaizdinio ir kt.) mediacija.

23.27.1. Specifinės ir (arba) tikslinės informacijos perteikimas žodžiu ar raštu. Mokomasi perteikti žodžiu trumpus nurodymus, susijusius su vieta ir laiku, pasakyti žodžiu nesudėtingą informaciją (pvz., skaičius), kuri pateikta žinomomis struktūromis bei paremta iliustracijomis.

23.27.2. Diagramų, duomenų ir kt. vizualios informacijos perteikimas žodžiu ar raštu. Mokomasi žodžiu apibūdinti paprastą paveikslėlį ar nuotrauką, kuriame ar kurioje atsispindi paprasti veiksmai (pvz., žmogus eina, lyja).

23.27.3. Teksto santraukos pateikimas žodžiu ar raštu. Mokomasi atpažinti ir užrašyti raktinius žodžius ir frazes iš labai trumpų paprastų tiesmuka kalba parašytų tekstų.

23.28. Grupės bendradarbiavimo proceso mediacija.

23.28.1. Bendradarbiavimas įvairialypėje grupėje kuriant idėjas ir bendrą supratimą. Bendradarbiaujama nedidelėje mokinių grupėje atliekant komandinę užduotį.

24. Mokymo(si) turinys. 7–8 klasės.

24.1. Kalbos vartojimo kontekstai.

24.1.1. Kalbos vartojimo sritys, temos, potėmės. Mokomasi vartoti kalbą asmeninio gyvenimo ir mokymosi srityse.

24.1.2. Apie save (pomėgiai, laisvalaikis, išvaizda, fizinės savybės, charakteris ir apranga ir kt.).

24.1.3. Tarpasmeniniai santykiai, šeima (šeimoms narių veiklos, laisvalaikis, namų ruoša, šeimos šventės ir kt.).

24.1.4. Mokymasis, kasdienė veikla (mokyklos gyvenimas, mokyklinės šventės, popamokinė veikla, profesijos, darbai ir vietos, kur atliekami įvairūs darbai ir kt.)

24.1.5. Laisvalaikis (pomėgiai, sportas, laisvalaikio planavimas, atostogos ir kt.).

24.1.6. Gyvenamoji aplinka (namo, buto, kambario interjeras, tvarkymasis, mano miestas, kelias į mokyklą ir kt.)

24.1.7. Sveikata, sveika gyvensena (sveikata, dienotvarkė, poilsis, maitinimosi įpročiai, higienos įpročiai ir kt.).

24.1.8. Jaunimo gyvenimas (draugystė, charakterio savybės, išvaizda, apranga ir kt.).

24.1.9. Paslaugos, aptarnavimas, pirkiniai (parduotuvės, prekių įsigijimas internetu, įvairūs pirkiniai, maitinimo įstaigos ir kt.).

24.1.10. Transportas, kelionės (orientavimasis mieste, transporto priemonės, apgyvendinimas, maršrutas, atostogos ir kt.).

24.1.11. Gamta, ekologija (geografinė padėtis, klimatas, oras, gyvūnai, augalai, šalys ir žemynai ir kt.).

24.1.12. Informacinės priemonės (medijos) ir skaitmeninės technologijos (TV, radijas, spauda paaugliams, internetas, mobilus ryšys, virtualus bendravimas ir kt.).

24.1.13. Kultūrinis gyvenimas (kinas, teatras, koncertai, nacionalinės šventės, tradicijos ir kt.).

24.2. Sociokultūrinė medžiaga ir kalbos šalies ir (arba) šalių realijos.

24.2.1. Kalbos šalis ir (arba) šalys (šalies geografinis ir administracinis žemėlapis. Didžiausi šalies miestai, gyventojų skaičius, tautybės. Gamta, klimatas, miestai, įžymybės, architektūros paminklai, žymūs žmonės, valstybinės šventės ir kt.).

24.2.2. Kultūrinis gyvenimas (kinas, teatras, koncertai, nacionalinės šventės, tradicijos ir kt.).

24.2.3. Socialinės konvencijos (maisto tradicijos ir valgymo etiketas, apranga, neverbalinė komunikacija: akių kontaktas, socialinis atstumas, gestai, mimika, emocijų raiška kt.)

24.2.4. Kalbų pažinimas: kalbos geografinis paplitimas.

24.3. Tarpkultūrinės žinios ir gebėjimai. Mokomasi tinkamai naudotis kitų kultūrų bendravimo taisyklėmis (pvz.: skirtingai pasisveikinti, atsisveikinti, padėkoti, atsiprašyti). Mokomasi atpažinti kultūrinius skirtumus ir juos lyginti su savąja kultūra nesudėtingose komunikacinėse situacijose. Susipažįstama su kai kuriais kitų šalių kultūrinio gyvenimo bruožais, jie lyginami su savo gyvenamosios ir (ar) gimtosios šalies kultūrinio gyvenimo elementais. Mokomasi atpažinti gimtosios ir (ar)valstybinės, pirmosios ir antrosios užsienio kalbos giminingus žodžius, frazes, juos vartoti.

24.4. Kalbiniai komunikaciniai gebėjimai. Kalbiniai komunikaciniai gebėjimai skirstomi į kelias grupes, kurios apima dar smulkesnius gebėjimus, pvz., lingvistiniai (leksiniai: vartojamo žodyno apimtis; gramatiniai: gramatinės kategorijos ir struktūros; fonologiniai ir otroepiniai: tarimas, intonavimas, rašyba; semantiniai: abstrakčiosios sąvokos, reiškiamos atitinkamomis kalbos struktūromis); pragmatiniai (diskurso: tekstų tipai; funkciniai: komunikacinės intencijos); sociolingvistiniai (mandagumo normos ir kalbos registras). Toliau pateikiama kalbinių komunikacinių gebėjimų apimtis, t. y. medžiaga, kuri yra reikalinga mokiniams 7–8 klasių konkrece mokantis kalbos ir ją vartojant.

24.5. Vartojamo žodyno apimtis. Vartojamas žodynas, reikalingas atlikti kalbos veiksmus išvardytose programoje temose ir situacijose. Susipažįstama su keletu žinomų žodžių reikšmių. Susipažįstama su kai kuriais frazeologizmais ir perkeltine reikšme vartojamais posakiais. Aktyvus žodynas apima asmeninę, mokymosi ir visuomeninio gyvenimo kalbos vartojimo sritis.

24.6. Tarimas ir intonavimas. Susipažįstama su pagrindiniais fonetinės kalbos sistemos ypatumais ir mokomasi tinkamai artikuliuoti. Mokomasi ištarti užsienio kalbos žodžius taip, jog nepaisant galimų tarimo trūkumų jie būtų suprantami gimtakalbiams. Mokomasi tinkamai intonuoti.

24.7. Gramatinė medžiaga.

24.7.1. Gramatinės medžiagos apimtis. Mokomasi vartoti paprastas kalbos struktūras, reikalingas komunikacinėms intencijoms realizuoti daugelyje žinomų situacijų ir kontekstų.

24.7.2. Anglų kalba:

24.7.2.1. Adjectives: Common (a sunny day). Demonstrative (this event, those photos). Comparative, superlative (tall – taller, good – better).

24.7.2.2. Adverbs: Adverbs of frequency (always, usually, sometimes, never).

24.7.2.3. Articles: Definite, indefinite.

24.7.2.4. Determiners: Basic (any, some, a lot of).

24.7.2.5. Discourse markers: Connecting words (and, but, because).

24.7.2.6. Intensifiers: Basic (very, really)

24.7.2.7. Nouns: Countable and uncountable nouns used with how much/many, there is/there

are.

24.7.2.8. Prepositions and prepositional phrases: Prepositions: Common (at, to, from, by). Prepositions of place (on, in, under, behind). Prepositions of time (in/on/at, in May, on Tuesday, at 6 p.m.).

24.7.2.9. Possessives: Possessive adjectives / pronouns (my, your). Possessive 's (student's).

24.7.2.10. Pronouns: Personal (I, they).

24.7.2.11. Verbs: to be, have got (including questions and negatives). Imperatives (Sit down, please. Don't talk!). General/special questions (is, do, what, why, when, how much).

24.7.2.12. Present tense: Present simple. Present continuous.

24.7.2.13. Past tense: Past simple.

24.7.2.14. Future tense: Going to. I'd like to.

24.7.2.15. Verb + ing, like / hate / love (I hate being late.).

24.7.2.16. Modals: Can/can't (ability: I can play chess). Can/could (functional: Can I help?).

24.7.3. Prancūzų kalba:

24.7.3.1. Adjectif: Accord des adjectifs. Place des adjectifs. Comparatifs et superlatifs.

24.7.3.2. Adverbe: Adverbes de quantité (beaucoup, assez, etc.). Adverbes de lieu (ici, là, etc.). Adverbes de temps (maintenant, ce matin, demain, etc.).

24.7.3.3. Articulateurs (et/ou/alors/parce que).

24.7.3.4. Construction impersonnelle simple («Il» pour la météo.)

24.7.3.5. Déterminants: Articles définis (le, la les). Articles contractés (à la, aux, de la, du, des). Articles indéfinis (un, une, des). Articles partitifs (du, de la, des). Déterminants possessifs (mon, ma, mes, ton, ta, tes, etc.). Déterminants démonstratifs (ce, cet, cette, ces).

24.7.3.6. Expression de la durée (il y a, depuis, etc.).

24.7.3.7. Expression du moment: (prépositions + date, mois, saison, année).

24.7.3.8. Interrogation (qu'est-ce que, qui, que, quand, comment, etc.).

24.7.3.9. Négation (ne...pas, oui, si, non).

24.7.3.10. Nom: Genre des noms. Nombre des noms.

24.7.3.11. Préposition: Prépositions de lieu (venir de/aller à + ville ou pays – habiter à, au, en + ville ou pays, etc.)

24.7.3.12. Pronom: Pronoms personnels: sujets (je, tu, il, elle, on, etc.), compléments d'objet direct (me, te, le, la, les, etc.), compléments d'objet indirect (me, te, lui, leur, etc.). Pronoms toniques (moi, toi, lui, elle, nous, vous, eux, elles). Pronoms adverbiaux (en, y). Pronom relatif (qui).

24.7.3.13. Verbe: Présent. Conditionnel présent de politesse (Je voudrais..., vous pourriez...?). Impératif. Futur proche. Passé composé. Imparfait. Présent progressif. Passé récent. Verbes pronominaux.

24.7.4. Rusų kalba:

24.7.4.1. Имя существительное: Падежные формы существительных. Именительный падеж: факты, события: Завтра праздник; Родительный падеж: а) без предлога: отсутствие лица (предмета): У меня нет брата. В городе нет театра; обозначение количества, меры в сочетании с числительными два, три, четыре, пять в ограниченных конструкциях: Сейчас 2 часа. Ручка стоит 5 рублей. Маме 40 лет.; месяц в дате (на вопрос «Какое сегодня число?»): Первое января. б) с предлогом: лицо, которому принадлежит что-либо (у): У Андрея есть машина.; адресат/ место действия: Я был у бабушки. Около школы магазин.; исходный пункт (из, с): Я из Каунаса. Дательный падеж: а) без предлога: адресат действия: Вечером я звонил отцу.; адресат определения: Сестре 3 года. Винительный падеж: б) с предлогом: направление движения (в, на): Утром я иду в школу, на концерт.; определение/ цель действия: Он играет в футбол.; время (час, день недели) (в): В среду в три часа у нас экскурсия. Творительный падеж: а) без предлога: с глаголами заниматься, интересоваться: Брат занимается спортом. Она интересуется литературой.; с предлогом: совместность: Отец играет с сыном; определение: Я люблю чай с молоком. Предложный падеж: б) с предлогом: средство передвижения (на): Мы едем в школу на автобусе. Я катаюсь на велосипеде.; объект действия (на): Он играет на гитаре.

24.7.4.2. Имя прилагательное: Некоторые падежные формы известных прилагательных. Употребление прилагательных.

24.7.4.3. Имя числительное: Количественные числительные (1–100). Составные количественные числительные в форме именительного падежа. Порядковые числительные (первый, второй и др.) в форме именительного падежа. Употребление числительных (один, одна, одно, одни, два, две) в сочетании с существительными (один карандаш, одна книга, одно окно, одни двери, два карандаша, два окна, две книги).

24.7.4.4. Местоимения: Родительный и Дательный падежи личных местоимений (меня, тебя, его, её; мне, тебе, ему, ей). Падежные формы и употребление личных местоимений с предлогами (у меня, у тебя, у него, у неё...). Притяжательное местоимение (их). Отрицательные местоимения никто, ничто. Вопросительно-относительные местоимения (который, чей...). Возвратное местоимение себя.

24.7.4.5. Глагол: Несовершенный и совершенный вид глагола (делать — сделать, читать — прочитать). Будущее сложное время глаголов (буду читать, буду играть...). Формы известных глаголов в изъявительном наклонении: (читать, писать, идти, ехать, хотеть, жить...). Повелительное наклонение известных глаголов (читай, читайте; говори, говорите). Глаголы движения – идти, ходить, ездить, летать, плыть...). Глаголы, требующие инфинитива (хотеть, любить). Возвратные глаголы (учиться, кататься, купаться...). Настоящее, прошедшее и будущее простое время известных возвратных глаголов.

24.7.4.6. Наречия: Наречия времени (летом, зимой...); места (там, туда, далеко, близко, направо, налево...); меры и степени (часто, редко, иногда, быстро...). Вопросительные (куда, откуда). Предикативные (можно, нельзя). Различение употребления наречий где, куда.

24.7.4.7. Служебные части речи: Предлоги (с, из, к, около, от, до, без). Союзы и союзные слова (но, который, что, чтобы, где, куда и др.).

24.7.4.8. Состав слова: Распознавание словообразовательных моделей. Порядок слов в простом предложении.

24.7.4.9. Синтаксис. Простое предложение: Порядок слов в простом предложении.

24.7.4.10. Синтаксис. Сложное предложение: Сложносочиненные предложения с союзами и, а, но. Сложноподчиненные предложения, виды придаточных предложений с различными союзами и союзными словами (что, где, куда, откуда, когда).

24.7.5. Vokiečių kalba:

24.7.5.1. Artikelwörter. Pronomen: Bestimmter/unbestimmter/Negativartikel Artikel im Dativ; Personalpronomen im Dativ und Akkusativ; Possesivpronomen Singular im Dativ und Akkusativ; Plural im Nominativ und Akkusativ; Frageartikel *welch-* im Nominativ und Akkusativ; Demonstrativpronomen *dies-* im Nominativ und Akkusativ; Inderfinita *viel(e)(s), man, etwas, nichts, man, es*; Indefinitpronomen.

24.7.5.2. Nomen: Kasus (bestimmter, unbestimmter, Negativartikel im Dativ und Akkusativ); Endung *n* im Plural Dativ; Genitiv-*s* bei Namen (Annas Mutter); Genus: Maskulinum auf *-er* (der Schüler); Neutrum auf *-chen* (das Mädchen); Femininum auf *-ung, -heit, -keit, -tion, -ei*, Frauen im Beruf *-in*, Nationalitäten von Frauen (z. B. Litauerin), außer: Deutsche.

24.7.5.3. Adjektiv: Komparativ und Superlativ, Komparation: *gut, gern, viel*; Adjektivdeklinationen (Einführung: Adjektiv nach dem bestimmten, unbestimmten Artikel).

24.7.5.4. Verb: Verbformen: *werden*; Verben mit Präfix: trennbare Verben (*ab-, aus-, auf-, an-, ein-, mit-, vor-, um-, weg-, zurück-*); Verben mit Präfix: untrennbare Verben (*be-, ent-, er-, ge-, ver-, wieder-*), (z.B. *besprechen, wiederholen*); Modalverben: *können, dürfen, wollen, mögen, müssen, sollen*; Präteritum von *haben, sein* und von Modalverben; Perfekt mit *haben* und *sein* und Partizip II bei regelmäßigen, unregelmäßigen, trennbaren und nicht trennbaren Verben mit Präfix; Imperativ mit *du* und *Sie*; Reflexive Verben z.B.: *sich waschen, sich kämmen* etc.

24.7.5.5. Präpositionen: Lokale Präpositionen mit Dativ, *zu + Dativ*; Modale Präposition als (*arbeiten als*); Temporale Präpositionen: *vor, seit, für, vor, nach, in, bis, ab*; Präposition mit+Dativ; Wechselprepositionen, z.B. *an, auf, in*.

24.7.5.6. Zahlwörter: Ordinalzahlen, Ordinalzahlen nach dem bestimmten Maße und

Gewichte; Uhrzeiten im Alltag; Artikel (der / das / die erste, tausendste).

24.7.5.7. Syntax: Satzklammer mit Modalverben, trennbaren Verben, im Perfekt usw.; Imperativsätze, Ausrufesätze; Verneinung mit kein, keinen, keine; Verben mit Nominativergänzung (z. B. Der Flug dauert eine Stunde.); Verben mit Akkusativergänzung (z. B. Ich kaufe eine Karte.); Verben mit Dativergänzung (z. B. Die Karte gehört mir.); Sätze mit weiteren Ergänzungen: temporal, modal, lokal: (z. B. Wir laufen sehr schnell. Wir fliegen nach Berlin.); Satzverbindungen mit und, deshalb, oder, aber, denn; Hauptsatz und Nebensatz mit weil, dass.

24.7.5.8. Wortbildung: Nominalisierung -er, -ung, -in; Adjektive: Vorsilbe un, z.B.: unglücklich, z.B: Nachilbe arbeitslos.

24.8. Rašyba ir skyryba.

24.8.1. Kalbos taisyklingumas. Mokomasi taisyklingai rašyti žinomas aktyvaus vartojimo žodžius ir frazes.

24.8.2. Prancūzų kalba: Accentuation en fin de mot; Phonologie: différencier e, o, u; Prononcer le r; Placer l'accentuation dans une phrase complexe (avec virgule, relative ou complément); Faire les liaisons (nom+adjectif, adverbe+adjectif) et élisions/ enchaînement consonantique (Bonne Année); Homonymes et homophones: ou - où, g - ge et j; ce-se, c' - s'; é - er; sa - ça, peu - peut, o - eau, au; Voyelles nasales: /ã/, /ẽ/, /ĩ/, /õ/; Consonnes nasales: /m/, /n/, /ɲ/, /ŋ/; Semi-consonnes: /j/, /w/, /ɥ/; Lettres i et y; Orthographe des sons: /s/ - s, ss, ç, sc, t et x; /ɲ/ - gn; /f/, ff, ph; g, gu et ge; Les sons: /r/, /z/, /w/, /u/, /ʃ/, /k/ - c, qu, k, ck, cc, ch, /g/, e- /ɛ/, /b/, /m/, /p/; Prononciation de plus, h muet, h aspiré.

24.8.3. Rusų kalba: Правописание безударных гласных в корне слова; Окончания имён существительных в Творительном и Предложном падежах; Ъ в неопределённой форме глагола; Ъ во 2 лице настоящего и будущего простого времени; Ъ в возвратных глаголах; Правописание глаголов с -ТСЯ и -ТЬСЯ; НЕ с глаголами; Правописание наречий на -О.

24.8.4. Vokiečių kalba: Laute, Buchstaben, Aussprache, Schreiben, Interpunktion: Wortakzent bei Verben mit Vorsilben; Aussprache von lange Vokale vor -h; kurze Vokale vor Doppekonsontant, Konsonantenanhäufungen; a - ä - e - i - o - u lang; b/p, g/k, d/t; ng - r - w - z; ach-Laut; lange Sätze. Groß-und Kleinschreibung: geografische Namen: die Ostsee; besondere Kalendertage: Weihnachten. Interpunktion: Satzzeichen: Ausrufezeichen, Doppelpunkt, Anführungszeichen, Apostroph.

24.9. Kalbos pažinimo sąvokos ir terminai. Susipažįstama su terminais, vartojamais mokytojo ar mokojoje medžiagoje, pvz., raidžių ir garsų, kai kurių skyrybos ženklų, kai kurių kalbos dalių pavadinimais. Susipažįstama su kai kuriais kalbos dalių ir jų formų pavadinimais.

24.10. Abstrakčiosios sąvokos.

24.10.1. Abstrakčiųjų sąvokų raiškos apimtis. Susipažįstama su abstrakčiųjų sąvokų, žodžių, gramatinių elementų, frazių, pasakymų, reikšmėmis. Mokomasi reikšti sąvokas, mintis žodžiais, frazėmis, sakiniais.

24.10.2. Egzistencija: Vyksmas, vyksmo nebuvimas. Realumas, nerealumas.

24.10.3. Erdvė: Išsidėstymas. Atstumas.

24.10.4. Judėjimas: Būdas. Kryptis.

24.10.5. Matmenys (parametrai): Ilgis, plotis. Plotas.

24.10.6. Laikas: Momentas. Periodas (trukmė). Dažnis, pasikartojimas. Nepasikartojimas. Ankstesnis, vėlesnis laikas. Ateities nuoroda. Pradžia. Pabaiga. Seka. Greitis.

24.10.7. Kiekybė: Visuma ir dalis. Apibrėžta, neapibrėžta kiekybė.

24.10.8. Požymis: Skonis. Kvapas. Spalva. Girdimumas (garsas). Faktūra (tekstūra). Fizinė būklė. Sausumas (drėgmė).

24.10.9. Vertinamasis požymis: Kaina, kokybė. Naudingumas (nenaudingumas). Svarbumas (nesvarbumas). Sunkumas (lengvumas).

24.10.10. Ryšiai ir santykiai: Lyginimas, kontrastas, lygybė. Priežastis. Pasekmė, poveikis.

24.10.11. Kontekstinės nuorodos (deiksė): Apibrėžtumas (įvardžiai, artikeliai).

24.11. Diskursas. Įtvirtinami gebėjimai suvokti sakinio struktūrą. Mokomasi atpažinti diskurso žymeklius (jungtukus) ir suvokti, kaip sakiniai jungiami į tekstą. Susipažįstama su tekstu

sandaros principais. Susipažįstama su laiško teksto struktūra (pasisveikinimas, dėstymas, atsisveikinimas).

24.12. Tekstų pobūdis, tipai ir žanrai.

24.12.1. Pateikiami supratimui sakytiniai tekstai: nurodymas, instrukcija, skelbimas, informacinis pranešimas, orų prognozė, pokalbis, trumpas interviu, pasakojimas.

24.12.2. Pateikiami supratimui rašytiniai tekstai: nurodymas (stenduose, informaciniuose lapeliuose), žinutė, trumpas asmeninis laiškas, atvirukas, renginio programa, lankstinukas, brošiūra, komiksas, tvarkaraštis, iliustruotas informacinis tekstas, iliustruotas pasakojimas, eilėraštis.

24.12.3. Pateikiami supratimui audiovizualiniai tekstai: trumpas informacinis, pažintinis vaizdo ir garso įrašas, TV naujienų santrauka, sporto naujienos, TV orų prognozė, reklama, animacinis filmukas, vaidybinio filmo ištrauka.

24.12.4. Produkuojami sakytiniai tekstai: apibūdinimas, pasakojimas (pagal programoje numatytas temas), nurodymas (pvz., kaip iš vienos vietos patekti į kitą ir pan.), vertinimas (pvz., ką moka, kas sekasi ir pan.), trumpas pranešimas (su pateiktimis ir be jų).

24.12.5. Produkuojami rašytiniai tekstai: plakatas, skelbimas, lankstinukas, pastraipa.

24.12.6. Produkuojami audiovizualiniai tekstai: videofilmukas, pateiktys su užrašais, vaizdo ir garso įrašai.

24.12.7. Sakytinė sąveika: pokalbis, interviu.

24.12.8. Rašytinė sąveika: anketa, forma, žinutė, raštelis, trumpas el. asmeninis laiškas (padėka, pasiūlymas, atsiprašymas, kvietimas ir pan.), atvirukas, atvirlaiškis.

24.12.9. Sakytinė ir rašytinė sąveika virtualioje erdvėje: trumpas pokalbis, socialinių tinklų, tinklaraščių komentarai, komentarai, susirašinėjant realiu laiku.

24.12.10. Teksto mediacija. Pateikiami šaltinio (įvesties) tekstai: instrukcija, iškaba, paveikslėlis, nuotrauka, iliustruotas tekstas, plakatas, skelbimas, anketa, tvarkaraštis.

24.12.11. Teksto mediacija. Produkuojami tekstai: trumpas pasisakymas, trumpa santrauka.

24.13. Komunikacinės intencijos.

24.13.1. Komunikacinių intencijų raiškos apimtis. Mokomasi klausant ir skaitant suprasti, kalbant ir rašant tinkamai reikšti komunikacines intencijas aktualiose situacijose pagal programos temas.

24.13.2. Bendravimo konvencijos: atkreipti dėmesį, kreiptis. Atsiprašyti, priimti atsiprašymą. Pasveikinti, atsakyti į pasveikinimą. Palinkėti, perduoti linkėjimą. Faktinės informacijos gavimas ir pateikimas.

24.13.3. Nuostatos, nuomonės, požiūrio raiška: konstatuoti, pranešti. Reikšti, paklausti apie žinojimą. Reikšti, paklausti apie norą, ketinimą. Pritarti, nepritarti. Paklausti ar pritaria. Reikšti, paklausti apie poreikį, prioritetą. Paprašyti leidimo, duoti leidimą, reikšti draudimą. Reikšti, paklausti apie galėjimą, negalėjimą.

24.13.4. Emocijų raiška: reikšti džiaugsmą, pasitenkinimą. Reikšti susidomėjimą, nustebimą. Paklausti kitų asmenų apie emocijas.

24.13.5. Raginimas, įkalbinėjimas: pasiūlyti, pakviesti ką nors atlikti. Priimti, atsisakyti siūlymo, kvietimo ką nors atlikti. Paraginti, nurodyti, reaguoti į raginimą, nurodymą.

24.13.6. Pokalbio strategijos: pradėti pokalbį, pateikti temą. Parodyti, kad sekama, klausoma. Pasitaisyti, patikslinti.

24.13.7. Kompensacinės strategijos: paprašyti kalbėti lėčiau. Paprašyti pakartoti, paaiškinti, patikslinti. Pasakyti, paprašyti pasakyti paraidžiui. Paklausti, ar suprato.

24.13.8. Makro intencijos: aiškinti.

24.14. Registas, mandagumo normos. Mokomasi vartoti mandagumo frazes kalbant su bendraamžiais ir vyresniais asmenimis ar rašant jiems žinutes, laiškus. Mokomasi vartoti neutralų registrą kalbant ir rašant.

24.15. Sakytinio teksto supratimas (klausymas).

24.15.1. Instrukcijų, nurodymų, skelbimų supratimas. Mokomasi suprasti paprastus nurodymus, pvz., paduoti daiktą, kai nurodoma, kur jis yra; paprastus skelbimus, pvz., stotyje, parduotuvėje: skaičius, kainą, valandas.

24.15.2. Pokalbio, diskusijos (dialogo, polilogo) supratimas. Mokomasi suprasti paprastą trumpą pokalbį kasdienėmis temomis, pvz., kai žmonės kalba apie save, įvardija šeimos narius, pasakoja apie savo ir šeimos narių pomėgius, mėgstamus dalykus mokykloje ir kt.

24.15.3. Pranešimo (prezentacijos), pasisakymo, paskaitos (monologo) supratimas. Mokomasi suprasti paprastą informaciją žinomose situacijose, jei daromos ilgos pauzės.

24.15.4. Sakytinio pasakojimo (naratyvo) supratimas. Mokomasi suprasti trumpo pasakojimo pažįstamomis temomis pagrindinę informaciją ir kai kurias detales.

24.15.5. Radijo ir garso įrašų supratimas. Mokomasi suprasti trumpų garso įrašų konkrečią informaciją, pvz., vietą, laiką, jei kalbama lėtai ir aiškiai tariama.

24.16. Rašytinio teksto supratimas (skaitymas).

24.16.1. Rašytinių instrukcijų, nurodymų, skelbimų supratimas. Mokomasi suprasti ir sekti paprastus nurodymus (pvz., kaip nuvykti iš taško A į tašką B).

24.16.2. Asmeninės korespondencijos (laiškų, atvirukų, žinučių, kvietimų) supratimas. Mokomasi suprasti paprastus trumpus pranešimus žinutėse ir atvirukuose, trumpas paprastas žinutes, siunčiamas per socialinę mediją ar el. paštu (pvz., siūlymą, ką daryti, kada ir kur susitikti).

24.16.3. Specifinės (aktualios, reikiamos, tikslinės) informacijos paieška ir atranka. Mokomasi suprasti informaciją stenduose, informaciniuose lapeliuose (pvz., prekybos centre, oro uoste, stotyje) ir kitas nuorodas (pvz., kur yra liftas, eskalatorius, išėjimas), rasti reikiamą ir (arba) pagrindinę informaciją renginių programose, lankstinukuose ir brošiūrose (pvz., kas siūloma, renginio data ir vieta, išvykimo laikas).

24.16.4. Rašytinių informacinių, publicistinių ir mokslo populiariųjų tekstų (faktų, informavimo, aiškinimo, samprotavimo) supratimas. Mokomasi suprasti paprasto iliustruoto informacinio teksto ir trumpo paprasto aprašymo turinį, trumpus paprastus iliustruotus tekstus dominančiomis temomis, pvz., sporto naujienos, muzika, kelionės. Mokomasi suprasti paprastų, iliustruotų straipsnių pavadinimus.

24.16.5. Grožinio ir publicistinio teksto supratimas (aprašymo ir pasakojimo). Mokomasi suprasti trumpus iliustruotus pasakojimus, jei iliustracijos padeda atspėti didžiąją dalį turinio. Mokomasi suprasti nesudėtinga kalba parašytą vietų, įvykių, emocijų aprašymą, pvz., komiksuose.

24.17. Audiovizualinio teksto supratimas.

24.17.1. Vaizdo įrašų supratimas. Mokomasi suprasti trumpus vaizdo įrašus žinomomis temomis.

24.17.2. Televizijos laidų (reklamų, naujienų, interviu, pokalbių šou) supratimas. Mokomasi suprasti žinomus žodžius ir frazes, atpažinti temas pagrindinėse naujienų santraukose ir reklamose, remiantis turimomis žiniomis.

24.17.3. Filmų (animacinių, dokumentinių, meninių) supratimas. Mokomasi suprasti animacinių ir vaidybinių filmų vaikams siužetą pažįstamomis ir (arba) dominančiomis temomis.

24.18. Supratimo (receptijos) strategijų taikymas.

24.18.1. Žodžių, frazių, sakinių reikšmės spėjimas (pagal kontekstą ar žodžių darybos principus). Mokomasi nuspėti žodžio, frazės reikšmę remiantis kontekstu ir vaizdine medžiaga.

24.18.2. Pastraipos (teksto dalies) turinio nuspėjimas remiantis teksto visuma. Mokomasi klausant ir skaitant nuspėti nežinomus žodžius ir frazes, suprasti teksto pagrindinę informaciją, remiantis teksto visuma ir vaizdine medžiaga.

24.18.3. Teksto žanro atpažinimas ir temos suvokimas pagal grafinį vaizdą. Mokomasi skirti teksto žanrą (atviruką, laišką, žinutę, pasakojimą) pagal antraštę ir grafinį vaizdą.

24.18.4. Pagalbos priemonių tekstui suprasti naudojimas. Naudojamasi žodynais, vertėjais, kitais žinomais tekstą suprasti padedančiais įrankiais.

24.19. Sakytinio teksto produkavimas (kalbėjimas).

24.19.1. Žmonių, vietų, daiktų, veiklų, pomėgių, patirties apibūdinimas žodžiu. Mokomasi apibūdinti save (pvz., kur gyvena, ką veikia, kur buvo), pasakyti, kas ką veikia, vartojant paprastus sakinius, kai pasirošama iš anksto.

24.19.2. Pasakojimas (naratyvas), siužeto atpasakojimas, veiksmų sekos pateikimas žodžiu. Mokomasi pasakyti, ką veikia visą dieną, ką veikia laisvalaikiu, ką veikė per atostogas.

24.19.3. Faktinės informacijos, nurodymų pateikimas, aiškinimas žodžiu. Mokomasi įvardyti aplinkos daiktus, nurodyti formą, spalvą ir pan., vartojant išmokus išsireiškimus, frazes, sakinius, kai pasiruošiama iš anksto.

24.19.4. Nuomonės, vertinimo pateikimas, paaiškinimas, pagrindimas žodžiu. Mokomasi pasakyti nuomonę keletu paprastų sakinių apie poelgį, daiktą ar įvykį, jei pasirengiama iš anksto. Mokomasi įvertinti savo gebėjimus ir pasiekimus (pvz., ką moka, kas sekasi), pagal pateiktą pavyzdį, nusakyti savo emocijas žinomais žodžiais, frazėmis, pasitelkiant kūno kalbą.

24.19.5. Viešasis kalbėjimas. Pasinaudojant iš anksto pasirengtu tekstu, mokomasi parengti trumpą pranešimą.

24.20. Rašytinio teksto produkavimas (rašymas).

24.20.1. Žmonių, vietų, daiktų, veiklų, pomėgių, patirties apibūdinimas raštu. Mokomasi rašyti trumpais sakiniais apie save ir kitus žmones, pvz., kur jie gyvena ir ką veikia, kur mokosi, savo kambarį, daiktus (pvz., spalvą, dydį, ką mėgsta veikti, valgyti).

24.20.2. Pasakojimas (naratyvas), įvykio apibūdinimas raštu. Mokomasi rašyti, ką veikia visą dieną, ką veikia laisvalaikiu, ką veikė per atostogas jungiant sakinius paprastais jungtukais (ir, bet, po to).

24.20.3. Faktinės informacijos, nurodymų pateikimas, aiškinimas raštu. Mokomasi pateikti raštu informaciją apie asmeniškai svarbius dalykus, pvz., kas patinka ar nepatinka, šeimos narius, šeimos narių profesijas, augintinius, naudojantis žodynu ir pateiktu žodžių sąrašu.

24.20.4. Nuomonės, vertinimo, pateikimas, paaiškinimas, pagrindimas raštu. Mokomasi rašyti nuomonę keliais paprastais sakiniais apie patirtus dalykus (maistą, poelgį, daiktą ar įvykį, keliones). Pasirengiama iš anksto ir (arba) naudojama žodynu.

24.21. Audiovizualinio teksto kūrimas.

24.21.1. Pateikčių kūrimas. Kuriamos pateiktys (ne mažiau kaip 8 skaidrių) apie savo aplinką su užrašais ekrane ir (arba) įterptais vaizdo įrašais.

24.21.2. Filmukų, reportažų, vaizdo ir garso įrašų kūrimas. Kuriami trumpi filmukai, reportažai, vaizdo ir garso įrašai apie save, kitus asmenis ir žinomus, patirtus dalykus (pvz., mokyklą, miestą, keliones).

24.22. Raiškos (produkavimo) strategijų taikymas.

24.22.1. Sakytinio teksto planavimas, atlikimo klaidų kompensavimas. Mokomasi panaudoti gestus minčiai išreikšti ar informacijai pateikti, planuojant pasisakymą pasirinkti tinkamas frazes iš pavyzdžių. Parengiamas juodraštis, repetuojama.

24.22.2. Rašytinio teksto planavimas, komponavimas, redagavimas. Mokomasi planuoti rašymą remiantis pavyzdžiu, naudojantis žodynais ir žinynais užsirašyti reikiamus žodžius ir posakius, koreguoti tekstą remiantis pavyzdžiu, apgalvoti ir atsirinkti, ką aprašyti, pasirengti juodraštinį variantą.

24.22.3. Audiovizualinio kūrinio planavimas, komponavimas, redagavimas. Mokomasi naudotis mokytojo pasiūlytomis programomis, aplikacijomis.

24.23. Sakytinė sąveika.

24.23.1. Pokalbio palaikymas, apsikeitimas informacija (klausimai, atsakymai, mandagumo frazės). Mokomasi suprasti asmeniškai teikiamus klausimus, nurodymus ir pasakymus žinomose situacijose, dalyvauti paprastame pokalbyje įprastose situacijose žinomomis temomis, pvz., gimtoji šalis, šeima, mokykla. Mokomasi pradėti ir baigti pokalbį vartojant paprastus pasakymus, teirautis kaip sekasi ir reaguoti į atsakymą.

24.23.2. Dalyvavimas neformalioje diskusijoje (apsikeitimas informacija, nuomonėmis). Mokomasi suprasti ir pasakyti, ką mėgsta ar ko nemėgsta (pvz., maistas, oras, veikla), vartojant paprastas žinomas struktūras, kai pokalbis vyksta lėtai ir artikuliuojama aiškiai.

24.23.3. Tikslinis dalyvavimas pokalbyje ir (arba) diskusijoje siekiant bendro rezultato (instrukcijų, pasiūlymų, alternatyvų supratimas ir teikimas). Mokomasi suprasti trumpus nurodymus ir instrukcijas (pvz., vieta, laikas, skaičius), kai kalbama lėtai ir aiškiai, ir jų laikytis, paprašyti ką nors paduoti.

24.23.4. Prekių ir paslaugų įsigijimas. Mokomasi paprašyti kitų paduoti daiktus, priemones, paprašyti prekės arba patiekalo vartojant žinomas struktūras, suprasti ir pasakyti skaičius, kiekį, kainą, laiką ir pan.

24.23.5. Dalyvavimas pusiau oficialiame pokalbyje (konsultacija, interviu). Mokomasi suprasti klausimus ir nurodymus, sakomus lėtai, laikytis trumpų, paprastų nurodymų, paklausti ir pasakyti dieną, dienos laiką ir datą, paprašyti pasakyti ir pasakyti kitų gimimo datą. Mokomasi užduoti paprastus klausimus ir atsakyti į panašius klausimus apie save, turimus daiktus, apie pažįstamus žmones (kur jie gyvena). Nurodyti laiką vartojant tokias struktūras kaip „kitą savaitę“, „praėjusį penktadienį“, „lapkritį“, „trečią valandą“; vartojant žinomas struktūras, pasakyti skaičius, kiekį ir kainą, drabužių ar kitų žinomų daiktų spalvą. Mokomasi dalyvauti interviu atsakant į paprastus tiesioginius klausimus, kurie pateikiami nevartojant idiomų, pasakyti apie savo savijautą ir atsakyti į panašius klausimus (pvz., „Ar skauda?“), jei reikia, panaudojant gestus.

24.24. Rašytinė sąveika.

24.24.1. Asmeninis ir pusiau oficialus susirašinėjimas (asmeninis pusiau oficialus laiškas, elektroninis laiškas, žinutė, atvirukas). Mokomasi rašyti: žinutes ir elektrinius laiškus, susidedančius iš keleto trumpų sakinių, pvz., apie pomėgius ir mėgstamus ir (arba) nemėgstamus dalykus; trumpą tekstą ant atviruko draugui žinoma tema; trumpą, labai paprastą žinutę draugams, kad suteiktų jiems informacijos arba paprašytų jų pagalbos.

24.24.2. Transakcinis rašymas: informacijos perteikimas raštu (žinutė, anketa, forma). Mokomasi rašyti skaičius ir datas, savo vardą, tautybę, adresą, šalį, amžių, gimimo datą ir pan. pildant anketas arba formas, pvz., knygos užsakymo formą. Mokomasi rašyti paprastas žinutes, kuriose pateikiama informacija, pvz., kur išvyko, kada sugrįš.

24.25. Sakytinė ir rašytinė sąveika virtualioje erdvėje.

24.25.1. Dalyvavimas pokalbyje ir (arba) diskusijoje virtualiojoje erdvėje. Asmeninių įrašų bei nuorodų paskelbimas. Komentarų rašymas. Mokomasi rašyti asmeninius įrašus virtualioje erdvėje trumpais sakiniais, pvz., apie pomėgius, pasinaudojant vertimo įrankiu. Mokomasi pateikti trumpos teigiamas ir neigiamas reakcijas į įrašus virtualioje erdvėje vartojant paprastas struktūras. Mokomasi prisistatyti, paklausti ir atsakyti, palaikyti nesudėtingą pokalbį kasdieninėmis temomis virtualioje erdvėje, jeigu yra pakankamai laiko suformuluoti atsakymą. Mokomasi laikytis saugos reikalavimų ir etikos normų.

24.25.2. Tikslinė sąveika transakcinėje ir projektinėje veikloje. Mokomasi užpildyti paprastą internetinę paraišką, pateikiant pagrindinę asmeninę informaciją, pvz., vardą, el. paštą, adresą, telefono numerį.

24.26. Sąveikos strategijų taikymas.

24.26.1. Pokalbio iniciavimas, palaikymas, apibendrinimas, užbaigimas. Kalbėtojo vaidmens perėmimas. Mokomasi taikyti pokalbio strategijas: paprašyti dėmesio, vartoti išmokus išsireiškimus pokalbiui pradėti ir pabaigti.

24.26.2. Pasitikslinimas, prašymas paaiškinti, perfrazuoti. Mokomasi taikyti sąveikos strategijas: paprašyti pakartoti, paaiškinti, kai nesupranta, parodyti, kad neseka pokalbio, paprašyti ištarti žodį paraidžiui.

24.26.3. Naudojimasis pagalbos ištekliais. Mokomasi naudotis žodynais, žinytais, vertimo įrankiais ir pan.

24.27. Teksto (sakytinio, rašytinio, grafinio, vaizdinio ir kt.) mediacija.

24.27.1. Specifinės ir (arba) tikslinės informacijos perteikimas žodžiu ar raštu. Mokomasi pasakyti ar užrašyti esminę informaciją, pateikiamą sakytiniuose ar rašytiniuose skelbimuose, nurodymuose, instrukcijose (pvz., stovykloje, traukinių stotyje).

24.27.2. Diagramų, duomenų ir kt. vizualios informacijos perteikimas žodžiu ar raštu. Mokomasi žodžiu paaiškinti paprastų diagramų (pvz., orų žemėlapių) informaciją, apibūdinti paprastą paveikslėlį, nuotrauką (pvz., asmenis, daiktus, vietas, veiksmus).

24.27.3. Teksto santraukos pateikimas žodžiu ar raštu. Mokomasi perteikti žodžiu paprastą lengvai nuspėjamą informaciją, esančią nesudėtinguose plakatuose, iškabose; paaiškinti kitiems paprastų ir su kasdiene veikla susijusių frazių reikšmes, naudojantis žodynu; žodžiu išvardyti

pagrindinius punktus paprastų, aiškiai struktūruotų ir iliustruotų rašytinių informacinių tekstų pažįstamomis temomis, atpažinti ir užrašyti raktinius žodžius ir frazes. Mokomasi raštu išvardyti esminius punktus, klausant, žiūrint ar skaitant labai trumpus paprastus informacinius tekstus pažįstamomis temomis.

24.27.4. Pranešimo, pasisakymo, paskaitos užrašų rašymas. Mokomasi užsirašyti esminę informaciją iliustruotų pristatymų (pvz., kitų mokinių) pažįstamomis temomis.

24.28. Grupės bendradarbiavimo proceso mediacija.

24.28.1. Bendradarbiavimas įvairialypėje grupėje kuriant idėjas ir bendrą supratimą. Bendradarbiaujama nedidelėje mokinių grupėje, mokomasi išklausti kitų, išsakyti savo požiūrį.

25. Mokymo(si) turinys. 9–10 ir I–II gimnazijos klasės.

25.1. Kalbos vartojimo kontekstai.

25.1.1. Kalbos vartojimo sritys, temos, situacijos. Mokomasi vartoti kalbą asmeninio gyvenimo, mokymosi, viešosios erdvės ir iš dalies profesinėje srityse.

25.1.2. Apie save (pomėgiai, mėgstami ir nemėgstami dalykai, išvaizda ir charakterio savybės; asmenybės, darančios įtaką mūsų gyvenimui ir kt.).

25.1.3. Tarpasmeniniai santykiai, šeima (šeimos narių vaidmenys ir santykiai šeimoje, kartų santykiai kt.).

25.1.4. Mokymasis, kasdienė veikla (pareigos, mokymasis, pilietinė ir socialinė veikla, savanorystė, savęs paieškos, ateities planai, profesijos; užsienio kalbos mokymasis, tarpkultūrinis bendradarbiavimas ir kt.).

25.1.5. Laisvalaikis (poilsis, kultūrinės pramogos, turizmas, sportas ir kt.).

25.1.6. Gyvenamoji aplinka (vietovė, gyvenimas mieste ir kaime, svajonių vieta, būstas, tvarus miestas ir darni kaimynystė, aplinkosauga ir kt.).

25.1.7. Sveikata, sveika gyvenama (higiena, sveikas gyvenimo būdas ir sveika mityba, emocinė sveikata, žalingų įpročių prevencija ir kt.).

25.1.8. Jaunimo gyvenimas (bendravimas, santykiai su bendraamžiais, stilius, mada ir įvaizdis, jaunimo kalba, asmeninis biudžetas, saviraiškos būdai ir kt.).

25.1.9. Pirkiniai, paslaugos, aptarnavimas (buities ir kitų paslaugų kokybė, finansų planavimas, atsakingas vartojimas).

25.1.10. Transportas, kelionės (orientavimasis viešosiose erdvėse, turizmas, ekoturizmas patirtį formuojančios kelionės ir kt.).

25.1.11. Gamta, ekologija (šalies klimatas, oras, flora, fauna, tausojantis požiūris į gamtą atsakingas vartojimas ir kt.).

25.1.12. Informacinės priemonės (medijos) ir skaitmeninės technologijos (TV, radijas ir spauda, internetas, mobilus ryšys, socialiniai tinklai, saugus ir etiškas elgesys socialiniuose tinkluose, viešumas ir viešinimas, skaitmeninių technologijų panaudojimas mokantis užsienio kalbų ir kt.).

25.1.13. Kultūrinis gyvenimas (muzika, vaizduojamasis menas, grožinė literatūra, žymiausi kultūros ir meno atstovai, etninės ir religinės šventės ir kt.).

25.2. Sociokultūrinė medžiaga ir kalbos šalies ir (arba) šalių realijos.

25.2.1. Kalbos šalis (šalys, regionai, saugomos teritorijos, klimatinės zonos; miesto ir kaimo gyventojai, gyventojų etninė sudėtis, migracija; gamta, klimatas, regionai, įdomios vietovės, architektūros paminklai, mokslo veikėjai, atradėjai ir kt.).

25.2.2. Kultūrinis gyvenimas (muzika, vaizduojamasis menas, grožinė literatūra, žymiausi kultūros ir meno atstovai, etninės ir religinės šventės ir kt.). Ritualinis elgesys šeimos, tautinėse šventėse, viešuosiuose renginiuose.

25.2.3. Socialinės konvencijos (punctualumas ir viešnagės laikas, dovanos, viešojo gyvenimo elgesio taisyklės, pokalbio tabu temos kt.).

25.2.4. Kalbų pažinimas: kalbos atmainos, dialektai; kalbos reikšmė asmeniniam ir profesiniam gyvenimui.

25.3. Tarpkultūrinės žinios ir gebėjimai. Mokomasi laikytis sociokultūrinio bendravimo taisyklių paprastose komunikacinėse situacijose. Mokomasi pažinti įvairių šalių kultūrinius ypatumus, juos apibūdinti, analizuoti, lyginti su savo gyvenamosios ir (ar) gimtosios šalies kultūros

ypatumais. Mokomasi bendrauti daugiakultūreje aplinkoje gerbiant kitų šalių, etninių grupių kultūrų atstovus. Susipažįstama su Lietuvos, Europos ir pasaulio kalbų įvairove; mokomasi vartoti įvairias išmuktas kalbas bendraujant su kitakalbiais asmenimis. Susipažįstama su kitų kultūrų socialinių konvencijų ypatumais.

25.4. Kalbiniai komunikaciniai gebėjimai. Kalbiniai komunikaciniai gebėjimai skirstomi į kelias grupes, kurios apima dar smulkesnius gebėjimus, pvz., lingvistiniai (leksiniai: vartojamo žodyno apimtis; gramatiniai: gramatinės kategorijos ir struktūros; fonologiniai ir otroepiniai: tarimas, intonavimas, rašyba; semantiniai: abstrakčiosios sąvokos, reiškiamos atitinkamomis kalbos struktūromis); pragmatiniai (diskurso: tekstų tipai; funkciniai: komunikacinės intencijos); sociolingvistiniai (mandagumo normos ir kalbos registras). Toliau pateikiama kalbinių komunikacinių gebėjimų apimtis, t. y. medžiaga, kuri yra reikalinga mokiniams 9–10 ir I–II gimnazijos klasių konkrece mokantis kalbos ir ją vartojant.

25.5. Vartojamo žodyno apimtis. Vartojamas platesnis žodynas, reikalingas atlikti kalbos veiksmus įvardytose programoje temose ir situacijose. Susipažįstama su pagrindinėmis dažniausiai vartojamų žodžių reikšmėmis. Vartojami frazeologizmai ir turintys perkeltinę reikšmę posakiai, susiję su kalbos vartojimo kontekstais. Aktyvus žodynas apima asmeninę, mokymosi, visuomeninio gyvenimo ir iš dalies profesinę kalbos vartojimo sritis.

25.6. Tarimas ir intonavimas. Susipažįstama su pagrindinėmis užsienio kalbos garsų tarimo taisyklėmis (balsių, priebalsių, garsų junginių) ir jos taikomos. Susipažįstama su pagrindinėms intonavimo taisyklėmis ir mokomasi tinkamai intonuoti.

25.7. Gramatinė medžiaga.

25.7.1. Gramatinės medžiagos apimtis. Susipažįstama su pagrindinėmis užsienio kalbos gramatinėmis kategorijomis. Mokomasi pasirinkti tinkamas gramatines struktūras siekiant realizuoti konkrečias komunikacines intencijas.

25.7.2. Anglų kalba:

25.7.2.1. Adjectives: Demonstrative (these, those, that, those). Adjectives ending in ‘-ed’ and ‘-ing’ (excited, boring). Comparative: use of than (more experienced than you, much older than me). Superlative: use of the definite article (the fastest, the most interesting).

25.7.2.2. Adverbs: Adverbs of frequency (usually, ever, often, hardly ever). Adverbs of place, manner and time (everywhere, quickly, tomorrow). Adverbial phrases of time, place, and frequency and their positions in the sentence.

25.7.2.3. Articles: With countable and uncountable nouns (I love cereal.).

25.7.2.4. Determiners: Wider range (all, none, not (any), enough, (a) few).

25.7.2.5. Discourse markers: Sequence connectors (first, then, after that, finally).

25.7.2.6. Intensifiers: Basic (quite, so, a bit).

25.7.2.7. Nouns: Countable and uncountable.

25.7.2.8. Prepositions and prepositional phrases: Prepositions of time, place, movement (on / at/ in / during). Phrasal prepositions (in the middle of, in front of, as long as, as far as).

25.7.2.9. Possessives: Use of ‘s and s’ (student’s, students’).

25.7.2.10. Pronouns: Possessive pronouns (It’s not our ball, it’s theirs.).

25.7.2.11. Verbs: Imperatives (stop – don’t stop, somebody stop him!).

25.7.2.12. Questions: General/special questions (is, do, what, why, when, how much).

Special questions in the past (where, when, how)?

25.7.2.13. Present tense: Present simple. Present continuous. Present Perfect (Have you ever been to Paris? I’ve known her for 10 years / since 2006. She hasn’t been to English club this week.)

25.7.2.14. Past tense: Past simple. Past Continuous. Used to (actions and states).

25.7.2.15. Future tense: Be going to. Present continuous for the future (arrangements). Future time (will, going to).

25.7.2.16. Gerunds (I like cooking. Cooking is my hobby).

25.7.2.17. Verb + -ing/infinitive. Like / want – would like, enjoy, love, hate (I hate bullying. Would you like to go to the concert?).

25.7.2.18. To + infinitive (purpose, I went there to visit my friends).

25.7.2.19. Modals: Ability (can/could). Possibility (may / might). Use of possibly, probably, perhaps. Obligation/ Necessity (must / mustn't, have to, should).

25.7.2.20. Conditionals: Zero and first conditional.

25.7.2.21. Phrasal verbs (get up, put on, take off).

25.7.2.22. Word building: Suffixes and prefixes (most common noun, adjective, adverb forming suffixes and prefixes).

25.7.3. Prancūzų kalba:

25.7.3.1. Adjectif: Genre des adjectifs (formation et emploi du féminin). Nombre des adjectifs (formation et emploi du pluriel).

25.7.3.2. Adverbe: Adverbes de manière (bien, vite, mal, etc.). Adverbes de quantité (beaucoup, moins, trop, etc.). Adverbes de temps (hier, aujourd'hui, demain, etc.). Adverbes de lieu (ici, là, loin, etc.). Adverbes de négation (non, jamais, nullement, etc.). Adverbes d'interrogation (combien, quand, pourquoi, comment, etc.).

25.7.3.3. Conjonction: Conjonctions de coordination (et, ou, mais, ni, puis, tantôt...tantôt, ou...ou, non seulement...mais, etc.). Conjonctions de subordination (comme, lorsque, puisque, quand, que, si, parce que, etc.).

25.7.3.4. Connecteurs logiques: Connecteurs temporels (alors, après, d'abord, ensuite, enfin, etc.). Connecteurs énumératifs: suite d'éléments (aussi, et, ou), progression (encore, en plus), énumération (alors, après, ensuite, et, et puis, d'abord, enfin, voilà, pour finir). Connecteurs logiques: de la cause (à cause de, parce que), de la conséquence (alors, c'est pour cela, donc), du but (pour), de l'opposition (mais), de la concession (mais), de l'hypothèse (si).

25.7.3.5. Constructions impersonnelles (Il pleut, il faut + verbe, il faut + nom, il fait beau, etc.).

25.7.3.6. Déterminants: Articles définis (le, la les). Articles indéfinis (un, une, des). Articles partitifs (du, de la, des). Déterminants possessifs (mon, ma, mes, ton, ta, tes, etc.). Déterminants démonstratifs (ce, cet, cette, ces).

25.7.3.7. Expression de la durée (il y a, depuis, etc.).

25.7.3.8. Négation (ne...pas, ne...personne, ne...rien, etc.).

25.7.3.9. Nom: Genre (formation et emploi du féminin). Nombre (formation et emploi du pluriel).

25.7.3.10. Préposition: Prépositions de lieu (à, dans, sous, etc.). Prépositions de temps (avant, durant, dans, en, etc.).

25.7.3.11. Pronom: Pronoms démonstratifs (ça, celui-ci, celle-là, ceux-ci, celles-là, etc.). Pronoms interrogatifs (qui, que, quoi, lequel, etc.). Pronoms personnels: sujets (je, tu, il, elle, on, etc.), compléments d'objet direct (me, te, le, la, les, etc.), compléments d'objet indirect (me, te, lui, leur, etc.), complément circonstanciel (en). Pronoms possessifs (le mien, le tien, le sien, etc.). Pronoms relatifs simples (qui, que, où, dont). Pronoms indéfinis (on, tout, rien, personne, etc.).

25.7.3.12. Verbe: Temps de l'indicatif: présent, passé composé, futur proche, imparfait, futur simple, plus-que-parfait. Verbes pronominaux: réfléchis (se lever, s'habiller, etc.), réciproques (se rencontrer, se regarder, etc.). Verbes (vouloir / pouvoir / devoir) + infinitif. Conditionnel présent de politesse (Je voudrais..., vous pourriez...?, tu aurais...?). Discours rapporté au présent et au passé. Impératif. Sens passif. Subjonctif présent.

25.7.4. Rusų kalba:

25.7.4.1. Имя существительное: Падежные формы существительных: Родительный падеж а) без предлога: определение предмета(лица): Это центр города. Вот машина брата. Дательный падеж: а) без предлога: адресат состояния: Брату весело. б) с предлогом: адресат действия: Я поеду к другу. Винительный падеж: продолжительность, срок действия, обозначает время: Я жил здесь неделю. Творительный падеж: а) без предлога: профессия лица (при глаголе быть): Борис будет инженером. Предложный падеж: с предлогом о: объект речи, мысли: Я говорю о семье.

25.7.4.2. Имя прилагательное: Согласование полных прилагательных с существительными в роде и числе в косвенных падежах в известных ситуациях. Краткая

форма прилагательных (рад, занят, должен, нужен, болен).

25.7.4.3. Имя числительное: Количественные числительные в форме косвенных падежей. Порядковые числительные в форме косвенных падежей.

25.7.4.4. Местоимения: Употребление личных местоимений в косвенных падежах.

Неопределённые местоимения в именительном и косвенных падежах (кто-то, какой-нибудь, ...). Определительные местоимения (каждый, другой). Притяжательные местоимения в косвенных падежах (мой, твой, свой). Отрицательные местоимения в именительном и косвенных падежах без предлогов и с предлогами (никто, никакой, никого, ни к кому, ни с кем, не с кем ...).

25.7.4.5. Глагол: Личные окончания глаголов в настоящем и будущем простом времени. Сослагательное наклонение (хотел бы, смотрел бы). Повелительное наклонение глаголов в известных ситуациях. Глаголы, требующие инфинитива (мочь, уметь...).

25.7.4.6. Наречия: Сравнительная степень наречий (лучше, хуже, меньше...). Наречия образа действия/ меры (по-моему, по-русски, дорого, дешево...). Местоимённые наречия (где-то, как-нибудь, нигде, куда).

25.7.4.7. Служебные части речи: Предлоги (для, из-за, через, после). Союзы и союзные слова (тоже; также; не только..., но и ...; потому что; поэтому). Частицы ли, бы, даже.

25.7.4.8. Состав слова: Основные чередования звуков в корне в формах глаголов в минимальном наборе глаголов (хотеть, есть, бежать...).

25.7.4.9. Синтаксис. Простое предложение: Побудительные предложения: (Давай пойдём в театр).

25.7.4.10. Синтаксис. Сложное предложение: Сложносочинённые предложения с союзами не только..., но и...; Сложноподчинённые предложения с различными союзами и союзными словами (кто, какой, как, чтобы, чей, который, потому что, поэтому, если, когда, где...).

25.7.5. Vokiečių kalba:

25.7.5.1. Artikelwörter. Pronomen: Bestimmter/unbestimmter Artikel, Negativartikel im Singular und Plural; im Nominativ, Akkusativ und Dativ; Personalpronomen, Possesivartikel, Demonstrativpronomen im Singular und Plural; Indefinitpronomen erweitern; Inderfinita: man, jemand/niemand, jede..., alles, etwas, nichts, viel, wenig, mehr; Reflexivpronomen (Akkusativ), z.B.: mich, dich, sich; Relativpronomen im Nominativ und Akkusativ, z.B. der Lehrer, der..., die Freundin, die...; Suffixe als Genusangabe, Komposita; Pluralformen der Nomen.

25.7.5.2. Adjektiv: Komparativ und Superlativ zum Vergleichen: regelmäßige, regelmäßige Formen mit Umlaut, unregelmäßige Formen (z. B. Vergleichspartikel als und wie, so...wie, genauso...wie, ...als...); Adjektivdeklinationen (Erweiterung: Adjektiv nach dem bestimmten, unbestimmten Artikel, Adjektive vor dem Nomen - ohne Artikel (z. B. neues Auto).

25.7.5.3. Verb: Perfekt mit haben und sein und Partizip II bei regelmäßigen, unregelmäßigen, trennbaren und nicht trennbaren Verben mit Präfix erweitern. Verben mit Präpositionen, z. B: sich interessieren für, sich freuen auf, über, sorgen für Präteritum. Über die Vergangenheit sprechen: sein, haben als Vollverb, Modalverben; in schriftlichen Texten über die Vergangenheit erkennen: regelmäßige Verben, unregelmäßige Verben; Imperativ: Sie-Form, du-Form, ihr-Form für regelmäßige, unregelmäßige Verben (einfach, trennbar, nicht trennbar); Konjunktiv: höflich fragen und bitten, Vorschläge machen, Wünsche äußern: hätte..., wäre..., würde..., könnte..., müsste..., dürfte..., sollte..., wollte..., einige häufige Verben (käme, wüsste, ließe, bliebe, ginge, gäbe, bräuchte); Passiv. In schriftlichen Texten Passiv Präsens, Infinitiv Passiv erkennen.

25.7.5.4. Zahlwörter: Offizielle Uhrzeiten; Mengeangaben (in Grafiken).

25.7.5.5. Präpositionen: Lokale Präpositionen mit Dativ erweitern; Wechselpräpositionen, z.B. an, auf, in, über, unter, vor, zwischen; Temporale Präpositionen: seit, von...an, während, zu, bis; Lokale Präpositionen: gegenüber, von, vor, durch, um.

25.7.5.6. Syntax: Hauptsatz und Nebensatz mit denn, damit, wie; Temporale Nebensätze mit als, bis, bevor; Relativsätze im Nominativ und Akkusativ; Indirekte W-Fragen: wie, wo, wann...; Satzgefüge: deshalb / darum; Uneingeleiteter Nebensatz mit Verb-Zweitstellung (z. B. Sie hat gesagt,

sie ist krank.); Vergleichssatz (z. B. Er hat ein besseres Auto als ich.); Satzbau: Subjekt -Verb (teil) -Angaben: temporal, modal, lokal-Ergänzung – Verb (teil). Die Temporalangabe steht häufig am Satzanfang.

25.7.5.7. Wortbildung: Komposita; Diminutiv mit -chen.

25.8. Rašyba ir skyryba.

25.8.1. Kalbos taisyklingumas. Mokomasi taikyti būtinas kuriamo teksto supratimui rašybos ir skyrybos taisykles, reikalingas komunikacinėms intencijoms realizuoti ir susijusias su vartojamų kalbos struktūrų rašybos ypatumais.

25.8.2. Prancūzų kalba: Préfixes et suffixes; Homonymes et homophones: c'est- s'est, ses-ces; n'y – ni, s'y – si; Accent aigu et accent grave, l'accent circonflexe, l'oposphore, la crédile, le tréma et le trait d'union; Consonnes doubles; Lettres muettes; Prononciation de tous; Liason de pronom en; Les sons: /ɔ/, /o/, /œ/, /ø/; Produire l'intonation pour une phrase exclamative; Simplification des syllabes lourdes sifflerai [/siflɛ].

25.8.3. Rusų kalba: Правописание количественных числительных (1–1000) в именительном падеже. Правописание частиц ЛИ, БЫ. Правописание личных окончаний глаголов I и II спряжения настоящего и будущего простого времени при условии, что спряжение указано. Правописание наречий на -СКИ, -ЦКИ, -ОМУ, -ЕМУ. Правописание частиц -ТО, -ЛИБО, -НИБУДЬ, КОЕ-. Правописание часто употребляемых слов: здравствуй(те), до свидания, спасибо, пожалуйста, сейчас, ещё, сегодня и др.

25.8.4. Vokiečių kalba: Laute, Buchstaben, Aussprache, Schreiben, Interpunktion: Aussprache von; Doppelvokal, z. B. aa, ee; Konsonanten tz-, j. Groß-und Kleinschreibung: Nominalisierung, Substantivierung geschichtliche Ereignisse, z.B.: der Zweite Weltkrieg; Einrichtungen, z. B. Internationales Rotes Kreuz, die Deutsche Bahn. Interpunktion: Satzzeichen: Strichpunkt.

25.9. Kalbos pažinimo sąvokos ir terminai. Susipažįstama su skyrybos ženklų, žodžio dalių, sakinio dalių pavadinimais. Susipažįstama su kalbos dalių ir jų formų pavadinimais, teksto sandaros dalių pavadinimais.

25.10. Abstrakčiosios sąvokos.

25.10.1. Abstrakčiųjų sąvokų raiškos apimtis. Mokomasi perteikti abstrakčių sąvokų, žodžių, gramatinių elementų, frazių reikšmę, kuriant pasakymus, rišlų diskursą. Mokomasi vartoti kai kuriuos sinonimus, antonimus, kolokacijas. Susipažįstama su žodžių junginių sudarymo principais ir mokomasi juos taikyti produkuojant kalbą. Aiškinamasi, kokie žodžių ryšiai su bendru kontekstu.

25.10.2. Judėjimas: kilmė pagal vietą. Išsidėstymas. Greitis.

25.10.3. Matmenys (parametrai): temperatūra. Svoris, spaudimas. Talpa, tūris.

25.10.4. Laikas: vienalaikiškumas. Vėlavimas, atidėjimas, atšaukimas. Nuoroda be konkretaus laiko. Nuolatinė trukmė. Pertraukiamas veiksmas. Laikinumas. Tęstinumas. Stabilumas. Kaita.

25.10.5. Kiekybė: laipsnis, lyginimas.

25.10.6. Požymis: prieinamumas. Medžiaga. Tikrumas. Pilnumas (tuštumas).

25.10.7. Vertinamasis požymis: teisingumas (neteisingumas). Priimtinumai (nepriimtinumai). Tikslumas (netikslumas). Adekvatumas (tinkamumas). Sėkmingumas (nesėkmingumas). Normalumas (nenormalumas).

25.10.8. Ryšiai ir santykiai: sujungimas. Priešprieša (alternatyva). Įtraukimas, išskyrimas, atskyrimas. Tikslas. Sąlyga. Pabrėžimas.

25.10.9. Kontekstinės nuorodos (deiksė): neapibrėžtumas (įvardžiai, artikeliai,rieveiksmiai).

25.11. Diskursas. Mokomasi suprasti ir komponuoti rišlų, prasmingą, tinkamos struktūros sakininį ir rašytinį diskursą, suvokti, kaip prasminiai elementai susiję tarpusavyje ir kuria vientisą prasmingą tekstą. Susipažįstama, kaip sakiniai jungiami į seką, nurodomi laiko, priežasties, pasekmės, ryšiai, plėtojama tema, dėstoma mintis, pateikiami argumentai. Mokomasi laikytis tam tikrų (programoje numatytų) žanrų sandaros ir formos reikalavimų.

25.12. Tekstų pobūdis, tipai ir žanrai.

25.12.1. Pateikiami supratimui sakiniai tekstai: nesudėtinga instrukcija, nurodymas, skelbimas, pokalbis, diskusija, pranešimas, prezentacija, adaptuotas grožinis tekstas, radijo žinios.

25.12.2. Pateikiami supratimui rašytiniai tekstai: skelbimas, nuoroda, iliustruota, instrukcija, asmeninis laiškas, reklama, brošiūra, etiketė, iliustruotas straipsnis, komiksas, tvarkaraštis, aprašymas, istorija, tinklaraščio įrašas, trumpas adaptuotas grožinis tekstas, eilėraštis.

25.12.3. Pateikiami supratimui audiovizualiniai tekstai: informacinis, mokomasis vaizdo įrašas, TV laida, sporto naujienos, orų prognozė, reklama, vaidybinis filmas, dokumentinio filmo ištrauka.

25.12.4. Produkuojami sakiniai tekstai: apibūdinimas (pagal programoje numatytas temas), pasakojimas (pagal programoje numatytas temas), nurodymas vertinimas (pvz., reiškinių, įvykių ir pan.), paaiškinimas (pvz., asmeninio požiūrio ir pan.), pranešimas (su pateiktimis ir be jų).

25.12.5. Produkuojami rašytiniai tekstai: pasakojimas (istorijos), plakatas, skelbimas, lankstinukas, tinklaraščio įrašas, gyvenimo aprašymas (CV).

25.12.6. Produkuojami audiovizualiniai tekstai: videofilmukas, videoreportažas, įgarsintos pateiktys su užrašais, trumpas tinklalaidės įrašas, trumpas videofilmukas, trumpas videoreportažas.

25.12.7. Sakytinė sąveika: pokalbis, diskusija, interviu, konsultacija.

25.12.8. Rašytinė sąveika: anketa, forma, žinutė, raštelis, elektroninis laiškas, atvirukas, atvirlaiškis, asmeninis laiškas.

25.12.9. Sakytinė ir rašytinė sąveika virtualioje erdvėje: pokalbis, internetinis seminaras, socialinių tinklų, tinklaraščių komentarai; komentarai, susirašinėjant realiu laiku; konsultacija internetu.

25.12.10. Teksto mediacija. Pateikiami šaltinio (įvesties) tekstai: skelbimas, nurodymas, instrukcija, TV naujienos, radijo naujienos, oro prognozė, reklama, brošiūra, laiškas, pokalbis, interviu.

25.12.11. Teksto mediacija. Produkuojami tekstai: santrauka, užrašai, ataskaita (žodžiu).

25.13. Komunikacinės intencijos.

25.13.1. Komunikacinių intencijų raiškos apimtis. Mokomasi atpažinti komunikacijas intencijas skaitant ir klausant, reikšti komunikacines intencijas raštu ir žodžiu. Susipažinama, kokiomis kalbinės raiškos priemonėmis realizuojamos tam tikros komunikacinės intencijos (kalbos funkcijos). Mokomasi diferencijuoti kai kurias kalbinės raiškos priemones pagal sociolingvistinę situaciją (neformalus, neutralus, pusiau formalus ar formalus registras).

25.13.2. Bendravimo konvencijos: pasakyti (atsakyti) į komplimentą. Apgailestauti, pareikšti užuojautą.

25.13.3. Faktinės informacijos gavimas ir pateikimas: patikslinti, paprašyti patikslinti.

25.13.4. Nuostatos, nuomonės, požiūrio raiška: reikšti (paklausti) apie nuomonę. Reikšti (paklausti) apie galimybę, tikimybę. Reikšti (paklausti) apie būtinumą, privalėjimą. Reikšti (paklausti) apie įsitikinimą, abejojimą.

25.13.5. Emocijų raiška: reikšti nusivylimą, nepasitenkinimą. Reikšti abejingumą. Reikšti pasimetimą, nerimą, baimę. Reikšti viltį, raminti, paguosti. Reikšti apgailestavimą.

25.13.6. Raginimas, įkalbinėjimas: patarti, įspėti (reaguoti) į patarimą, įspėjimą. Paprašyti padėti, pasisiūlyti padėti. Priimti (atsisakyti) pagalbos, siūlymo padėti.

25.13.7. Pokalbio strategijos: pateikti nuomonę (paklausti) nuomonės. Pateikti pavyzdžių. Pabrėžti, akcentuoti. Įsiterpti į pokalbį (leisti kalbėti kitam), paskatinti tęsti. Pakeisti temą (paprašyti pakeisti temą). Apibendrinti, padaryti išvadas, užbaigti pokalbį.

25.13.8. Kompensacinės strategijos: paprašyti pagalbos išsireikšti, padėti išsireikšti. Pakartoti, perfrazuoti, patikslinti.

25.13.9. Makro intencijos: argumentuoti.

25.14. Registras, mandagumo normos. Mokomasi paisyti registro konvencijų, tinkamai parinkti kalbos oficialumo laipsnį pagal situaciją. Mokomasi vartoti neutralų arba pusiau oficialų registrą komunikuojant su bendraamžiais ir suaugusiais asmenimis, kalbant ir rašant. Mokomasi diferencijuoti kalbinės raiškos priemones pagal situaciją (neformalus, neutralus, iš dalies formalus ar formalus registras).

25.15. Sakytinio teksto supratimas (klausymas).

25.15.1. Instrukcijų, nurodymų, skelbimų supratimas. Mokomasi suprasti trumpas paprastas instrukcijas (pvz., kaip pagaminti patiekalą), skelbimų ir (arba) pranešimų viešose vietose (pvz., oro uoste, autobuse) esmę, kai foninis triukšmas minimalus.

25.15.2. Pokalbio, diskusijos (dialogo, polilogo) supratimas. Mokomasi suprasti pokalbių ir diskusijų kasdienėmis temomis pagrindines mintis, pvz., profesijos pasirinkimas, atostogų išpūdziai, santykiai mokykloje ir kt.; ar pašnekovas sutinka ar nesutinka su išsakyta nuomone, pvz., kai kalbama apie mainų šalį, kelionės maršrutą, gyvenamosios vietos privalumus ir (arba) trūkumus.

25.15.3. Pranešimo (prezentacijos), pasisakymo, paskaitos (monologo) supratimas. Mokomasi suprasti trumpą pranešimą (prezentaciją), pasisakymą žinoma tema, kai pranešimas paremtas vaizdine medžiaga ir paaiškinimais, pateikiamas tiesmuka kalba ir yra aiškios struktūros, o kalbama pakankamai lėtai ir aiškiai tariama.

25.15.4. Sakytinio pasakojimo (naratyvo) supratimas. Mokomasi suprasti ilgesnio pasakojimo, adaptuotų grožinių ir (arba) pažintinių audio knygų ištraukų siužetą ir pagrindines mintis.

25.15.5. Radijo ir garso įrašų supratimas. Mokomasi suprasti svarbiausias radijo žinių mintis pažįstamomis temomis ir paprastus garso įrašus apie žinomus dalykus, jei kalbama pakankamai lėtai ir aiškiai.

25.16. Rašytinio teksto supratimas (skaitymas).

25.16.1. Rašytinių instrukcijų, nurodymų, skelbimų supratimas. Mokomasi suprasti paprastas trumpas iliustruotas daiktų naudojimo, procesų atlikimo, saugos instrukcijas.

25.16.2. Asmeninės korespondencijos (laiškų, atvirukų, žinučių, kvietimų) supratimas. Mokomasi suprasti asmeninius laiškus, kuriuose pateikiama tiesmuka informacija, detaliai apibūdinami įvykiai, veikla ir (arba) patirtis, reiškiamos emocijos.

25.16.3. Specifinės (aktualios, reikiamos, tikslinės) informacijos paieška ir atranka. Mokomasi rasti reikiamą ir (arba) tikslinę informaciją neilguose tekstuose (reklamose, etiketėse, brošiūrose), suprasti paprastą informaciją skelbimuose ir nuorodose viešojoje erdvėje.

25.16.4. Rašytinių informacinių, publicistinių ir mokslo populiariųjų tekstų (faktų, informavimo, aiškinimo, samprotavimo) supratimas. Mokomasi suprasti: tiesmukus tekstus (straipsnius), kuriuose pateikiami faktai kasdienio gyvenimo temomis, apibūdinami žmonės, socialinio ir kultūrinio gyvenimo įvykiai; paprastų, iliustruotų straipsnių pagrindinę mintį ir pagrindinę informaciją.

25.16.5. Grožinio ir publicistinio teksto supratimas (aprašymo ir pasakojimo). Mokomasi suprasti nesudėtinga kalba parašytą vietų, įvykių, emocijų aprašymą (pvz., kelionės dienoraštį), trumpų istorijų siužetą, adaptuotų grožinių kūrinių siužetą.

25.17. Audiovizualinio teksto supratimas.

25.17.1. Vaizdo įrašų supratimas. Mokomasi suprasti informacinių ir mokomųjų vaizdo siužetų kasdieninio, socialinio ir kultūrinio gyvenimo temomis pagrindinę mintį.

25.17.2. Televizijos laidų (reklamų, naujienų, interviu, pokalbių šou) supratimas. Mokomasi suprasti TV laidų (naujienų, reportažų, interviu, pokalbių šou) dominančiomis temomis pagrindines mintis.

25.17.3. Filmų (animacinių, dokumentinių, meninių) supratimas. Mokomasi suprasti filmus, kuriuose didžiąją dalį siužeto sudaro vaizdai.

25.18. Supratimo (receptijos) strategijų taikymas.

25.18.1. Žodžių, frazių, sakinių reikšmės spėjimas (pagal kontekstą ar žodžių darybos principus). Mokomasi taikyti supratimo strategijas: nuspėti nežinomo žodžio, frazės reikšmę iš konteksto arba pagal žodžių darybos principus.

25.18.2. Pastraipos (teksto dalies) turinio nuspėjimas remiantis teksto visuma. Mokomasi klausant ir skaitant nuspėti būsimos teksto dalies turinį, skaitant suvokti teksto dalies turinį remiantis teksto visuma.

25.18.3. Argumentavimo, minties eigos supratimas remiantis teksto siejimo priemonėmis. Mokomasi nustatyti autoriaus argumentavimą, minties eigą remiantis teksto siejimo priemonėmis ir (arba) diskurso žymekliais.

25.18.4. Teksto žanro atpažinimas ir temos suvokimas pagal grafinį vaizdą. Mokomasi nustatyti teksto žanrą (pvz., straipsnis, virtualūs pokalbių forumai etc.) ir turinį pagal antraštę, paantraštes, grafinį vaizdą.

25.18.5. Pagalbos priemonių tekstui suprasti naudojimas. Naudojamasi žodynais, vertėjais, kitais tekstą suprasti padedančiais įrankiais.

25.19. Sakytinio teksto produkavimas (kalbėjimas).

25.19.1. Žmonių, vietų, daiktų, veiklų, pomėgių, patirties apibūdinimas žodžiu. Mokomasi apibūdinti paprastais sakiniais žmones, gyvenamąją ir mokymosi aplinką, kasdienes veiklas, turimus ir pažįstamus daiktus, pomėgius, patirtus įvykius ir pan.

25.19.2. Pasakojimas (naratyvas), siužeto atpasakojimas, veiksmų sekos pateikimas žodžiu. Mokomasi pasakoti paprastą istoriją kasdienėmis temomis, pvz., draugai, vietovės, mokymosi ir laisvalaikio patirtys, asmeniniai išgyvenimai, trumpai papasakoti apie kasdienes veiklas, įpročius, renginius, asmeninę patirtį, pomėgius ir ateities planus (savaitygalis, atostogos).

25.19.3. Faktinės informacijos, nurodymų pateikimas, aiškinimas žodžiu. Mokomasi pateikti paprastus nurodymus, pvz., kaip pateikti iš vienos vietos į kitą, kaip atlikti paprastą veiksmą, vartojant nurodomąsias frazes, jungti pasakymus („pirma“, „tada“, „po to“).

25.19.4. Nuomonės, vertinimo pateikimas, paaiškinimas, pagrindimas žodžiu. Mokomasi reikšti nuomonę, vertinimą: pasakyti, kas patinka ar nepatinka, paaiškinti kodėl, palyginti kelis dalykus, nusakyti prioritetus, pagrįsti savo nuomonę, vertinimą, emocijas vartojant paprastus sakinius.

25.19.5. Viešasis kalbėjimas. Pasinaudojant iš anksto pasirengtu tekstu, rengiamas trumpas pranešimas, mokomasi atsakyti į nesudėtingus klausimus.

25.20. Rašytinio teksto produkavimas (rašymas).

25.20.1. Žmonių, vietų, daiktų, veiklų, pomėgių, patirties apibūdinimas raštu. Mokomasi aprašyti paprastais trumpais sakiniais savo aplinką ir patirtis, pvz., draugai, kasdienė, mokymosi ir laisvalaikio veiklos, dabarties ir praeities įvykiai, asmeniniai išgyvenimai.

25.20.2. Pasakojimas (naratyvas), įvykio apibūdinimas raštu. Mokomasi rašyti trumpą istoriją, pvz., atostogų patirtys arba netolimos ateities planai. Pasinaudojant žodynu ar kitomis priemonėmis (pvz., veiksmožodžių lentelės, knyga), rašomas pasakojimo įvadas ir (arba) tęsinys. Rašomas dienoraštis, apimantis veiklas, žmones, vietas. Mokomasi nusakyti svajones, siekius, tikslus.

25.20.3. Faktinės informacijos, nurodymų pateikimas, aiškinimas raštu. Mokomasi parengti informacinį pranešimą, lankstinuką, plakatą, skelbimą apie pažįstamus dalykus, panaudojant iliustracijas.

25.20.4. Nuomonės, vertinimo, pateikimas, paaiškinimas, pagrindimas raštu. Mokomasi rašyti tekstus apie artimą aplinką ir pomėgius, vartojant jungtukus (ir, kadangi, tuomet). Mokomasi išsakyti savo nuomonę apie asmeninius pomėgius ir gyvenimo patirtis vartojant kasdienį žodyną, raštu trumpai (pvz., socialinėse medijose) išsakyti nuomonę.

25.21. Audiovizualinio teksto kūrimas.

25.21.1. Pateikčių kūrimas. Mokomasi kurti pateiktis apie dominančius dalykus, įgarsinti tekstą, pateikti užrašus ekrane.

25.21.2. Filmukų, reportažų, vaizdo ir garso įrašų kūrimas. Mokomasi kurti trumpą filmuką, reportažą, vaizdo ir garso įrašą apie pažįstamus ar žinomus asmenis, patirtus dalykus (pvz., draugą, asmenį, kuriuo žavimasi, savo mokyklą, miestą, keliones).

25.22. Raiškos (produkavimo) strategijų taikymas.

25.22.1. Sakytinio teksto planavimas, atlikimo klaidų kompensavimas. Mokomasi taikyti raiškos strategijas: kuriant sakinį tekstą remtis savo turimu žodynu, o jo trūkumą kompensuoti gestais ir (arba) ženklais; planuojant pasisakymą remtis turimais kalbiniais ištekliais ir žodynais;

perteikti žodžio reikšmę kitais būdais – apibūdinti daiktą ir (arba) reiškini, perfrazuoti, pateikti sinonimų.

25.22.2. Rašytinio teksto planavimas, komponavimas, redagavimas. Mokomasi planuoti rašymą remiantis pavyzdžiu, naudojantis žodynais sudaryti planą, užsirašyti reikiamus posakius ir jungiamuosius žodžius, koreguoti ir taisyti tekstą remiantis užsienio kalbos rašytinio teksto kūrimo tradicijomis ir kuriamo teksto žanro reikalavimais.

25.22.3. Audiovizualinio kūrinio planavimas, komponavimas, redagavimas. Mokomasi pasirinkti tinkamas programas, aplikacijas.

25.23. Sakytinė sąveika.

25.23.1. Pokalbio palaikymas, apsikeitimas informacija (klausimai, atsakymai, mandagumo frazės). Mokomasi bendrauti trumpuose įprastuose pokalbiuose, esant poreikiui, pasinaudojant pagalba, keistis informacija, klausti ir atsakyti, kalbantis kasdienėmis temomis. Mokomasi užduoti klausimus ir suprasti atsakymus, susijusius su daugeliu įprastų dalykų: išreikšti padėką, savo būseną, prašyti pagalbos, atsakyti į pagalbos prašymą, kviešti, siūlyti, atsiprašyti ir atsakyti į kvietimus, siūlymus, atsiprašymus.

25.23.2. Dalyvavimas neformalioje diskusijoje (apsikeitimas informacija, nuomonėmis). Mokomasi suprasti diskusijos temą, kai kalbama aiškiai ir lėtai, paprastais sakiniais apsikeisti nuomonėmis, lyginti daiktus ir reiškinius, apibūdinti žmones, pasakoti apie savo veiklas, teikti pasiūlymus ir juos priimti, sutikti su kitų nuomone arba jai prieštarauti, susitarti dėl veiklų ir susitikimo datos.

25.23.3. Tikslinis dalyvavimas pokalbyje ir (arba) diskusijoje siekiant bendro rezultato (instrukcijų, pasiūlymų, alternatyvų supratimas ir teikimas). Mokomasi bendrauti atliekant nesudėtingas užduotis, teikti instrukcijas ir pasiūlymus, prašyti pagalbos, jei nesupranti ir padėti sunkumų turinčiam pašnekovui. Mokomasi aptarti bendros veiklos eigą, reaguoti į siūlymus, klausti ir teikti nurodymus (pvz., gaminant patiekalą, organizuojant renginį), palaikyti pokalbį vartojant paprastas frazes, teikiant informaciją ir pasiūlymus.

25.23.4. Prekių ir paslaugų įsigijimas. Mokomasi bendrauti kasdienio gyvenimo temomis (pvz., kelionės, prekių ir paslaugų įsigijimas, apgyvendinimas, orientavimasis viešose erdvėse), prašyti ir gauti paprastą informaciją (pvz., kelionių biure, viešajame transporte), įsigyjant prekes ir bilietus, klausiant ir nurodant kelią, suteikti ir gauti informaciją apie kainas, kiekį, skaičių, pasakyti savo nuomonę apie suteiktą paslaugą (pvz., „mano maistas šaltas“, „mano kambaryje bevielio ryšio nėra“). Mokomasi pasakyti problemas (pvz., sveikatos), esant poreikiui pasitelkiant kūno kalbą.

25.23.5. Dalyvavimas pusiau oficialiame pokalbyje (konsultacija, interviu). Mokomasi keistis esmine informacija ir spręsti iškilusias problemas, esant poreikiui paprašyti paaiškinti ir pakartoti. Mokomasi paklausti ir atsakyti apie savo įpročius, kasdienes veiklas, laisvalaikį, planus ir ketinimus, paaiškinti kelią, maršrutą pasitelkiant žemėlapi, pasakoti apie įvykius, pvz., kur kas buvo, kas dalyvavo, kas įvyko. Mokomasi pasakyti savo nuomonę pusiau oficialioje diskusijoje, paprašyti pakartoti esminę informaciją, atsakyti į paprastus interviu klausimus ir užduoti klausimus, pasitikslinti, paprašyti paaiškinti, kai nežino, kaip pasakyti.

25.24. Rašytinė sąveika.

25.24.1. Asmeninis ir pusiau oficialus susirašinėjimas (asmeninis pusiau oficialus laiškas, elektroninis laiškas, žinutė, atvirukas). Mokomasi keistis informacija teksto žinutėmis, elektroniniu paštu, atsakyti į kito asmens klausimus (pvz., apie naują daiktą ar veiklą). Mokomasi rašyti labai paprastus asmeninius laiškus (pvz., apie save), padėkas, atsiprašymus ir atvirukus, rašyti trumpus pranešimus (pvz., siųsti ir atsakyti į kvietimą, susitarti susitikti), parašyti trumpą sveikinimo atviruko tekstą. Mokomasi rašyti (pusiau) oficialų laišką, teiraujantis informacijos ar pateikiant informaciją; rašyti prašymą, motyvacinį laišką, pateikti keletą argumentų, paaiškinti.

25.24.2. Transakcinis rašymas: informacijos perteikimas raštu (žinutė, anketa, forma). Mokomasi rašyti trumpas žinutes, susijusias su kasdieniais poreikiais, pateikti asmeninę informaciją, pildant anketas ir (arba) formas (pvz., vasaros stovyklos informacija).

25.25. Sakytinė ir rašytinė sąveika virtualioje erdvėje.

25.25.1. Dalyvavimas pokalbyje ir (arba) diskusijoje virtualiojoje erdvėje. Asmeninių įrašų bei nuorodų paskelbimas. Komentarų rašymas. Mokomasi apsikeisti paprasta informacija, užduoti ir atsakyti į klausimus, apsikeisti idėjomis kasdienėmis temomis, jei atsakymams turi pakankamai laiko ir jei vienu metu bendraujama su vienu pašnekovu. Mokomasi trumpai apibūdinti kasdienes dalykus, socialines veiklas ir jausmus. Mokomasi trumpai teigiamai arba neigiamai pakomentuoti kitų žmonių virtualius įrašus, užmegzti virtualų pokalbį (pvz., virtualus sveikinimas). Esant poreikiui naudojamosi vertimo įrankiais ir kt. pagalba. Mokomasi laikytis saugos reikalavimų ir etikos normų.

25.25.2. Tikslinė sąveika transakcinėje ir projektinėje veikloje. Mokomasi vykdyti virtualias operacijas (pvz., pasiūlymai, datos, užsakymai) panaudojant formuluotes, būdingas virtualiai erdvei. Mokomasi bendrauti su virtualiu partneriu atliekant bendras užduotis, pildyti internetinius klausimynus ir anketas, pateikti asmeninę informaciją.

25.26. Sąveikos strategijų taikymas.

25.26.1. Pokalbio inicijavimas, palaikymas, apibendrinimas, užbaigimas. Kalbėtojo vaidmens perėmimas. Mokomasi taikyti sąveikos strategijas: inicijuoti, palaikyti ir baigti tiesioginį pokalbį, atkreipti dėmesį, kai norima pasisakyti, parodyti, kad seka pokalbį.

25.26.2. Pasitikslinimas, prašymas paaiškinti, perfrazuoti. Mokomasi paprašyti: pakartoti raktinius žodžius, frazes, kai nesupranta, pasakyti, kai pokalbio nesupranta ar negali sekti, nesuprantamą žodį išarti paraidžiui; paaiškinti ar patikslinti, kas buvo pasakyta.

25.26.3. Naudojimas pagalbos ištekliais. Mokomasi naudotis žodynais, žinynais, vertimo įrankiais ir pan.

25.27. Teksto (sakinio, rašytinio, grafino, vaizdinio ir kt.) mediacija.

25.27.1. Specifinės ir (arba) tikslinės informacijos perteikimas žodžiu ar raštu. Mokomasi žodžiu ar raštu perteikti nesudėtingą konkrečią sakinę (pvz., skelbimų, nurodymų), audiovizualinę (pvz., TV naujienų, orų prognozės), rašytinę (pvz., instrukcijų, etikečių, reklamų, brošiūrų, laiškų) informaciją pažįstamomis temomis, kai informacijos šaltinio kalba nesudėtinga.

25.27.2. Diagramų, duomenų ir kt. vizualios informacijos perteikimas žodžiu ar raštu. Mokomasi žodžiu ir raštu perteikti paprastą ir su žinomomis temomis susijusią vaizdinę informaciją (pvz., nesudėtingą diagramą).

25.27.3. Teksto santraukos pateikimas žodžiu ar raštu. Mokomasi raštu perteikti trumpų, nesudėtingų bei su žinomomis temomis susijusių tekstų informaciją, užrašyti raktinius žodžius, frazes ar trumpus sakinius. Mokomasi pateikti žodžiu ar raštu santrauką garso ar audiovizualinio įrašo, TV laidos pažįstama tema, jei klausomasi ar žiūrima keletą kartų.

25.27.4. Pranešimo, pasisakymo, paskaitos užrašų rašymas. Mokomasi užrašyti informaciją pristatymų (pvz., klasės draugų parengtų prezentacijų), kurių temos yra žinomos, jei tam užtenka laiko arba jo yra suteikiama papildomai. Mokomasi užsirašyti: paprasto tiesmuko pranešimo pažįstama tema esminius punktus, kai artikuliuojama aiškiai; trumpo pasisakymo (pvz., instrukcijų, nurodymų) esminius punktus.

25.28. Grupės bendradarbiavimo proceso mediacija.

25.28.1. Bendradarbiavimas įvairialypėje grupėje kuriant idėjas ir bendrą supratimą. Bendradarbiaujama įvairialypėje grupėje, susidedančioje iš skirtingų etninių kultūrų, religijų, kalbos mokėjimo lygių, amžiaus ir pan. asmenų, atliekamos paprastos komandinės užduotys (pvz., stovykloje, projekto metu). Nusiteikiama rodyti pagarbą, išklausyti kitų nuomones, išsakyti savo požiūrį. Mokomasi esant nesutarimams ieškoti kompromiso, vartojama mandagi kalba.

25.28.2. Vadovavimas grupės darbui. Mokomasi vadovauti nedidelei (3–4) mokinių grupei atliekant komandinę užduotį, koordinuoti ir apibendrinti grupės darbą.

25.29. Mediacijos strategijų taikymas.

25.29.1. Teksto supaprastinimas žodžiu. Mokomasi perteikti teksto turinį žodžiu, jį priderinti tikslinės auditorijos interesams ir poreikiams, atsakyti nereikalingos, besikartojančios informacijos, kad perduodama žinutė būtų aiški klausytojams ar skaitytojams.

26. Mokymo(si) turinys. III gimnazijos klasė.

26.1. Kalbos vartojimo kontekstai.

26.1.1. Kalbos vartojimo temos, potėmės. Mokomasi vartoti kalbą asmeninio gyvenimo,

mokymosi, viešosios erdvės ir iš dalies profesinėje srityse.

26.1.2. Identitetai, tapatybės (pvz., apie save, gyvenimo būdas, asmens savybių ugdymas, vertybės, įsitikinimai, teisės ir pareigos, kalba (užsienio kalbos, pasirinkimo motyvai), santykiai: šeima, draugai, bendruomenė).

26.1.3. Asmenybę formuojančios patirtys (pvz., laisvalaikis, hobiai, darbas, asmeninis biudžetas, kelionės, savanorystė, virtualus bendravimas, asmenybės, autoritetai).

26.1.4. Sveikata, sveika gyvensena (pvz., sveikas gyvenimo būdas, sveika mityba ir sportas, emocinė sveikata, higiena, įvaizdžio formavimas, priklausomybės).

26.1.5. Mokymasis visą gyvenimą (išsilavinimas, pvz., mokykla, ateities planai, profesija, profesinė praktika, karjera, mainai, kalbos šalies ir (arba) šalių švietimo sistema).

26.1.6. Kultūra, papročiai, šventės, tradicijos (pvz., etninė kultūra, kultūrų įvairovė, menas, šiuolaikinis menas, architektūra, grožinė literatūra, istorinis paveldas: asmenybės, gastronomija; tolerancija, stereotipai, daugiakalbystė, šalių tradicijos).

26.2. Sociokultūrinė medžiaga ir kalbos šalies ir (arba) šalių realijos.

26.2.1. Kalbos šalis (šalys, regionai, saugomos teritorijos, klimatinės zonos; miesto ir kaimo gyventojai, gyventojų etninė sudėtis, migracija; gamta, klimatas, regionai, įdomios vietovės, architektūros paminklai, mokslo veikėjai, atradėjai ir kt.).

26.2.2. Kultūrinis gyvenimas (muzika, vaizduojamasis menas, šiuolaikinis menas, grožinė literatūra, žymiausi kultūros ir meno atstovai, etninės ir religinės šventės ir kt.) Ritualinis elgesys šeimos, tautinėse šventėse, viešuosiuose renginiuose.

26.2.3. Socialinės konvencijos (punktualumas ir viešnagės laikas, dovanos, viešojo gyvenimo elgesio taisyklės, pokalbio tabu temos kt.).

26.2.4. Kalbų pažinimas: kalbos atmainos, dialektai; kalbos reikšmė asmeniniam ir profesiniam gyvenimui.

26.3. Tarpkultūrinės žinios ir gebėjimai. Susipažįstama su skirtingų kultūrų socialinių konvencijų ypatumais. Mokomasi laikyti sociokultūrinio bendravimo taisyklių paprastose komunikacinėse situacijose. Susipažįstama įvairių šalių kultūriniais ypatumais, mokomasi juos apibūdinti, analizuoti, lyginti su savo gyvenamosios ir (ar) gimtosios šalies kultūros ypatumais. Mokomasi bendrauti daugiakultūroje aplinkoje gerbiant kitų šalių, etninių grupių, kultūrų atstovus. Susipažįstama su Lietuvos, Europos ir pasaulio kalbine įvairove. Mokomasi vartoti įvairias išmoktas kalbas bendraujant su kitakalbiais asmenimis. Lyginami skirtingų išmoktų kalbų elementai, pvz., garsai, raidės, žodžiai, frazės, patarlės, priežodžiai.

26.4. Kalbiniai komunikaciniai gebėjimai. Kalbiniai komunikaciniai gebėjimai skirstomi į kelias grupes, kurios apima dar smulkesnius gebėjimus, pvz., lingvistiniai (leksiniai: vartojamo žodyno apimtis; gramatiniai: gramatinės kategorijos ir struktūros; fonologiniai ir otroepiniai: tarimas, intonavimas, rašyba; semantiniai: abstrakčiosios sąvokos, reiškiamos atitinkamomis kalbos struktūromis); pragmatiniai (diskurso: tekstų tipai; funkciniai: komunikacinės intencijos); sociolingvistiniai (mandagumo normos ir kalbos registras). Toliau pateikiama kalbinių komunikacinių gebėjimų apimtis, t.y. medžiaga, kuri yra reikalinga mokiniams III gimnazijos klasėje mokantis kalbos ir ją vartojant.

26.5. Vartojamo žodyno apimtis. Vartojamas pakankamas žodynas, mokomasi perfrazuojant perteikti savo mintis dauguma su asmeniniu, mokymosi ir viešuoju gyvenimu susijusių temų. Susipažįstama su dauguma dažnai vartojamų žodžių reikšmių, taip pat kai kuriomis perkeltinėmis reikšmėmis. Vartojami frazeologizmai ir perkeltine reikšme vartojami posakiai. Aktyvus žodynas apima asmeninę, mokymosi, viešojo gyvenimo ir iš dalies profesinę kalbos vartojimo sritis.

26.6. Tarimas ir intonavimas. Susipažįstama su užsienio kalbos fonetikos ypatumais. Mokomasi skaityti fonetinę transkripciją. Mokomasi tinkamai intonuoti pasisakant ar kalbantis dialogu, dalyvaujant diskusijoje ir skaitant balsu.

26.7. Gramatinė medžiaga.

26.7.1. Gramatinės medžiagos apimtis. Kalbos mokėjimo lygyje B1 pateikiama medžiaga apima visas gramatines kategorijas. Mokomasi pasinaudojant turimais gramatiniais įgūdžiais taisyklingai vartoti kalbą žinomose situacijose. Mokomasi atpažinti kitų kalboje naujas gramatines

struktūras ir panaudoti jas savo kalboje, esant poreikiui žinomas gramatinės struktūros pakeisti sinonimiškomis, vartoti stilistiškai neutralias gramatinės struktūras. Mokomasi taisyklingai sudaryti vientisinius ir sudėtinius sakinius.

26.8. Rašyba ir skyryba.

26.8.1. Kalbos taisyklingumas. Susipažįstama su rašybos ir skyrybos normomis, mokomasi jas taikyti kuriant ilgesnius įvairių žanrų ir stilių tekstus. Mokomasi naudotis kalbos žinynais.

26.9. Kalbos pažinimo (kalbotyros) sąvokos ir terminai. Mokomasi suprasti ir vartoti kalbos sistemos dalių pavadinimus (fonetika, leksika, etc.), suprasti kalbinės raiškos vertinimo kriterijų pavadinimus (taisyklingumas, tinkamumas, rišlumas etc.).

26.10. Abstrakčiosios sąvokos.

26.10.1. Abstrakčiųjų sąvokų raiškos apimtis. Mokomasi perteikti abstrakčiųjų sąvokų, žodžių, gramatinių elementų, frazių reikšmę, kuriant pasakymus, rišlų diskursą. Vartojami sinonimai, antonimai, kolokacijos. Susipažįstama su žodžių junginių sudarymo principais ir jie taikomi produkuojant kalbą. Mokomasi suvokti žodžių ryšius su kontekstu, loginius kalbos elementų ryšius ilgesniame diskurse.

26.10.2. Egzistencija: buvimas, nebuvimas kaip egzistencija. Buvimas, nebuvimas konkrečioje vietoje. Turėjimas, neturėjimas. Vyksmas, vyksmo nebuvimas.

26.10.3. Erdvė: buvimo vieta. Išsidėstymas. Atstumas.

26.10.4. Judėjimas: Būdas. kryptis. Kilmė pagal vietą. Išsidėstymas. Greitis.

26.10.5. Matmenys, parametrai: dydis. Forma. Ilgis, plotis. Plotas. Svoris. Spaudimas. Talpa, tūris. Erdvumas. Temperatūra.

26.10.6. Laikas: konkretus (apibrėžtas) laikas. Laiko nuoroda. Bendras skirstymas. Periodas, trukmė ir paskirties laikas. Dažnis, pasikartojimas. Ankstumas, vėlumas. Ankstesnis, vėlesnis laikas. Vienalaikiškumas. Vėlavimas, atidėjimas, atšaukimas. Seka. Dabarties nuoroda. Praeities nuoroda. Ateities nuoroda. Nuolatinė trukmė. Pertraukiamas veiksmas. Tęstinumas. Laikinumas. Pradžia. Pabaiga. Pastovumas. Kaita.

26.10.7. Kiekybė: skaičius. Kiekis. Laipsnis, lyginimas.

26.10.8. Fizinis požymis: sausumas, drėgmė. Matomumas (vaizdas). Girdimumas (garsas). Skonis. Kvapas. Faktūra (tekstūra). Spalva. Amžius. Fizinė būklė (asmens ar daikto). Prieinamumas. Švara. Medžiaga. Pilnumas, tuštumas.

26.10.9. Vertinamasis požymis: vertė, kaina. Kokybė. Teisingumas, neteisingumas, tikslumas, netikslumas. Priimtimumas (tinkamumas), nepriimtimumas (netinkamumas). Sėkmingumas, nesėkmingumas. Naudingumas, nenaudingumas. Gebėjimas, negebėjimas. Svarbumas, nesvarbumas. Normalumas, nenormalumas. Sunkumas, lengvumas.

26.10.10. Ryšiai ir santykiai: veiksmo (įvykio) santykiai. Instrumentas, priemonė, būdas. Gavėjas. Kauzatyvas. Lyginimas, kontrastas (lygybė, nelygybė atitikimas). Priklausomybė (nuosavybė). Sujungimas. Priešprieša (alternatyva). Įtraukimas, atskyrimas, išskyrimas. Priežastis. Pasekmė (poveikis). Priežastis (motyvas). Tikslas. Sąlyga. Pabrėžimas. Apibrėžtumas, neapibrėžtumas.

26.11. Diskursas. Mokomasi suprasti ir komponuoti rišlų, prasmingą, tinkamos struktūros sakinį ir rašytinį diskursą. Susipažįstama, kaip elementai susiję tarpusavyje ir kuria vientisą prasmingą tekstą. kaip sakiniai jungiami į seką, nurodomi laiko, priežasties, pasekmės, ryšiai, plėtojama tema, dėstoma mintis, pateikiami argumentai. Susipažįstama su tam tikrų (programoje numatytų) žanrų sandaros ir formos reikalavimais.

26.12. Tekstų pobūdis, tipai ir žanrai.

26.12.1. Pateikiami supratimui sakiniai tekstai: instrukcija, nurodymas, skelbimas, techninė instrukcija, pokalbis, diskusija, pranešimas, pažintinis garsinis tekstas, grožinis audio tekstas, radijo laida.

26.12.2. Pateikiami supratimui rašytiniai tekstai: asmeninis ir pusiau oficialus laiškas, skelbimas, instrukcija, pranešimas, bukletas, straipsnis, publicistinis straipsnis, trumpas mokslo populiarinimo straipsnis, trumpa knygos (filmo) recenzija, tinklaraščio įrašas, grožinis tekstas, eilėraštis.

26.12.3. Pateikiami supratimui audiovizualiniai tekstai: informacinis, mokomasis vaizdo įrašas, TV laida, sporto naujienos, orų prognozė, vaidybinis filmas, dokumentinis filmas.

26.12.4. Produkuojami sakytiniai tekstai: instrukcija (detali), pasisakymas, pranešimas.

26.12.5. Produkuojami rašytiniai tekstai: pasakojamoji esė su apibūdinimo, aiškinimo, samprotavimo elementais, recenzija (atsiliepimas), plakatas, skelbimas, lankstinukas, tinklaraštis (tinklaraščio įrašas), gyvenimo aprašymas (CV), straipsnis, komentaras.

26.12.6. Produkuojami audiovizualiniai tekstai: tinklalaidės įrašas, videofilmukas, videoreportažas, įgarsintos pateiktys su užrašais, trumpas tinklalaidės įrašas, trumpas videofilmukas, trumpas videoreportažas.

26.12.7. Sakytinė sąveika: pokalbis, diskusija, interviu, konsultacija.

26.12.8. Rašytinė sąveika: anketa, forma, žinutė, raštelis, elektroninis laiškas, atvirukas, atvirlaiškis, asmeninis laiškas, pusiau oficialus laiškas: informacijos teikimas (gavimas), padėka, kvietimas, atsiprašymas.

26.12.9. Sakytinė ir rašytinė sąveika virtualioje erdvėje: pokalbis, internetinis seminaras, socialinių tinklų, tinklaraščių komentarai, komentarai susirašinėjant realiu laiku, konsultacija internetu.

26.12.10. Teksto mediacija. Pateikiami šaltinio (įvesties) tekstai: plakatas, skelbimas, lankstinukas, brošiūra, anotacija, straipsnis, recenzija, viešojo kalba, interviu, grožinis tekstas, grafinis tekstas, tinklaraštis (tinklaraščio įrašas), TV (radijo) žinios, TV (radijo) reportažas.

26.12.11. Teksto mediacija. Produkuojami tekstai: konspektas, santrauka, ataskaita (raportas), recenzija, pranešimas.

26.13. Komunikacinės intencijos.

26.13.1. Komunikacinių intencijų raiškos apimtis. Mokomasi suprasti komunikacines intencijas skaitant ir klausant, reikšti komunikacines intencijas raštu ir žodžiu. Susipažįstama su naujomis kalbinės raiškos priemonėmis, kuriomis realizuojamos tam tikros komunikacinės intencijos (kalbos funkcijos). Mokomasi diferencijuoti kalbinės raiškos priemones pagal sociolingvistinę situaciją (neformalus, neutralus, formalus registras) ir jas vartoti.

26.13.2. Bendravimo konvencijos: atkreipti dėmesį, kreiptis. Prisisistatyti, susipažinti. Pasisveikinti (atsakyti į pasisveikinimą). Atsisveikinti (reaguoti į atsisveikinimą). Padėkoti (reaguoti į padėką). Atsiprašyti (priimti atsiprašymą). Pasveikinti (atsakyti į pasveikinimą). Pagirti (atsakyti į pagyrimą). Palinkėti, perduoti linkėjimą. Apgailestauti, pareikšti užuojautą.

26.13.3. Faktinės informacijos gavimas ir pateikimas: įvardyti, konstatuoti, pranešti. Patikslinti, paprašyti patikslinti. Paklausti informacijos. Atsakyti į klausimą. Reikšti (paklausti apie) žinojimą.

26.13.4. Nuostatos, nuomonės, požiūrio raiška: reikšti (paklausti apie) nuomonę. Pritarti, nepritarti, paklausti ar pritaria. Reikšti, paklausti apie galimybę, tikimybę. Reikšti, paklausti apie būtinumą, privalėjimą. Reikšti, paklausti apie galėjimą, negalėjimą. Paprašyti leidimo (duoti leidimą), reikšti draudimą. Reikšti (paklausti apie) norą, ketinimą. Reikšti (paklausti apie) poreikį, prioritetą. Reikšti, paklausti apie patikimą, nepatikimą. Reikšti, paklausti apie įsitikinimą, abejojimą.

26.13.5. Emocijų raiška: reikšti džiaugsmą, pasitenkinimą. Reikšti nusivylimą, nepasitenkinimą. Reikšti susidomėjimą, nustebimą. Reikšti abejingumą. Reikšti pasimetimą, nerimą, baimę. Reikšti viltį, raminti, paguosti. Reikšti apgailestavimą. Paklausti kitų asmenų apie emocijas.

26.13.6. Raginimas, įkalbinėjimas: pasiūlyti, pakviesti ką nors atlikti. Priimti (atsisakyti) siūlymo, kvietimo. Paraginti, nurodyti (reaguoti į) raginimą, nurodymą. Patarti, įspėti (reaguoti į) patarimą, įspėjimą. Paprašyti padėti, pasisiūlyti padėti. Priimti (atsisakyti) pagalbos, siūlymo padėti. Reikšti (reaguoti į) pretenziją, reikalavimą.

26.13.7. Pokalbio strategijos: pradėti pokalbį (pateikti temą). Pateikti nuomonę, paklausti nuomonės. Pateikti pavyzdžių. Pasitaisyti, patikslinti. Pabrėžti, akcentuoti. Parodyti, kad sekama, klausomasi. Reaguoti į pašnekovo pasakymą. Įsiterpti į pokalbį, leisti kalbėti kitam, paskatinti tęsti. Pakeisti temą, paprašyti pakeisti temą. Apibendrinti, padaryti išvadą, užbaigti pokalbį.

26.13.8. Kompensacinės strategijos: parodyti, kad nesupranta. Paprašyti kalbėti lėčiau. Paprašyti pakartoti, paaiškinti, patikslinti. Pasakyti, paprašyti pasakyti paraidžiui. Paprašyti pagalbos

išsireikšti, padėti išsireikšti. Pakartoti, perfrazuoti, patikslinti. Paklausti ar suprato.

26.13.9. Makro intencijos: informuoti. Apibūdinti. Pasakoti. Aiškinti. Argumentuoti.

26.14. Registas, mandagumo normos. Mokomasi laikytis mandagumo normų sakytiniame ir rašytiniame diskurse, suvokiant socialinių santykių žymiklius, tokius kaip pasisveikinimo būdas, kreipiniai ir pan. Mokomasi paisyti registro konvencijų, tinkamai parinkti kalbos oficialumo laipsnį pagal situaciją, vartoti neutralų registrą ir pusiau oficialų registrą kalbant ir rašant. Mokomasi atpažinti dialekto, akcento, leksikos, gramatikos požymius būdingus neoficialiam registrai.

26.15. Sakytinio teksto supratimas (klausymas).

26.15.1. Instrukcijų, nurodymų, skelbimų supratimas. Mokomasi suprasti paprastas instrukcijas, nesudėtingą techninę informaciją. Mokomasi suprasti detalius nurodymus aplinkoje, skelbimus viešose vietose (pvz., oro uoste, autobuse), kai kalbama aiškiai, o foninis triukšmas minimalus.

26.15.2. Pokalbio, diskusijos (dialogo, polilogo) supratimas. Mokomasi detalai suprasti pokalbius ir diskusijas pažįstamomis temomis, kai kalbama normine kalba ir aiškiai, ilgesnius pokalbius ir diskusijas, kai kalbama normine kalba ir (arba) turinčius šnekamosios kalbos elementų.

26.15.3. Pranešimo (prezentacijos), pasisakymo, paskaitos (monologo) supratimas. Mokomasi suprasti trumpų, aiškių, paprastų pranešimų pagrindines mintis ir detales, kai aiškiai kalbama normine kalba, kurioje gali būti šnekamosios kalbos elementų ir kai laikomasi aiškios struktūros.

26.15.4. Sakytinio pasakojimo (naratyvo) supratimas. Mokomasi suprasti ilgesnio pasakojimo, pažintinių garsinių tekstų ir (arba) knygų pagrindines mintis ir kai kurias detales, adaptuotų grožinių garsinių knygų siužetą, pagrindines mintis ir detales.

26.15.5. Radijo ir garso įrašų supratimas. Mokomasi suprasti radijo laidų bei garso įrašų turinį žinomomis temomis, jei tariama aiškiai.

26.16. Rašytinio teksto supratimas (skaitymas).

26.16.1. Rašytinių instrukcijų, nurodymų, skelbimų supratimas. Mokomasi suprasti aiškią įrenginio, prietaiso naudojimosi instrukciją.

26.16.2. Asmeninės korespondencijos (laiškų, atvirukų, žinučių, kvietimų) supratimas. Mokomasi suprasti įvykių, jausmų, norų aprašymus asmeniniuose laiškuose tiek, kad galėtų susirašinėti su draugais.

26.16.3. Specifinės (aktualios, reikiamos, tikslinės) informacijos paieška ir atranka. Mokomasi nustatyti, ar straipsnis, pranešimas atitinka reikiamą temą, rasti ir suprasti asmeniškai svarbią kasdinių tekstų informaciją, pvz., bukletų, trumpų oficialiųjų dokumentų. Mokomasi peržvelgti ilgesnį tekstą, siekiant nustatyti, kur yra reikalinga informacija, atrinkti informaciją iš skirtingų tekstų ar teksto vietų turint konkretų tikslą.

26.16.4. Rašytinių informacinių, publicistinių ir mokslo populiariųjų tekstų (faktų, informavimo, aiškinimo, samprotavimo) supratimas. Mokomasi suprasti: aiškinamojo tipo tekstus, kuriuose pateikiami faktai ir autoriaus požiūris; paprasto laikraščio straipsnio, kuriame tiesmukai pasakojama apie žinomus dalykus ir aprašomi įvykiai, svarbiausias mintis; aiškios struktūros argumentavimo tipo tekstus – suvokti svarstymo eigą, nustatyti pagrindines išvadas.

26.16.5. Grožinio ir publicistinio teksto supratimas (aprašymo ir pasakojimo). Mokomasi suprasti: publicistinių straipsnių pažįstamomis temomis (pvz., filmų, knygų apžvalgų, tinklalapio apžvalgų) pagrindines mintis; tiesmuka, paprasta kalba parašytą poeziją, adaptuotų grožinių kūrinių siužetą, pagrindines mintis ir detales, sekti veiksmo eigą.

26.17. Audiovizualinio teksto supratimas.

26.17.1. Vaizdo įrašų supratimas. Mokomasi suprasti informacinių ir mokomųjų vaizdo siužetų kasdieninio, socialinio ir kultūrinio gyvenimo temomis pagrindinę informaciją, informacinių ir (arba) dokumentinių vaizdo įrašų pagrindines mintis ir detales.

26.17.2. Televizijos laidų (reklamų, naujienų, interviu, pokalbių šou) supratimas. Mokomasi suprasti daugumą TV laidų (pvz., naujienų, reportažų, interviu, pokalbių šou) pažįstamomis temomis, kai kalbama aiškiai ir pakankamai lėtai.

26.17.3. Filmų (animacinių, dokumentinių, meninių) supratimas. Mokomasi suprasti dokumentinių ir vaidybinių filmų, susijusių su žinomais kontekstais, pagrindines mintis ir detales.

26.18. Supratimo (receptijos) strategijų taikymas.

26.18.1. Žodžių, frazių, sakinių reikšmės spėjimas (pagal kontekstą ar žodžių darybos principus). Mokomasi nustatyti pasitaikančių nežinomų žodžių reikšmę iš konteksto ir pagal sakinio prasmę, jei kalbami dalykai yra žinomi.

26.18.2. Pastraipos (teksto dalies) turinio nuspėjimas remiantis teksto visuma. Mokomasi nuspėti kitos sakinio ar rašytinio teksto dalies ir (arba) pastraipos turinį, remiantis teksto visuma.

26.18.3. Argumentavimo, minties eigos supratimas remiantis teksto siejimo priemonėmis. Mokomasi tikrintis supratimą remiantis konteksto nuorodomis.

26.18.4. Teksto žanro atpažinimas ir temos suvokimas pagal grafinį vaizdą. Mokomasi peržvelgus leidinį atpažinti teksto žanrą (pvz., straipsnis, virtualūs pokalbių forumai etc.) ir turinį pagal antraštę, paantraštes, grafinį vaizdą.

26.18.5. Pagalbos priemonių tekstui suprasti naudojimas. Naudojamasi įvairiais žodynais, taip pat lingvistiniais.

26.19. Sakytinio teksto produkavimas (kalbėjimas).

26.19.1. Žmonių, vietų, daiktų, veiklų, pomėgių, patirties apibūdinimas žodžiu. Mokomasi reikšti nuomonę, emocijas, jausmus apie patirtus dalykus ir paaiškinti, kodėl taip reaguojama.

26.19.2. Pasakojimas (naratyvas), siužeto atpasakojimas, veiksmų sekos pateikimas žodžiu. Mokomasi pasakoti apie savo patirtis, išdėstant veiksmų seką, pateikiant kai kurias detales, atpasakoti knygos ar filmo siužetą, pateikti įspūdžius, komentarą. Mokomasi išdėstyti netikėtai patirtų įvykių eigą (pvz., eismo įvykio), papasakoti istoriją (tikrą ar įsivaizduojamą), nusakyti siekius, tikslus, planus, paaiškinti, kodėl jie svarbūs.

26.19.3. Faktinės informacijos, nurodymų pateikimas, aiškinimas žodžiu. Mokomasi paaiškinti, kaip atlikti kokį nors veiksmą, pateikti detalias instrukcijas. Mokomasi išdėstyti kokio nors klausimo ir (arba) problemos pagrindinius aspektus.

26.19.4. Nuomonės, vertinimo pateikimas, paaiškinimas, pagrindimas žodžiu. Mokomasi reikšti požiūrį, nuomonę žinoma ir aktualia tema, ją pagrįsti pateikiant paprastų argumentų. Vertinti aplinkos reiškinius, kitų asmenų veiksmus, pagrįsti savo vertinimą.

26.19.5. Viešasis kalbėjimas. Mokomasi pateikti iš anksto parengtą pranešimą žinomais klausimais, gana tiksliai išdėstyti pagrindines mintis, atsakyti į klausimus.

26.20. Rašytinio teksto produkavimas (rašymas).

26.20.1. Žmonių, vietų, daiktų, veiklų, pomėgių, patirties apibūdinimas raštu. Mokomasi aprašyti pažįstamus, patirtus ar įsivaizduojamus dalykus (žmones, daiktus, vietas, veiklas, įvykius, pomėgius ir pan.).

26.20.2. Pasakojimas (naratyvas), įvykio apibūdinimas raštu. Mokomasi parengti ataskaitą (angl. report), kurioje perteikiama faktinė informacija ir veiksmų seka. Mokomasi nusakyti svajones, siekius, tikslus, paaiškinti, kodėl jie svarbūs. Atpasakoti knygos ar filmo siužetą, pateikti komentarą. Mokomasi papasakoti istoriją, apibūdinti tikrus ar įsivaizduojamus įvykius.

26.20.3. Faktinės informacijos, nurodymų pateikimas, aiškinimas raštu. Mokomasi parengti informacinį pranešimą, plakatą žinoma tema, ataskaitą apie įvykį, renginį, pateikiant faktinę informaciją ir komentarą. Mokomasi parašyti rašinį apie pažįstamą dalyką, klausimą, problemą, paaiškinti jos pobūdį, nurodyti sprendimo būdus.

26.20.4. Nuomonės, vertinimo, pateikimas, paaiškinimas, pagrindimas raštu. Mokomasi rašyti filmo, knygos, TV laidos recenziją ir (arba) atsiliepimą. Mokomasi rašyti trumpą rašinį (esė) žinoma tema (su apibūdinimo, pasakojimo, aiškinimo, samprotavimo elementais), išdėstyti ir apibendrinti faktus ir pateikti savo nuomonę.

26.21. Audiovizualinio teksto kūrimas.

26.21.1. Pateikčių kūrimas. Mokomasi kurti pateiktis įvairiomis temomis, įgarsinti tekstą, pateikti užrašus ekrane.

26.21.2. Filmukų, reportažų, vaizdo ir garso įrašų kūrimas. Kuriami trumpi filmukai, reportažai, vaizdo ir garso įrašai apie pažįstamus ar žinomus asmenis, patirtus dalykus, svarbius įvykius (pvz., žymius žmones, viešuosius renginius, lankytinas vietas).

26.22. Raiškos (produkavimo) strategijų taikymas.

26.22.1. Sakytinio teksto planavimas, atlikimo klaidų kompensavimas. Mokomasi taikyti šias raiškos strategijas: planuojant pasisakymą vartoti naujai išmokus žodžius, frazes, remtis žodynais; pavartoti paprastesnį žodį ir paprašyti ar paraginti klausytoją patikslinti; nusakyti pagrindinius bruožus konkretaus dalyko, kurio pavadinimo negali prisiminti; perteikti žodžio reikšmę pavartojant kitą, reiškiantį panašų dalyką; vengiant pasikartojimo, perfrazuoti; ištaisyti posakius, kurie lemia nesusipratimus, jei pašnekovas parodo, kad nesuprato; paprašyti patvirtinti, kad pavartota taisyklinga forma; nutrūkus komunikacijai, pradėti iš naujo, keisti taktiką; tikslingai planuoti, kurti ir koreguoti sakytinį tekstą, naudojantis žodynais, žinynais, žiniasklaida ir kompiuteriniais tinklais.

26.22.2. Rašytinio teksto planavimas, komponavimas, redagavimas. Mokomasi planuoti rašytinį tekstą remiantis žanro reikalavimais, atsižvelgti į kalbos stilių, registrą ir teksto struktūrą. Mokomasi pasinaudoti žodynais ir vartosenos žinynais.

26.22.3. Audiovizualinio kūrinio planavimas, komponavimas, redagavimas. Pasirenkamos tinkamos programos, aplikacijos.

26.23. Sakytinė sąveika.

26.23.1. Pokalbio palaikymas, apsikeitimas informacija (klausimai, atsakymai, mandagumo frazės). Mokomasi suprasti, kas aiškiai sakoma įprastuose pokalbiuose, kai kreipiamasi tiesiogiai, paprašyti pakartoti kai kuriuos žodžius ir frazes. Mokomasi pradėti, palaikyti ir pabaigti pokalbį, klausti pašnekovo apie patirtus dalykus, įvykius, reikšti nuomonę, emocijas apie žinomus dalykus. Mokomasi nepasirengus įsitraukti į pokalbį kasdienio gyvenimo temomis, pradėti, palaikyti ir įsiterpti į ilgesnį pokalbį žinoma tema. Mokomasi reikšti jausmus: nuostabą, džiaugsmą, liūdesį, susidomėjimą, abejingumą ir reaguoti į kitų reiškiamus jausmus, laikytis pokalbio konvencijų.

26.23.2. Dalyvavimas neformalioje diskusijoje (apsikeitimas informacija, nuomonėmis). Mokomasi suprasti diskusijų bendromis temomis didžiąją dalį, jei pašnekovai taria aiškiai ir vengia idiomų. Mokomasi suprasti, kas kalbama bendro pobūdžio konkrečiomis ir abstrakčiomis temomis, jei pašnekovai aiškiai artikuliuoja, reikšti mintis abstrakčiomis ar kultūrinėmis temomis, pvz., muzika, filmai. Mokomasi paaiškinti, kaip supranta klausimą ir (arba) problemą, trumpai pakomentuoti savo ir kitų požiūrį į žinomus, patirtus dalykus, lyginti ir priešinti alternatyvas, svarstant, ką daryti, kur eiti, ką pasirinkti ir pan.

26.23.3. Tikslinis dalyvavimas pokalbyje ir (arba) diskusijoje siekiant bendro rezultato (instrukcijų, pasiūlymų, alternatyvų supratimas ir teikimas). Mokomasi suprasti, kas sakoma, jei kiti žmonės kalba greitai ar diskusija trunka ilgai, kartais paprašyti pakartoti ar paaiškinti. Mokomasi paaiškinti savo požiūrį į problemą, svarstyti, ką daryti toliau, palyginti ir priešinti alternatyvas, trumpai komentuoti kitų požiūrius, aptarti klausimo, problemos sprendimo būdus, susitarti dėl tolesnių veiksmų.

26.23.4. Prekių ir paslaugų įsigijimas. Mokomasi paprašyti paaiškinti apie skirtingas prekes, paslaugas, paprašyti ir gauti paprastą informaciją apie skirtingas paslaugas ir pirkinius, pvz., kelionės, nakvynės užsakymas, bendravimas su tarnybomis viešnagės užsienio šalyje metu. Mokomasi siekti komunikacinio tikslo nesudėtingose viešojo gyvenimo situacijose, įsigyjant prekes ar paslaugas, palyginti jų savybes, kokybę, pasakyti trūkumus, pvz., parduotuvėje, kavinėje, stotyje ir pan.

26.23.5. Dalyvavimas pusiau oficialiame pokalbyje (konsultacija, interviu). Mokomasi dalyvauti įprastuose oficialiuose pokalbiuose žinomomis temomis, kai kalbama aiškiai, bendrine kalba ir kai reikia keistis faktine informacija, gauti nurodymus ar diskutuoti sprendžiant praktinius klausimus, teirautis detalesnės informacijos.

26.24. Rašytinė sąveika.

26.24.1. Asmeninis ir pusiau oficialus susirašinėjimas (asmeninis pusiau oficialus laiškas, elektroninis laiškas, žinutė, atvirukas). Mokomasi rašyti asmeninius laiškus, su tam tikromis detalėmis aprašyti patirtį, jausmus ar įvykius, perteikti naujienas ir išdėstyti savo mintis

abstrakčiomis bei kultūrinėmis temomis (pvz., muziką, filmus). Mokomasi rašyti pusiau oficialų laišką, pateikiant prašymą, nusiskundimą, atsakant į skelbimą, teiraujantis detalios informacijos ir pan.

26.24.2. Transakcinis rašymas: informacijos perteikimas raštu (žinutė, anketa, forma). Mokomasi rašyti žinutes įvairiems adresatams, pildyti sudėtingesnes anketas ir (arba) formas turint tikslą pateikti išsamią informaciją klausimais, susijusiais su įvairia veikla (visuomeninė veikla, mokymasis). Mokomasi rašyti gyvenimo aprašymą (CV, Europass).

26.25. Sakytinė ir rašytinė sąveika virtualioje erdvėje.

26.25.1. Dalyvavimas pokalbyje ir (arba) diskusijoje virtualiojoje erdvėje. Asmeninių įrašų bei nuorodų paskelbimas. Komentarų rašymas. Mokomasi dalyvauti virtualioje komunikacijoje realiu laiku su daugiau nei vienu pašnekovu, paskelbti įrašus apie patirtus dalykus, dalyvauti grupės diskusijoje, komentuoti kitų asmenų įrašus, nuorodų turinį, reikšti nuomonę ir jausmus. Mokomasi laikytis saugos reikalavimų ir etikos normų.

26.25.2. Tikslinė sąveika transakcinėje ir projektinėje veikloje. Mokomasi dirbant projekto grupėje vykdyti tiesmukas instrukcijas, pasitikslinti, atlikti bendras užduotis, pasitelkti vizualias priemones (pvz., grafikus, statistiką, paveikslus), keistis išplėstine informacija su pašnekovais, kurie vartoja nesudėtingą kalbą, pakartoja, perfrazuoja. Mokomasi naudotis vizualine parama.

26.26. Sąveikos strategijų taikymas.

26.26.1. Pokalbio iniciavimas, palaikymas, apibendrinimas, užbaigimas. Kalbėtojo vaidmens perėmimas. Mokomasi pradėti, palaikyti ir pabaigti pokalbį žinomomis temomis, pakartoti dalį to, ką sakė pašnekovas, kad parodytų, jog suprato ir padėti plėtoti mintis tam tikra tema. Mokomasi perimti kalbėtojo vaidmenį, taikyti priemones pokalbiui ar diskusijai tęsti, trumpai reziumuoti aptartus dalykus, reaguoti į pašnekovo pasiūlymus, apibendrinti diskusijos rezultatus.

26.26.2. Pasitikslinimas, prašymas paaiškinti, perfrazuoti. Mokomasi paprašyti paaiškinti, pateikti daugiau informacijos, detalių, kad pasitikslintų ir galėtų tęsti pokalbį, diskusiją.

26.26.3. Naudojimas pagalbos ištekliais. Mokomasi naudotis įvairiais žodynais, žinynais, vertimo įrankiais ir pan.

26.27. Teksto (sakinio, rašytinio, grafinio, vaizdinio ir kt.) mediacija.

26.27.1. Specifinės ir (arba) tikslinės informacijos perteikimas žodžiu ar raštu. Mokomasi žodžiu ar raštu perteikti nesudėtingą konkrečią sakinę (pvz., skelbimų, nurodymų), audiovizualinę (pvz., TV naujienų, orų prognozės), rašytinę (pvz., instrukcijų, etikečių, reklamų, brošiūrų, laiškų) informaciją pažįstamomis temomis, kai informacijos šaltinio kalba nesudėtinga.

26.27.2. Diagramų, duomenų ir kt. vizualios informacijos perteikimas žodžiu ar raštu. Mokomasi žodžiu ar raštu apibūdinti paprastų diagramų informaciją, nusakyti bendrą tendenciją ir komentuoti detales, apibūdinti paveikslėlių, nuotraukų faktinę informaciją (pvz., asmenis, daiktus, vietas, veiklą, gamtos reiškinius).

26.27.3. Teksto santraukos pateikimas žodžiu ar raštu. Mokomasi pateikti žodžiu ar raštu detalią santrauką aiškaus, gerai struktūruoto rašytinio publicistinio ar tiesmuko informacinio teksto pažįstama tema, santrauką pokalbio, interviu aktualia tema, santrauką garso ar audiovizualinio įrašo, TV laidos pažįstama tema, jei klausomasi ir žiūrima keletą kartų. Mokomasi rašyti trumpą santrauką tiesmuko informacinio rašytinio ar sakinio teksto aktualiomis temomis, kai artikuluojama aiškiai.

26.27.4. Pranešimo, pasisakymo, paskaitos užrašų rašymas. Mokomasi detalčiai užsirašyti gerai struktūrotų ir aiškiai skaitomų pranešimų ar paskaitų pažįstamomis temomis informaciją.

26.28. Grupės bendradarbiavimo proceso mediacija.

26.28.1. Bendradarbiavimas įvairialypėje grupėje kuriant idėjas ir bendrą supratimą. Mokomasi: bendradarbiauti įvairialypėje grupėje, susidedančioje iš skirtingų kultūrų, religijų, kalbos mokėjimo lygių, amžiaus ir pan. asmenų, atliekant komandinės užduotis ir kuriant naujas idėjas (pvz., stovykloje, projekto metu); nusiteikti rodyti pagarbą, suprantant individualius asmenų skirtumus, išklausyti kitų nuomonės, išsakyti savo požiūrį, pripažinti nuostatų ir jausmų skirtumus; esant nesutarimams ieškoti kompromiso, mandagiai kalbėti, kurti pozityvią atmosferą.

26.28.2. Vadovavimas grupės darbui. Mokomasi vadovauti nedidelei (3–4) mokinių grupei atliekant komandinę užduotį: pateikti trumpas aiškias instrukcijas, koordinuoti ir apibendrinti grupės

darbą. Nusiteikiama diskusijos metu leisti kiekvienam asmeniui pasisakyti, skatinti visus reikšti nuomonę. Mokomasi užduoti klausimus, paprašyti paaiškinti, pagrįsti nuomonę, apibendrinti grupės diskusiją, pateikti trumpą ataskaitą (angl. report) žodžiu.

26.29. Mediacijos strategijų taikymas.

26.29.1. Teksto supaprastinimas žodžiu. Mokomasi perteikti teksto turinį žodžiu, jį priderinti tikslinės auditorijos interesams ir poreikiams naudojant pavyzdžius, pagrindžiant faktus aiškinimais, pakartojant ar panaudojant iliustracijas. Mokomasi perteikiant tekstą atsisakyti nereikalingos, besikartojančios informacijos, kad perduodama žinutė būtų aiški klausytojams ar skaitytojams.

26.29.2. Teksto supaprastinimas raštu. Mokomasi perteikiant teksto turinį raštu, vartoti paprastesnę nei originalo ir (arba) šaltinio kalbą. Mokomasi klausantis užsirašyti (skaitant tekste pasižymėti) tik svarbiausius dalykus, rašant akcentuoti esmę, atsisakyti detalių, teksto turinį pateikti ne kaip rišlų tekstą, o kaip punktų seką.

27. Mokymo(si) turinys. IV gimnazijos klasė.

27.1. Kalbos vartojimo kontekstai (kalbos vartojimo temos, potemės).

27.1.1. Socialiniai ir ekonominiai santykiai (pvz., paslaugos ir aptarnavimas, gyvenamoji vieta ir aplinka, socialinė ir ekonominė pažanga, modernaus pasaulio iššūkiai, globalaus pasaulio problemos, žmogaus teisės, lygios galimybės).

27.1.2. Mokslas ir technologijos (pvz., moksliniai išradimai, pažangios technologijos, technologijų (pvz., robotizacija, dronai, dirbtinis intelektas) privalumai ir trūkumai).

27.1.3. Komunikacija ir medijos (pvz., komunikacija viešojoje erdvėje: paslaugos, pirkiniai, aptarnavimas; reklama, reklamos įtaka, taisyklės viešojoje erdvėje; šiuolaikinės informavimo ir komunikavimo priemonės, etiškas ir saugus elgesys virtualioje erdvėje).

27.1.4. Aplinkos tvarumas (pvz., aplinkosauga, klimatas, atsakingas vartojimas, tausojantis žemės ūkis, ekosistemų, biologinės įvairovės apsauga, etiškas elgesys su gyvūnais, tvarūs miestai ir gyvenvietės, darni architektūra, masinis turizmas).

27.1.5. Mokiniai vartoja kalbą asmeninio gyvenimo, mokymosi, viešosios erdvės ir iš dalies profesinėje srityje.

27.2. Sociokultūrinė medžiaga ir šalies (šalių) realijos.

27.2.1. Kalbos šalis (šalys, regionai, saugomos teritorijos, klimatinės zonos; miesto ir kaimo gyventojai, gyventojų etninė sudėtis, migracija; gamta, klimatas, regionai, įdomios vietovės, architektūros paminklai, mokslo veikėjai, atradėjai ir kt.).

27.2.2. Kultūrinis gyvenimas (muzika, vaizduojamasis menas, šiuolaikinis menas, grožinė literatūra, žymiausi kultūros ir meno atstovai, etninės ir religinės šventės ir kt.) Ritualinis elgesys šeimos, tautinėse šventėse, viešuosiuose renginiuose.

27.2.3. Socialinės konvencijos (punktualumas ir viešnagės laikas, dovanos, viešojo gyvenimo elgesio taisyklės, pokalbio tabu temos kt.).

27.2.4. Kalbų pažinimas: kalbos atmainos, dialektai; kalbos reikšmė asmeniniam gyvenimui ir profesinei veiklai.

27.3. Tarpkultūrinės žinios ir gebėjimai. Susipažįstama su skirtingų kultūrų socialinių konvencijų ypatumais. Mokomasi laikytis sociokultūrinio bendravimo taisyklių paprastose komunikacinėse situacijose. Susipažįstama ir mokomasi suvokti įvairių šalių kultūrinius ypatumus, juos apibūdinti, analizuoti, lyginti su savo gyvenamosios ir (ar) gimtosios šalies kultūros ypatumais. Mokomasi bendrauti daugiakultūroje aplinkoje gerbiant kitų šalių, etninių grupių kultūrų atstovus, suvokti Lietuvos, Europos ir pasaulio kalbinę įvairovę. Mokomasi vartoti įvairias išmoktas kalbas bendraujant su kitakalbiais asmenimis. Mokomasi palyginti skirtingų išmoktų kalbų elementus, pvz., garsus, raides, žodžius, frazes, patarles, priežodžius.

27.4. Kalbiniai komunikaciniai gebėjimai. Kalbiniai komunikaciniai gebėjimai skirstomi į kelias grupes, kurios apima dar smulkesnius gebėjimus, pvz., lingvistiniai (leksiniai: vartojamo žodyno apimtis; gramatiniai: gramatinės kategorijos ir struktūros; fonologiniai ir otroepiniai: tarimas, intonavimas, rašyba; semantiniai: abstrakčiosios sąvokos, reiškiamos atitinkamomis kalbos struktūromis); pragmatiniai (diskurso: tekstų tipai; funkciniai: komunikacinės intencijos); sociolingvistiniai (mandagumo normos ir kalbos registras). Toliau pateikiama kalbinių

komunikacinių gebėjimų apimtis, t. y. medžiaga, kuri yra reikalinga mokiniams IV gimnazijos klasėje mokantis kalbos ir ją vartojant.

27.5. Vartojamo žodyno apimtis. Vartojamas pakankamas žodynas, kad šiek tiek perfrazuojant galima būtų perteikti savo mintis dauguma su asmeniniu, mokymosi ir viešuoju gyvenimu susijusių temų. Susipažįstama su dauguma vartojamų žodžių reikšmių, taip pat kai kuriomis perkeltinėmis žodžių reikšmėmis. Susipažįstama su frazeologizmais ir perkeltine reikšme vartojamais posakiais ir jų vartojimu kalboje. Aktyvus žodynas apima asmeninę, mokymosi, viešojo gyvenimo ir iš dalies profesinę kalbos vartojimo sritis.

27.6. Tarimas ir intonavimas. Analizuojami užsienio kalbos fonetikos ypatumai. Skaitoma fonetinė transkripcija. Mokomasi tinkamai intonuoti pasisakant ar kalbant dialogu ir dalyvaujant diskusijoje.

27.7. Gramatinė medžiaga.

27.7.1. Gramatinės medžiagos apimtis. Kalbos mokėjimo lygyje B1 pateikiama medžiaga apima visas gramatines kategorijas. Mokomasi panaudojant turimus gramatinius įgūdžius taisyklingai vartoti kalbą žinomose situacijose, atpažinti kitų kalboje naujas gramatines struktūras ir panaudoti jas savo kalboje, o esant poreikiui žinomas gramatines struktūras pakeisti sinonimiškėmis. Vartojamos stilistiškai neutralios gramatinės struktūros. Mokomasi taisyklingai sudaryti vientisinius ir sudėtinius sakinius.

27.8. Rašyba ir skyryba. Taikomos pagrindinės rašybos taisyklės, reikalingos adekvačiai komunikacijai programos temomis ir įvairiose situacijose. Mokomasi taikyti rašybos ir skyrybos normas kuriant ilgesnius įvairių žanrų ir stilių tekstus. Naudojamasi kalbos žinytais.

27.9. Kalbos pažinimo (kalbotyros) sąvokos ir terminai. Mokomasi vartoti kalbos sistemos dalių pavadinimus (fonetika, leksika ir pan.). Mokomasi vartoti kalbinės raiškos vertinimo kriterijų pavadinimus (taisyklingumas, tinkamumas, rišlumas ir kt.).

27.10. Abstrakčiosios sąvokos.

27.10.1. Abstrakčiųjų sąvokų raiškos apimtis. Mokomasi perteikti abstrakčiųjų sąvokų, žodžių, gramatinių elementų, frazių reikšmę, kuriant pasakymus, rišlų diskursą. Vartojami sinonimai, antonimai, kolokacijos. Susipažįstama su žodžių junginių sudarymo principais ir jie taikomi produkuojant kalbą. Mokomasi suvokti žodžių ryšius su kontekstu, loginius kalbos elementų ryšius ilgesniame diskurse.

27.10.2. Egzistencija: buvimas, nebuvimas kaip egzistencija. Buvimas, nebuvimas konkrečioje vietoje. Turėjimas, neturėjimas. Vyksmas, vyksmo nebuvimas.

27.10.3. Erdvė: buvimo vieta. Išsidėstymas. Atstumas.

27.10.4. Judėjimas: Būdas. Kryptis. Kilmė pagal vietą. Išsidėstymas. Greitis.

27.10.5. Matmenys, parametrai: dydis. Forma. Ilgis, plotis. Plotas. Svoris. Spaudimas. Talpa, tūris. Erdvumas. Temperatūra.

27.10.6. Laikas: konkretus (apibrėžtas) laikas. Laiko nuoroda. Bendras skirstymas. Periodas, trukmė ir paskirties laikas. Dažnis, pasikartojimas. Ankstumas, vėlumas. Ankstesnis, vėlesnis laikas. Vienalaikiškumas. Vėlavimas, atidėjimas, atšaukimas. Seka. Dabarties nuoroda. Praeities nuoroda. Ateities nuoroda. Nuolatinė trukmė. Pertraukiamas veiksmas. Tęstinumas. Laikinumas. Pradžia. Pabaiga. Pastovumas. Kaita.

27.10.7. Kiekybė: skaičius. Kiekis. Laipsnis, lyginimas.

27.10.8. Fizinis požymis: sausumas, drėgmė. Matomumas (vaizdas). Girdimumas (garsas). Skonis. Kvapas. Faktūra (tekstūra). Spalva. Amžius. Fizinė būklė (asmens ar daikto). Prieinamumas. Švara. Medžiaga. Pilnumas, tuštumas.

27.10.9. Vertinamasis požymis: vertė, kaina. Kokybė. Teisingumas, neteisingumas, tikslumas, netikslumas. Priimtimumas (tinkamumas), nepriimtimumas (netinkamumas). Sėkmingumas, nesėkmingumas. Naudingumas, nenaudingumas. Gebėjimas, negebėjimas. Svarbumas, nesvarbumas. Normalumas, nenormalumas. Sunkumas, lengvumas.

27.10.10. Ryšiai ir santykiai: veiksmo (įvykio) santykiai. Instrumentas, priemonė, būdas. Gavėjas. Kauzatyvas. Lyginimas, kontrastas (lygybė, nelygybė atitikimas). Priklausomybė (nuosavybė). Sujungimas. Priešprieša (alternatyva). Įtraukimas, atskyrimas, išskyrimas. Priežastis.

Pasekmė (poveikis). Priežastis (motyvas). Tikslas. Sąlyga. Pabrėžimas. Apibrėžtumas, neapibrėžtumas.

27.11. Diskursas. Mokomasi suprasti ir komponuoti rišlų, prasmingą, tinkamos struktūros sakininį ir rašytinį diskursą. Susipažįstama, kaip elementai susiję tarpusavyje ir kuria vientisą prasmingą tekstą. kaip sakiniai jungiami į seką, nurodomi laiko, priežasties, pasekmės, ryšiai, plėtojama tema, dėstoma mintis, pateikiami argumentai. Susipažįstama su tam tikrų (programoje numatytų) žanrų sandaros ir formos reikalavimais.

27.12. Tekstų pobūdis, tipai ir žanrai.

27.12.1. Pateikiami supratimui sakininiai tekstai: instrukcija, nurodymas, skelbimas, techninė instrukcija, pokalbis, diskusija, pranešimas, pažintinis garsinis tekstas, grožinis audio tekstas, radijo laida.

27.12.2. Pateikiami supratimui rašytiniai tekstai: asmeninis ir pusiau oficialus laiškas, skelbimas, instrukcija, pranešimas, bukletas, straipsnis, publicistinis straipsnis, trumpas mokslo populiarinimo straipsnis, trumpa knygos ir (arba) filmo recenzija, tinklaraščio įrašas, grožinis tekstas, eilėraštis.

27.12.3. Pateikiami supratimui audiovizualiniai tekstai: informacinis, mokomasis vaizdo įrašas, TV laida, sporto naujienos, orų prognozė, vaidybinis filmas, dokumentinis filmas.

27.12.4. Produkuojami sakininiai tekstai: instrukcija (detali), pasisakymas, pranešimas.

27.12.5. Produkuojami rašytiniai tekstai: pasakojamoji esė su apibūdinimo, aiškinimo, samprotavimo elementais, recenzija (atsiliepimas), plakatas, skelbimas, lankstinukas, tinklaraštis (tinklaraščio įrašas), gyvenimo aprašymas (CV), straipsnis, komentaras.

27.12.6. Produkuojami audiovizualiniai tekstai: tinklalaidės įrašas, videofilmukas, videoreportažas, įgarsintos pateiktys su užrašais, trumpas tinklalaidės įrašas, trumpas videofilmukas, trumpas videoreportažas.

27.12.7. Sakytinė sąveika: pokalbis, diskusija, interviu, konsultacija.

27.12.8. Rašytinė sąveika: anketa, forma, žinutė, raštelis, elektroninis laiškas, atvirukas, atvirlaiškis, asmeninis laiškas, (pusiau) oficialus laiškas: informacijos teikimas (gavimas), padėka, kvietimas, atsiprašymas.

27.12.9. Sakytinė ir rašytinė sąveika virtualioje erdvėje: pokalbis, internetinis seminaras, socialinių tinklų, tinklaraščių komentarai, komentarai susirašinėjant realiu laiku, konsultacija internetu.

27.12.10. Teksto mediacija. Pateikiami šaltinio (įvesties) tekstai: plakatas, skelbimas, lankstinukas, brošiūra, anotacija, straipsnis, recenzija, viešoji kalba, interviu, grožinis tekstas, grafinis tekstas, tinklaraštis (tinklaraščio įrašas), TV (radijo) žinios, TV (radijo) reportažas.

27.12.11. Teksto mediacija. Produkuojami tekstai: konspektas, santrauka, ataskaita (raportas), recenzija, pranešimas.

27.13. Komunikacinės intencijos.

27.13.1. Komunikacinių intencijų raiškos apimtis. Mokomasi suprasti komunikacines intencijas skaitant ir klausant, reikšti komunikacines intencijas raštu ir žodžiu. Susipažįstama su naujomis kalbinės raiškos priemonėmis, kuriomis realizuojamos tam tikros komunikacinės intencijos (kalbos funkcijos). Mokomasi diferencijuoti kalbinės raiškos priemones pagal sociolingvistinę situaciją (neformalus, neutralus, formalus registras) ir jas vartoti.

27.13.2. Bendravimo konvencijos: atkreipti dėmesį, kreiptis. Prisistatyti, susipažinti. Pasisveikinti (atsakyti į pasisveikinimą). Atsisveikinti (reaguoti į atsisveikinimą). Padėkoti (reaguoti į padėką). Atsiprašyti (priimti atsiprašymą). Pasveikinti (atsakyti į pasveikinimą). Pagirti (atsakyti į pagyrimą). Palinkėti, perduoti linkėjimą. Apgailestauti, pareikšti užuojautą.

27.13.3. Faktinės informacijos gavimas ir pateikimas: įvardyti, konstatuoti, pranešti. Patikslinti, paprašyti patikslinti. Paklausti informacijos. Atsakyti į klausimą. Reikšti, paklausti apie žinojimą.

27.13.4. Nuostatos, nuomonės, požiūrio raiška: reikšti, paklausti apie nuomonę. Pritarti, nepritarti, paklausti ar pritaria. Reikšti, paklausti apie galimybę, tikimybę. Reikšti, paklausti apie būtinumą, privalėjimą. Reikšti, paklausti apie galėjimą, negalėjimą. Paprašyti leidimo, duoti leidimą.

reikšti draudimą. Reikšti, paklausti apie norą, ketinimą. Reikšti, paklausti apie poreikį, prioritetą. Reikšti, paklausti apie patikimą, nepatikimą. Reikšti, paklausti apie įsitikinimą, abejojimą.

27.13.5. Emocijų raiška: reikšti džiaugsmą, pasitenkinimą. Reikšti nusivylimą, nepasitenkinimą. Reikšti susidomėjimą, nustebimą. Reikšti abejingumą. Reikšti pasimetimą, nerimą, baimę. Reikšti viltį, raminti, paguosti. Reikšti apgailestavimą. Paklausti kitų asmenų apie emocijas.

27.13.6. Raginimas, įkalbinėjimas: pasiūlyti, pakviesti ką nors atlikti. Priimti, atsisakyti siūlymo, kvietimo. Paraginti, nurodyti, reaguoti į raginimą, nurodymą. Patarti, įspėti, reaguoti į patarimą, įspėjimą. Paprašyti padėti, pasisiūlyti padėti. Priimti pagalbą, atsisakyti pagalbos, siūlymo padėti. Reikšti pretenziją, reaguoti į pretenziją, reikalavimą. Paprašyti kokio nors daikto.

27.13.7. Pokalbio strategijos: pradėti pokalbį, pateikti temą. Pateikti nuomonę, paklausti nuomonės. Pateikti pavyzdžių. Pasitaisyti, patikslinti. Pabrėžti, akcentuoti. Parodyti, kad sekama, klausomasi. Reaguoti į pašnekovo pasakymą. Įsiterpti į pokalbį, leisti kalbėti kitam, paskatinti tęsti. Pakeisti temą, paprašyti pakeisti temą. Apibendrinti, padaryti išvadas, užbaigti pokalbį.

27.13.8. Kompensacinės strategijos: parodyti, kad nesupranta. Paprašyti kalbėti lėčiau. Paprašyti pakartoti, paaiškinti, patikslinti. Pasakyti, paprašyti pasakyti paraidžiui. Paprašyti pagalbos išsireikšti, padėti išsireikšti. Pakartoti, perfrazuoti, patikslinti. Paklausti ar suprato.

27.13.9 Makro intencijos: informuoti. Apibūdinti. Pasakoti. Aiškinti. Argumentuoti.

27.14. Registras, mandagumo normos. Mokomasi laikytis mandagumo normų sakytiniame ir rašytiniame diskurse. Mokomasi paisyti registro konvencijų, tinkamai parinkti kalbos oficialumo laipsnį pagal situaciją, vartoti neutralų registrą ir pusiau oficialų registrą kalbant ir rašant. Mokomasi atpažinti dialekto, akcento, leksikos, gramatikos požymius būdingus neoficialiam ir pusiau oficialiam registrai, diferencijuoti kalbinės raiškos priemones pagal situaciją (neformalus, neutralus, pusiau oficialus registras).

27.15. Sakytinio teksto supratimas (klausymas).

27.15.1. Instrukcijų, nurodymų, skelbimų supratimas. Mokomasi suprasti paprastas instrukcijas, nesudėtingą techninę informaciją. Mokomasi suprasti detalius nurodymus aplinkoje, skelbimus viešose vietose (pvz., oro uoste, autobuse), kai kalbama aiškiai, o foninis triukšmas minimalus.

27.15.2. Pokalbio, diskusijos (dialogo, polilogo) supratimas. Mokomasi detaliai suprasti pokalbius ir diskusijas pažįstamomis temomis, kai kalbama normine kalba ir aiškiai, ilgesnius pokalbius ir diskusijas, kai kalbama normine kalba ir (arba) turinčius šnekamosios kalbos elementų.

27.15.3. Pranešimo (prezentacijos), pasisakymo, paskaitos (monologo) supratimas. Mokomasi suprasti trumpų, aiškių, paprastų pranešimų pagrindines mintis ir detales, kai aiškiai kalbama normine kalba, kurioje gali būti šnekamosios kalbos elementų ir kai laikomasi aiškios struktūros.

27.15.4. Sakytinio pasakojimo (naratyvo) supratimas. Mokomasi suprasti ilgesnio pasakojimo, pažintinių garsinių tekstų ir (arba) knygų pagrindines mintis ir kai kurias detales, adaptuotų grožinių garsinių knygų siužetą, pagrindines mintis ir detales.

27.15.5. Radijo ir garso įrašų supratimas. Mokomasi suprasti radijo laidų bei garso įrašų turinį žinomomis temomis, jei tariama aiškiai.

27.16. Rašytinio teksto supratimas (skaitymas).

27.16.1. Rašytinių instrukcijų, nurodymų, skelbimų supratimas. Mokomasi suprasti aiškia įrenginio, prietaiso naudojimosi instrukciją.

27.16.2. Asmeninės korespondencijos (laiškų, atvirukų, žinučių, kvietimų) supratimas. Mokomasi suprasti įvykių, jausmų, norų aprašymus asmeniniuose laiškuose tiek, kad galėtų susirašinėti su draugais.

27.16.3. Specifinės (aktualios, reikiamos, tikslinės) informacijos paieška ir atranka. Mokomasi nustatyti, ar straipsnis, pranešimas atitinka reikiamą temą, rasti ir suprasti asmeniškai svarbią kasdinių tekstų informaciją, pvz., bukletų, trumpų oficialiųjų dokumentų. Mokomasi peržvelgti ilgesnį tekstą, nustatyti, kur yra reikalinga informacija, atrinkti informaciją iš skirtingų tekstų ar teksto vietų turint konkretų tikslą.

27.16.4. Rašytinių informacinių, publicistinių ir mokslo populiariųjų tekstų (faktų, informavimo, aiškinimo, samprotavimo) supratimas. Mokomasi suprasti: aiškinamojo tipo tekstus, kuriuose pateikiami faktai ir autoriaus požiūris; paprasto laikraščio straipsnio, kuriame tiesmukai pasakojama apie žinomus dalykus ir aprašomi įvykiai, svarbiausias mintis; aiškios struktūros argumentavimo tipo tekstus – suvokti svarstymo eigą, nustatyti pagrindines išvadas.

27.16.5. Grožinio ir publicistinio teksto supratimas (aprašymo ir pasakojimo). Mokomasi suprasti publicistinių straipsnių pažįstamomis temomis (pvz., filmų, knygų apžvalgų, tinklalapio apžvalgų) pagrindines mintis. Mokomasi suprasti tiesmuka, paprasta kalba parašytą poeziją, adaptuotų grožinių kūrinių siužetą, pagrindines mintis ir detales, sekti veiksmo eigą.

27.17. Audiovizualinio teksto supratimas.

27.17.1. Vaizdo įrašų supratimas. Mokomasi suprasti informacinių ir mokomųjų vaizdo siužetų kasdieninio, socialinio ir kultūrinio gyvenimo temomis pagrindinę informaciją, informacinių ir (arba) dokumentinių vaizdo įrašų pagrindines mintis ir detales.

27.17.2. Televizijos laidų (reklamų, naujienų, interviu, pokalbių šou) supratimas. Mokomasi suprasti daugumą TV laidų (pvz., naujienų, reportažų, interviu, pokalbių šou) pažįstamomis temomis, kai kalbama aiškiai ir pakankamai lėtai.

27.17.3. Filmų (animacinių, dokumentinių, meninių) supratimas. Mokomasi suprasti dokumentinių ir vaidybinių filmų, susijusių su žinomais kontekstais, pagrindines mintis ir detales.

27.18. Supratimo (receptijos) strategijų taikymas.

27.18.1. Žodžių, frazių, sakinių reikšmės spėjimas (pagal kontekstą ar žodžių darybos principus). Mokomasi nustatyti pasitaikančių nežinomų žodžių reikšmę iš konteksto ir pagal sakinio prasmę, jei kalbami dalykai yra žinomi.

27.18.2. Pastraipos (teksto dalies) turinio nuspėjimas remiantis teksto visuma. Mokomasi nuspėti kitos sakinio ar rašytinio teksto dalies ir (arba) pastraipos turinį, remiantis teksto visuma.

27.18.3. Argumentavimo, minties eigos supratimas remiantis teksto siejimo priemonėmis. Mokomasi tikrintis supratimą remiantis konteksto nuorodomis.

27.18.4. Teksto žanro atpažinimas ir temos suvokimas pagal grafinį vaizdą. Mokomasi peržvelgus leidinį atpažinti teksto žanrą (pvz., straipsnis, virtualūs pokalbių forumai etc.) ir turinį pagal antraštę, paantraštes, grafinį vaizdą.

27.18.5. Pagalbos priemonių tekstui suprasti naudojimas. Naudojamos įvairiais žodynais, taip pat lingvistiniais.

27.19. Sakytinio teksto produkavimas (kalbėjimas).

27.19.1. Žmonių, vietų, daiktų, veiklų, pomėgių, patirties apibūdinimas žodžiu. Mokomasi reikšti nuomonę, emocijas, jausmus apie patirtus dalykus ir paaiškinti, kodėl taip reaguojama.

27.19.2. Pasakojimas (naratyvas), siužeto atpasakojimas, veiksmų sekos pateikimas žodžiu. Mokomasi pasakoti apie savo patirtis, išdėstant veiksmų seką, pateikiant kai kurias detales, atpasakoti knygos ar filmo siužetą, pateikti įspūdžius, komentarą. Mokomasi išdėstyti netikėtai patirtų įvykių eigą (pvz., eismo įvykio), papasakoti istoriją (tikrą ar įsivaizduojamą), nusakyti siekius, tikslus, planus, paaiškinti, kodėl jie svarbūs.

27.19.3. Faktinės informacijos, nurodymų pateikimas, aiškinimas žodžiu. Mokomasi paaiškinti, kaip atlikti kokį nors veiksmą, pateikti detalias instrukcijas. Mokomasi išdėstyti kokio nors klausimo ir (arba) problemos pagrindinius aspektus.

27.19.4. Nuomonės, vertinimo pateikimas, paaiškinimas, pagrindimas žodžiu. Mokomasi reikšti požiūrį, nuomonę žinoma ir aktualia tema, ją pagrįsti pateikiant paprastų argumentų; vertinti aplinkos reiškinius, kitų asmenų veiksmus, pagrįsti savo vertinimą.

27.19.5. Viešasis kalbėjimas. Mokomasi pateikti iš anksto parengtą pranešimą žinomais klausimais, gana tiksliai išdėstyti pagrindines mintis, atsakyti į klausimus.

27.20. Rašytinio teksto produkavimas (rašymas).

27.20.1. Žmonių, vietų, daiktų, veiklų, pomėgių, patirties apibūdinimas raštu. Mokomasi aprašyti pažįstamus, patirtus ar įsivaizduojamus dalykus (žmones, daiktus, vietas, veiklas, įvykius, pomėgius ir pan.).

27.20.2. Pasakojimas (naratyvas), įvykio apibūdinimas raštu. Mokomasi: parengti ataskaitą (angl. report), kurioje perteikiama faktinė informacija ir veiksmų seka; nusakyti svajones, siekius, tikslus, paaiškinti, kodėl jie svarbūs; atpasakoti knygos ar filmo siužetą, pateikti komentarą. Mokomasi papasakoti istoriją, apibūdinti tikrus ar įsivaizduojamus įvykius.

27.20.3. Faktinės informacijos, nurodymų pateikimas, aiškinimas raštu. Mokomasi parengti informacinį pranešimą, plakatą žinoma tema, ataskaitą apie įvykį, renginį, pateikiant faktinę informaciją ir komentarą. Mokomasi parašyti rašinį apie pažįstamą dalyką, klausimą, problemą, paaiškinti jos pobūdį, nurodyti sprendimo būdus.

27.20.4. Nuomonės, vertinimo, pateikimas, paaiškinimas, pagrindimas raštu. Mokomasi rašyti filmo, knygos, TV laidos recenziją ir (arba) atsiliepimą. Mokomasi rašyti trumpą rašinį (esė) žinoma tema (su apibūdinimo, pasakojimo, aiškinimo, samprotavimo elementais), išdėstyti ir apibendrinti faktus ir pateikti savo nuomonę.

27.21. Audiovizualinio teksto kūrimas.

27.21.1. Pateikčių kūrimas. Mokomasi kurti pateiktis įvairiomis temomis, įgarsinti tekstą, pateikti užrašus ekrane.

27.21.2. Filmukų, reportažų, vaizdo ir garso įrašų kūrimas. Kuriami trumpi filmukai, reportažai, vaizdo ir garso įrašai apie pažįstamus ar žinomus asmenis, patirtus dalykus, svarbius įvykius (pvz., žymius žmones, viešuosius renginius, lankytinas vietas).

27.22. Raiškos (produkavimo) strategijų taikymas.

27.22.1. Sakytinio teksto planavimas, atlikimo klaidų kompensavimas. Mokomasi taikyti šias raiškos strategijas: planuojant pasisakymą vartoti naujai išmokus žodžius, frazes, remtis žodynais; pavartoti paprastesnį žodį ir paprašyti ar paraginti klausytoją patikslinti; nusakyti pagrindinius bruožus konkretaus dalyko, kurio pavadinimo negali prisiminti; perteikti žodžio reikšmę pavartojant kitą, reiškiantį panašų dalyką; vengiant pasikartojimo, perfrazuoti; ištaisyti posakius, kurie lemia nesusipratimus, jei pašnekovas parodo, kad nesuprato; paprašyti patvirtinti, kad pavartota taisyklinga forma; nutrūkus komunikacijai, pradėti iš naujo, keisti taktiką; tikslingai planuoti, kurti ir koreguoti sakinį tekstą, naudojantis žodynais, žinynais, žiniasklaida ir kompiuteriniais tinklais.

27.22.2. Rašytinio teksto planavimas, komponavimas, redagavimas. Mokomasi planuoti rašytinį tekstą remiantis žanro reikalavimais, atsižvelgti į kalbos stilių, registrą ir teksto struktūrą. Mokomasi pasinaudoti žodynais ir vartosenos žinynais.

27.22.3. Audiovizualinio kūrinio planavimas, komponavimas, redagavimas. Pasirenkamos tinkamos programos, aplikacijos.

27.23. Sakytinė sąveika.

27.23.1. Pokalbio palaikymas, apsikeitimas informacija (klausimai, atsakymai, mandagumo frazės). Mokomasi suprasti, kas aiškiai sakoma įprastuose pokalbiuose, kai kreipiamasi tiesiogiai, paprašyti pakartoti kai kuriuos žodžius ir frazes. Mokomasi pradėti, palaikyti ir pabaigti pokalbį, klausti pašnekovo apie patirtus dalykus, įvykius, reikšti nuomonę, emocijas apie žinomus dalykus. Mokomasi nepasirengus įsitraukti į pokalbį kasdienio gyvenimo temomis, pradėti, palaikyti ir įsiterpti į ilgesnį pokalbį žinoma tema. Mokomasi reikšti jausmus: nuostabą, džiaugsmą, liūdesį, susidomėjimą, abejingumą ir reaguoti į kitų reiškiamus jausmus, laikytis pokalbio konvencijų.

27.23.2. Dalyvavimas neformalioje diskusijoje (apsikeitimas informacija, nuomonėmis). Mokomasi suprasti diskusijų bendromis temomis didžiąją dalį, jei pašnekovai taria aiškiai ir vengia idiomų. Mokomasi suprasti, kas kalbama bendro pobūdžio konkrečiomis ir abstrakčiomis temomis, jei pašnekovai aiškiai artikuliuoja, reikšti mintis abstrakčiomis ar kultūrinėmis temomis, pvz., muzika, filmai. Mokomasi paaiškinti, kaip supranta klausimą ir (arba) problemą, trumpai pakomentuoti savo ir kitų požiūrį į žinomus, patirtus dalykus, lyginti ir priešinti alternatyvas, svarstant, ką daryti, kur eiti, ką pasirinkti ir pan.

27.23.3. Tikslinis dalyvavimas pokalbyje ir (arba) diskusijoje siekiant bendro rezultato (instrukcijų, pasiūlymų, alternatyvų supratimas ir teikimas). Mokomasi suprasti, kas sakoma, jei kiti žmonės kalba greitai ar diskusija trunka ilgai, kartais paprašyti pakartoti ar paaiškinti. Mokomasi paaiškinti savo požiūrį į problemą, svarstyti, ką daryti toliau, palyginti ir priešinti alternatyvas,

trumpai komentuoti kitų požiūrius, aptarti klausimo, problemos sprendimo būdus, susitarti dėl tolesnių veiksmų.

27.23.4. Prekių ir paslaugų įsigijimas. Mokomasi paprašyti paaiškinti apie skirtingas prekes, paslaugas, paprašyti ir gauti paprastą informaciją apie skirtingas paslaugas ir pirkinius, pvz., kelionės, nakvynės užsakymas, bendravimas su tarnybomis viešnagės užsienio šalyje metu. Mokomasi siekti komunikacinio tikslo nesudėtingose viešojo gyvenimo situacijose, išigyjant prekes ar paslaugas, palyginti jų savybes, kokybę, pasakyti trūkumus, pvz., parduotuvėje, kavinėje, stotyje ir pan.

27.23.5. Dalyvavimas pusiau oficialiame pokalbyje (konsultacija, interviu). Mokomasi dalyvauti įprastuose oficialiuose pokalbiuose žinomomis temomis, kai kalbama aiškiai, bendrine kalba ir kai reikia keistis faktine informacija, gauti nurodymus ar diskutuoti sprendžiant praktinius klausimus, teirautis detalesnės informacijos.

27.24. Rašytinė sąveika.

27.24.1. Asmeninis ir pusiau oficialus susirašinėjimas (asmeninis pusiau oficialus laiškas, elektroninis laiškas, žinutė, atvirukas). Mokomasi rašyti asmeninius laiškus, su tam tikromis detalėmis aprašyti patirtį, jausmus ar įvykius, perteikti naujienas ir išdėstyti savo mintis abstrakčiomis bei kultūrinėmis temomis (pvz., muziką, filmus). Mokomasi rašyti pusiau oficialų laišką, pateikiant prašymą, nusiskundimą, atsakant į skelbimą, teiraujantis detalios informacijos ir pan.

27.24.2. Transakcinis rašymas: informacijos perteikimas raštu (žinutė, anketa, forma). Mokomasi rašyti žinutes įvairiems adresatams, pildyti sudėtingesnes anketas ir (arba) formas turint tikslą pateikti išsamią informaciją klausimais, susijusiais su įvairia veikla (visuomeninė veikla, mokymasis). Mokomasi rašyti gyvenimo aprašymą (CV, Europass).

27.25. Sakytinė ir rašytinė sąveika virtualioje erdvėje.

27.25.1. Dalyvavimas pokalbyje ir (arba) diskusijoje virtualiojoje erdvėje. Asmeninių įrašų bei nuorodų paskelbimas. Komentarų rašymas. Mokomasi dalyvauti virtualioje komunikacijoje realiu laiku su daugiau nei vienu pašnekovu, paskelbti įrašus apie patirtus dalykus, dalyvauti grupės diskusijoje, komentuoti kitų asmenų įrašus, nuorodų turinį, reikšti nuomonę ir jausmus. Mokomasi laikytis saugos reikalavimų ir etikos normų.

27.25.3. Tikslinė sąveika transakcinėje ir projektinėje veikloje. Mokomasi dirbant projekto grupėje vykdyti tiesmukas instrukcijas, pasitikslinti, atlikti bendras užduotis, pasitelkti vizualias priemones (pvz., grafikus, statistiką, paveikslus), keistis išplėstine informacija su pašnekovais, kurie vartoja nesudėtingą kalbą, pakartoja, perfrazuoja. Mokomasi naudotis vizualine parama.

27.26. Sąveikos strategijų taikymas.

27.26.1. Pokalbio iniciavimas, palaikymas, apibendrinimas, užbaigimas. Kalbėtojo vaidmens perėmimas. Mokomasi pradėti, palaikyti ir pabaigti pokalbį žinomomis temomis, pakartoti dalį to, ką sakė pašnekovas, siekiant parodyti, jog suprato ir padėti plėtoti mintis tam tikra tema. Mokomasi perimti kalbėtojo vaidmenį, taikyti priemones pokalbiui ar diskusijai tęsti, trumpai reziumuoti aptartus dalykus, reaguoti į pašnekovo pasiūlymus, apibendrinti diskusijos rezultatus.

27.26.1. Pasitikslinimas, prašymas paaiškinti, perfrazuoti. Mokomasi paprašyti paaiškinti, pateikti daugiau informacijos, detalių, kad pasitikslintų ir galėtų tęsti pokalbį, diskusiją.

27.26.2. Naudojimasis pagalbos ištekliais. Mokomasi naudotis įvairiais žodynais, žinynais, vertimo įrankiais ir pan.

27.27. Teksto (sakytinio, rašytinio, grafinio, vaizdinio ir kt.) mediacija.

27.27.1. Specifinės ir (arba) tikslinės informacijos perteikimas žodžiu ar raštu. Mokomasi žodžiu ar raštu perteikti nesudėtingą konkrečią sakytinę (pvz., skelbimų, nurodymų), audiovizualinę (pvz., TV naujienų, orų prognozės), rašytinę (pvz., instrukcijų, etikečių, reklamų, brošiūrų, laiškų) informaciją pažįstamomis temomis, kai informacijos šaltinio kalba nesudėtinga.

27.27.2. Diagramų, duomenų ir kt. vizualios informacijos perteikimas žodžiu ar raštu. Mokomasi žodžiu ar raštu apibūdinti paprastų diagramų informaciją, nusakyti bendrą tendenciją ir komentuoti detales, apibūdinti paveikslėlių, nuotraukų faktinę informaciją (pvz., asmenis, daiktus, vietas, veiklą, gamtos reiškinius).

27.27.3. Teksto santraukos pateikimas žodžiu ar raštu. Mokomasi pateikti žodžiu ar raštu detalią santrauką aiškaus, gerai struktūruoto rašytinio publicistinio ar tiesmuko informacinio teksto pažįstama tema, santrauką pokalbio, interviu aktualia tema, santrauką garso ar audiovizualinio įrašo, TV laidos pažįstama tema, jei klausomasi ir žiūrima keletą kartų. Mokomasi rašyti trumpą santrauką tiesmuko informacinio rašytinio ar sakytinio teksto aktualiomis temomis, kai artikuluojama aiškiai.

27.27.4. Pranešimo, pasisakymo, paskaitos užrašų rašymas. Mokomasi detalčiai užsirašyti gerai struktūruotų ir aiškiai skaitomų pranešimų ar paskaitų pažįstamomis temomis informaciją.

27.28. Grupės bendradarbiavimo proceso mediacija.

27.28.1. Bendradarbiavimas įvairialypėje grupėje kuriant idėjas ir bendrą supratimą. Mokomasi: bendradarbiauti įvairialypėje grupėje, susidedančioje iš skirtingų kultūrų, religijų, kalbos mokėjimo lygių, amžiaus ir pan. asmenų, atliekant komandines užduotis ir kuriant naujas idėjas (pvz., stovykloje, projekto metu); nusiteikti rodyti pagarbą, suprantant individualius asmenų skirtumus, išklausyti kitų nuomonių, išsakyti savo požiūrį, pripažinti nuostatų ir jausmų skirtumus; esant nesutarimams ieškoti kompromiso, mandagiai kalbėti, kurti pozityvią atmosferą.

27.28.2. Vadovavimas grupės darbui. Mokomasi vadovauti nedidelei (3-4) mokinių grupei atliekant komandinę užduotį, pateikti trumpas aiškias instrukcijas, koordinuoti ir apibendrinti grupės darbą. Nusiteikiama diskusijos metu leisti kiekvienam asmeniui pasisakyti, skatinti visus reikšti nuomonę. Mokomasi užduoti klausimus, paprašyti paaiškinti, pagrįsti nuomonę, apibendrinti grupės diskusiją, pateikti trumpą ataskaitą (angl. report) žodžiu.

27.29. Mediacijos strategijų taikymas.

27.29.1. Teksto supaprastinimas žodžiu. Mokomasi perteikti teksto turinį žodžiu, jį priderinti tikslinės auditorijos interesams ir poreikiams naudojant pavyzdžius, pagrindžiant faktus aiškinimais, pakartojant ar panaudojant iliustracijas. Mokomasi perteikiant tekstą atsisakyti nereikalingos, besikartojančios informacijos, kad perduodama žinutė būtų aiški klausytojams ar skaitytojams.

27.29.2. Teksto supaprastinimas raštu. Mokomasi perteikiant teksto turinį raštu, vartoti paprastesnę nei originalo ir (arba) šaltinio kalbą. Mokomasi klausantis užsirašyti (skaitant tekste pasižymėti) tik svarbiausius dalykus, rašant akcentuoti esmę, atsisakyti detalių, teksto turinį pateikti ne kaip rišlų tekstą, o kaip punktų seką.

VI SKYRIUS

MOKINIŲ PASIEKIMŲ VERTINIMAS

28. Mokiniui naudingiausias visą mokymo(si) laikotarpį dominuojantis formuojamasis (ugdomas) vertinimas, kurio paskirtis – padėti mokiniams mokytis, tapti sąmoningais ir savarankiškais besimokančiais, suteikiant konstruktyvią grįžtamąją informaciją. Formuojamasis vertinimas yra nuolatinis informacijos apie mokinių žinias, supratimą, gebėjimus, nuostatas rinkimas ir analizavimas, tos informacijos panaudojimas planuojant, koreguojant numatytas mokymo(si) veiklas, grįžtamosios informacijos mokiniams mokymo(si) proceso metu teikimas, mokinių įsivertinimo ir vienas kito vertinimo gebėjimų ugdymas. Formuojamasis vertinimas nesiejamas su pažymio parašymu. Jis sukuria prielaidas mokiniams pasitikėti mokytoju, geranoriškai bendradarbiauti įveikiant mokymosi sunkumus. Mokytojas aiškina, pataria, pozityviai komentuoja mokinio veiklą.

29. Kokybiniai ir kiekybiniai mokinių užsienio kalbos atlikčių požymiai, kurie yra pagrindiniai mokinių pasiekimų vertinimo kriterijai, pateikiami programos skyriuje „Pasiekimų lygių požymiai pagal pasiekimų sritis“ ir aprašomi išskiriant keturis pasiekimų lygius: slenkstinis (1), patenkinamas (2), pagrindinis (3), aukštesnysis (4). Kai mokinių pasiekimai vertinami pažymiais, jie siejami su pasiekimų lygiais: slenkstinis (1) lygis – 4, patenkinamas (2) lygis – 5–6, pagrindinis (3) lygis – 7–8, aukštesnysis (4) lygis – 9–10.

30. Nurodomi pasiekimų lygių požymiai skirti vertinti mokinių pasiekimus ir daromą pažangą. Remiantis nurodytais požymiais galima spręsti apie tarpinius mokinių pasiekimus ir daryti apibendrinamuosius vertinimo aprašus pusmečio ir metų pabaigoje.

31. Aprašant pasiekimų lygių požymius naudotos šios mokinių pasiekimų augimą rodančios

skalės ir sąvokos:

31.1. atlikties apimties:

31.1.1. minimaliai atlikta (pvz., klausydamas supranta vos kelias nebūtinai pagrindines mintis; pasako ar parašo tik mažąją dalį reikalaujamo teksto, pokalbyje tik glaustai pasako savo nuomonę);

31.1.2. iš dalies atlikta (pvz., supranta kai kurias sakinio teksto pagrindines mintis, pasako ar parašo tik dalį reikalaujamo teksto, pokalbyje pasiekia tik dalį komunikacinių intencijų);

31.1.3. atlikta didžioji dalis (pvz., klausydamas supranta esmę ir kai kurias detales, pasako ar parašo tekstą beveik pagal visus užduoties reikalavimus, dalyvauja pokalbyje pasiekdamas beveik visas komunikacines intencijas);

31.1.4. atlikta visiškai (pvz., klausydamas supranta visas pagrindines mintis, detales, pasako ar parašo tekstą kaip reikalauja užduotis, dalyvauja pokalbyje pasiekdamas reikiamą komunikacinį tikslą);

31.2. savarankiškumo (taikoma priklausomai nuo kalbos mokėjimo lygio; svarbus dažnumo kriterijus):

31.2.1. tik padedamas: atlieka užduotį dalyvaujant ar procesą moderuojant mokytojui;

31.2.2. dažnai padedamas: atlieka užduotį dalyvaujant (procesą moderuojant) mokytojui ir (arba) naudodamasis papildomai pateikta medžiaga (vadovaudamasis papildomai pateiktais kriterijais); patartas taiko kai kurias strategijas;

31.2.3. kartais (prireikus) padedamas – atlieka užduotį, naudodamasis papildomai pateikta medžiaga (vadovaudamasis pateiktais kriterijais), savarankiškai taiko kai kurias strategijas; atlieka užduotį tikslingai klausdamas ar prašydamas patarimų;

31.2.4. savarankiškai: užduotį atlieka be pagalbos, susidūręs su kliūtimis, randa būdų jas įveikti; tikslingai taiko tinkamas strategijas;

31.3. sudėtingumo (taikoma priklausomai nuo kalbos mokėjimo lygio; svarbūs savarankiškumo ir taisyklingumo kriterijai):

31.3.1. paprastos užduotys, taisyklingai atliekamos padedant (pvz., užduotis pateikiama tiesiogiai, mokiniui įprastu būdu; užduotis atliekama pažįstamame kontekste; sprendimas (atsakymas) į klausimą randamas, atliekant vieną standartinį žingsnį; atliekant užduotis dažnai reikia pagalbos);

31.3.2. paprastos užduotys, taisyklingai atliekamos savarankiškai (pvz., užduotis pateikiama tiesiogiai, mokiniui įprastu būdu; užduotis atliekama pažįstamame kontekste; sprendimas (atsakymas) į klausimą randamas, atliekant vieną standartinį žingsnį, tik kartais prireikia pagalbos);

31.3.3. sudėtingesnės užduotys, atliekamos savarankiškai, bet ne visuomet tinkamai (taisyklingai) (pvz., užduotis pateikiama tiesiogiai arba netiesiogiai, gali būti ir perteklinės informacijos; pateikiami probleminiai klausimai; sprendimas ar atsakymas į klausimą randamas, atliekant 2-3 žingsnius, tačiau ne visuomet tinkamai (taisyklingai));

31.3.4. sudėtingesnės užduotys, atliekamos savarankiškai ir tinkamai (taisyklingai) (pvz., užduotis pateikiama tiesiogiai arba netiesiogiai, gali būti ir perteklinės informacijos; pateikiami probleminiai klausimai; tinkamas sprendimas ar atsakymas į klausimą sėkmingai randamas, atliekant 2-3 žingsnius);

31.4. taisyklingumo (taikoma priklausomai nuo kalbos mokėjimo lygio; svarbūs dažnumo ir sudėtingumo kriterijai):

31.4.1. iš dalies taisyklingai vartoja paprastas leksines ir gramatines struktūras; tartis ir intonavimas ne visuomet leidžia suprasti, kas norima pasakyti;

31.4.2. iš esmės taisyklingai vartoja paprastas leksines ir gramatines struktūras; tartis ir intonavimas iš esmės leidžia suprasti, kas norima pasakyti;

31.4.3. taisyklingai vartoja paprastas ir kai kurias sudėtingesnes leksines ir gramatines struktūras; tartis ir intonavimas leidžia suprasti, kas norima pasakyti;

31.4.4. taisyklingai vartoja paprastas ir sudėtingesnes leksines ir gramatines struktūras; tartis ir intonavimas visuomet leidžia suprasti, kas norima pasakyti.

32. Rengiant formuojamojo ar apibendrinamojo vertinimo užduotis ugdymo procese svarbu

atsižvelgti į pasiekimų lygių požymius ir visiems mokiniams pateikti įvairaus sudėtingumo užduočių, tačiau jos turi atitikti konkrečiame mokymosi konkreste numatytus pasiekti kalbos mokėjimo lygio reikalavimus ir jų neviršyti. Užduotys turėtų būti parengtos taip, kad būtų galimybė vertinti skirtingų pasiekimų sričių gebėjimus. Svarbu, ypač formuojamojo vertinimo, užduotis parengti taip, kad galima būtų vertinti skirtingų mokinių daromą pažangą ir teikti veiksmingą, mokyti padedantį ir motyvuojantį grįžtamąjį ryšį.

33. Išorinis apibendrinamasis vertinimas. Organizuojami šie mokymosi pasiekimų patikrinimai: pagrindinio ugdymo mokinių pasiekimų patikrinimas (toliau – PUPP), brandos darbas, tarpinis patikrinimas, brandos egzaminas.

33.1. PUPP, vykdomo pagrindinio ugdymo programos baigiamojoje klasėje (10 klasėje ir II gimnazijos klasėje), užduoties struktūra:

33.1.1. užsienio kalbos (antrosios) mokymo(si) turinio ir pasiekimų sritys procentais pirmosios PUPP dalies užduotyje:

Mokymo(si) turinio sritys	Pasiekimai			Užduoties taškai procentais
	Sakytinio teksto produkavimas (B1) ir Mediacija (D1)	Sakytinė interakcija (C1)	Audiovizualinio teksto kūrimas (B3)	
Kalbiniai komunikaciniai gebėjimai	10	10	10	30

Pastaba. Lentelėje pateikti skaičiai yra orientaciniai, užduotyje galima iki 5 procentų paklaida.

33.1.2. Užduotis rengiama centralizuotai. Vertinama ugdymo proceso metu.

33.1.3. Antrosios PUPP dalies struktūra:

33.1.4. užsienio kalbos (antrosios) mokymo(si) turinio ir pasiekimų sritys procentais antrosios PUPP dalies užduotyje:

Mokymo(si) turinio sritys	Pasiekimai					Užduoties taškai procentais
	Recepcija: rašytinio teksto supratimas (A2)	Recepcija: sakytinio teksto supratimas (A1)	Audiovizualinio teksto supratimas (A3)	Rašytinio teksto produkavimas (B2)	Rašytinė interakcija (C2)	
Kalbiniai komunikaciniai gebėjimai	20	20	10	8	12 (4+8)	70

Pastaba. Lentelėje pateikti skaičiai yra orientaciniai, užduotyje galima iki 5 procentų paklaida.

33.1.5. užduotis rengiama centralizuotai, pateikiama elektroninėje užduoties atlikimo sistemoje.

33.2. Mokymosi pagal vidurinio ugdymo programą pasiekimai tikrinami brandos darbu, rengiamu III ar (ir) IV gimnazijos klasėse, tarpiniu patikrinimu, brandos egzaminu.

33.3. Tarpinio patikrinimo, rengiamo pirmaisiais vidurinio ugdymo programos metais, užduoties struktūra:

33.3.1. užsienio kalbos (antrosios) mokymo(si) turinio ir pasiekimų sritys procentais tarpinio patikrinimo užduotyje:

Mokymo(si) turinio sritys	Pasiekimai			Užduoties taškai procentais
	Recepcija: rašytinio teksto supratimas (A2)	Recepcija: sakytinio teksto supratimas (A1)	Recepcija: audiovizualinio teksto supratimas (A3)	
Kalbiniai komunikaciniai gebėjimai	50	30	20	100

Pastaba. Lentelėje pateikti skaičiai yra orientaciniai, užduotyje galima iki 5 procentų paklaida.

33.3.2. Užduotis rengiama centralizuotai, pateikiama ir atliekama elektroninėje užduoties atlikimo sistemoje.

33.4. Brandos egzamino, vykdomo baigiamojoje vidurinio ugdymo programos klasėje, užduoties struktūra:

33.4.1. užsienio kalbos (antrosios) mokymo(si) turinio ir pasiekimų sritys procentais brandos egzamino užduotyje:

Mokymo(si) turinio sritys	Pasiekimai			Užduoties taškai procentais
	Rašytinio teksto produkavimas (B2) ir rašytinė interakcija (C2) (rašymas)	Teksto mediacija (D1)	Sakytinio teksto produkavimas (B1) ir sakytinė interakcija (C1) (kalbėjimas). Mediacija (D1)	
Kalbiniai komunikaciniai gebėjimai	35 (20+15)	15	50	100

Pastaba. Lentelėje pateikti skaičiai yra orientaciniai, užduotyje galima iki 5 procentų paklaida.

33.4.2. Brandos egzamino užduotis rengiama ir vertinama centralizuotai.

VII SKYRIUS
MOKINIŲ PASIEKIMŲ LYGIŲ POŽYMAI PAGAL PASIEKIMŲ SRITIS

34. Lentelėse kiekvienam klasių koncentrui pateikiami keturių lygių pasiekimų aprašai: slenkstinis, patenkinamas, pagrindinis, aukštesnysis. Pasiekimų lygių požymių lentelėse raide ir skaičių junginiu (pavyzdžiui, A1.3) – žymima pasiekimų sritis (A), pirmas skaičius nurodo pasiekimą (1), o antras skaičius (3) – pasiekimų lygį.

35. Pasiekimų lygių požymiai. (5)–6 klasės:

Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
1. Supratimas (receptija) (A)			
Minimaliai supranta konkrečiose situacijose tiesiogiai sakomą bendrinę kalbą, sudarytą iš žinomų žodžių ir struktūrų, jei kalbama lėtai ir aiškiai tariama, o prireikus pakartojama. Supranta trumpų, aiškių ir paprastų tekstų pagrindinę informaciją. Klausydamasis garso įrašo, naudojami vaizdine informacija arba atraminiais žodžiais. Įrašo prireikia klausytis keletą kartų. Užduotis atlieka ir (ar) taiko supratimo strategijas suteikus pagalbą (A1.1).	Iš dalies supranta konkrečiose situacijose tiesiogiai sakomą bendrinę kalbą, sudarytą iš žinomų žodžių ir struktūrų, jei kalbama lėtai ir aiškiai tariama, o prireikus pakartojama. Supranta trumpų, aiškių ir paprastų tekstų pagrindinę informaciją. Klausydamasis garso įrašo, prireikus pasinaudoja vaizdine informacija arba atraminiais žodžiais. Atliekant užduotis ir (ar) taikant supratimo strategijas kartais prireikia pagalbos (A1.2).	Supranta tiesiogiai sakomą ar garso juostoje įrašytą bendrinę kalbą, sudarytą iš žinomų žodžių ir struktūrų programos temomis ir įvairiose situacijose, jei kalbama lėtai ir aiškiai tariama. Supranta trumpų tekstų pagrindinę informaciją. Taiko keletą žinomų supratimo strategijų (A1.3).	Supranta tiesiogiai sakomą ar garso juostoje įrašytą bendrinę kalbą, sudarytą iš žinomų žodžių ir struktūrų, programos temomis ir įvairiose situacijose, jei kalbama lėtai ir aiškiai tariama. Supranta trumpų tekstų pagrindinę informaciją. Savarankiškai taiko keletą žinomų supratimo strategijų (A1.4).
Minimaliai supranta pagrindinę informaciją labai trumpų pasakojamojo ir aprašomojo tipo tekstų, kuriuose vyrauja regimieji elementai ir susidedančių iš žinomų žodžių bei frazių ir gali būti pritaikyti įvairioms programos temoms bei situacijoms. Randa reikiamą informaciją labai	Iš dalies supranta labai trumpų pasakojamojo ir aprašomojo tipo tekstų, susidedančių iš žinomų žodžių ir frazių ir kuriuose vyrauja regimieji elementai, pagrindinę informaciją. Randa reikiamą informaciją labai trumpuose informaciniuose tekstuose. Skaitydamas naudojami vaizdine	Supranta labai trumpų pasakojamojo ir aprašomojo tipo tekstų, susidedančių iš žinomų žodžių ir frazių ir kuriuose vyrauja regimieji elementai, pagrindinę informaciją. Randa reikiamą informaciją labai trumpuose informaciniuose tekstuose. Taiko keletą žinomų supratimo strategijų (A2.3).	Supranta labai trumpų pasakojamojo ir aprašomojo tipo tekstų, susidedančių iš žinomų žodžių ir frazių ir kuriuose vyrauja regimieji elementai, pagrindinę informaciją. Randa reikiamą informaciją labai trumpuose informaciniuose tekstuose. Tikslingai taiko žinomas supratimo strategijas (A2.4).

trumpuose informaciniuose tekstuose. Skaitydamas naudojasi vaizdine informacija arba atraminiais žodžiais. Skaitydamas keletą kartų. Užduotis atlieka suteikus pagalbą (A2.1).	informacija arba atraminiais žodžiais. Prereikęs skaito tekstą keletą kartų. Atliekant užduotis ir (ar) taikant supratimo strategijas kartais prereikia pagalbos (A2.2).		
Minimaliai supranta labai trumpų vaizdo įrašų, susidedančių iš žinomų žodžių ir frazių ir kuriuose didžiąją dalį sudaro vaizdai, pagrindinę informaciją, kai kalbama lėtai ir tariama aiškiai. Stebėdamas vaizdo įrašą naudojami atraminiais žodžiais. Peržiūri vaizdo įrašą keletą kartų. Užduotis atlieka ir (ar)taiko supratimo strategijas suteikus pagalbą (A3.1).	Iš dalies supranta labai trumpų vaizdo įrašų, susidedančių iš žinomų žodžių ir frazių ir kuriuose didžiąją dalį sudaro vaizdai, pagrindinę informaciją, kai kalbama lėtai ir tariama aiškiai. Stebėdamas vaizdo įrašą kartais pasinaudoja atraminiais žodžiais. Prereikęs peržiūri vaizdo įrašą keletą kartų. Supratimo strategijomis naudojasi suteikus pagalbą (A3.2).	Supranta labai trumpų vaizdo įrašų, susidedančių iš žinomų žodžių ir frazių ir kuriuose didžiąją dalį sudaro vaizdai, pagrindinę informaciją, kai kalbama lėtai ir tariama aiškiai. Taiko keletą žinomų supratimo strategijų (A3.3).	Supranta labai trumpų vaizdo įrašų, susidedančių iš žinomų žodžių ir frazių ir kuriuose didžiąją dalį sudaro vaizdai, pagrindinę informaciją, kai kalbama lėtai ir tariama aiškiai. Tikslingai taiko žinomas supratimo strategijas (A3.4).
2. Raiška (produkovimas) (B)			
Pasako keletą sakinių apie save ir artimiausią aplinką, vartodamas žinomas ir (arba) įsimintas frazes, kai yra galimybė pasirengti iš anksto ir pasinaudoti pagalbine medžiaga (žodžių sąrašu, iliustracijomis). Žodynas sudarytas iš pagrindinių pavienių žodžių ir frazių, susijusių su tam tikromis konkrečiomis situacijomis, tačiau ne visuomet pakankamas komunikacinėms užduotims atlikti. Užduotis atlieka ir raiškos strategijas taiko tik suteikus pagalbą (B1.1).	Pasako keletą sakinių apie save ir artimiausią aplinką, vartodamas žinomas ir (arba) įsimintas frazes, kai yra galimybė pasirengti iš anksto ir pasinaudoti pagalbine medžiaga (žodžių sąrašu, iliustracijomis). Žodynas sudarytas iš pagrindinių pavienių žodžių ir frazių, susijusių su tam tikromis konkrečiomis situacijomis. Taiko kai kurias žinomas raiškos strategijas. Atliekant užduotis kartais prereikia pagalbos (B1.2).	Pasako keletą sakinių apie save ir artimiausią aplinką, vartodamas žinomas ir (arba) įsimintas frazes, kai yra galimybė pasirengti iš anksto ir pasinaudoti pagalbine medžiaga (žodžių sąrašu, iliustracijomis). Žodynas sudarytas iš pagrindinių pavienių žodžių ir frazių, susijusių su tam tikromis konkrečiomis situacijomis. Taiko keletą žinomų raiškos strategijų (B1.3).	Pasako keletą sakinių apie save ir artimiausią aplinką, vartodamas žinomas ir (arba) įsimintas frazes, kai yra galimybė pasirengti iš anksto ir pasinaudoti pagalbine medžiaga (žodžių sąrašu, iliustracijomis). Žodynas sudarytas iš žodžių ir frazių, susijusių su tam tikromis konkrečiomis situacijomis. Žinomas gramatinės struktūras vartoja taisyklingai. Tikslingai taiko žinomas raiškos strategijas (B1.4).

<p>Parašo ar pateikia informaciją apie save, vartodamas keletą žinomų frazių ar sakinių, kai yra galimybė pasirengti iš anksto ir pasinaudoti pagalbine medžiaga (mokymosi priemone, rašymo pavyzdžiu). Žodynas ne visuomet pakankamas komunikacinėms užduotims atlikti. Užduotis atlieka ir taiko rašymo strategijas tik suteikus pagalbą. Kuriamo teksto apimtis ne visuomet pakankama (B2.1).</p>	<p>Parašo ar pateikia informaciją apie save, vartodamas keletą žinomų frazių ar sakinių, kai yra galimybė pasirengti iš anksto ir pasinaudoti pagalbine medžiaga (mokymosi priemone, rašymo pavyzdžiu). Pagalbine medžiaga pasinaudoja ne visuomet tiksliai. Atliekant užduotis ir taikant rašymo strategijas kartais prireikia pagalbos. Kuriamo teksto apimtis pakankama (B2.2).</p>	<p>Parašo ar pateikia informaciją apie save, vartodamas keletą žinomų frazių ar sakinių, kai yra galimybė pasirengti iš anksto ir pasinaudoti pagalbine medžiaga (mokymosi priemone, rašymo pavyzdžiu). Taiko žinomas rašymo strategijas. Kuriamo teksto apimtis 20–40 žodžių (B2.3).</p>	<p>Parašo ar pateikia informaciją apie save, vartodamas keletą žinomų frazių ar sakinių, kai yra galimybė pasirengti iš anksto ir pasinaudoti pagalbine medžiaga (mokymosi priemone, rašymo pavyzdžiu). Taisyklingai vartoja paprastas žinomas gramatinės struktūras. Tiksliai naudojami žinomomis rašymo strategijomis. Kuriamo teksto apimtis atitinka arba viršija numatytus reikalavimus (B2.4).</p>
<p>Kuria pateiktis, garso ir vaizdo įrašą apie artimiausią aplinką, vartodamas žinomus žodžius, frazes ar sakinius, pasinaudodamas pagalbine medžiaga (paveikslėliais, vadovėlio medžiaga, užrašais, vaizdine ir grafine medžiaga). Pagalbine medžiaga pasinaudoja ne visuomet tiksliai. Užduotis atlieka ir (arba) taiko strategijas suteikus pagalbą (B3.1).</p>	<p>Kuria pateiktis, garso ir vaizdo įrašą apie artimiausią aplinką, vartodami žinomus žodžius, frazes ar sakinius, pasinaudodamas pagalbine medžiaga (paveikslėliais, vadovėlio medžiaga, užrašais, vaizdine ir grafine medžiaga). Pagalbine medžiaga pasinaudoja ne visuomet tiksliai. Atliekant užduotis ir (arba) taikant strategijas kartais prireikia pagalbos (B3.2).</p>	<p>Kuria pateiktis, garso ir vaizdo įrašą apie artimiausią aplinką, vartodamas žinomus žodžius, frazes ar sakinius, pasinaudodamas pagalbine medžiaga (paveikslėliais, vadovėlio medžiaga, užrašais, vaizdine ir grafine medžiaga). Tiksliai pasinaudoja pagalbine medžiaga. Savarankiškai taiko reikiamas strategijas (B3.3).</p>	<p>Kuria pateiktis, garso ir vaizdo įrašą apie artimiausią aplinką, vartodamas žinomus žodžius, frazes ar sakinius, pasinaudodamas pagalbine medžiaga (paveikslėliais, vadovėlio medžiaga, užrašais, vaizdine ir grafine medžiaga). Tiksliai pasinaudoja pagalbine medžiaga bei taiko tinkamas strategijas (B3.4).</p>
<p>3. Sąveika (interakcija) (C)</p>			
<p>Bendrauja žodžiu siekdamas komunikacinio tikslo žinomose situacijose, užduoda klausimus ir atsako į klausimus iš anksto pasirengęs, jei klausama lėtai ir tariama aiškiai, o prireikus pakartojama. Žodynas sudarytas iš pavienių žodžių ir frazių, susijusių</p>	<p>Bendrauja žodžiu siekdamas komunikacinio tikslo žinomose situacijose, užduoda klausimus ir atsako į klausimus iš anksto pasirengęs, jei klausama lėtai ir tariama aiškiai, o prireikus pakartojama. Dalyvauja pokalbyje, kurį palaiko pašnekovas (4–5</p>	<p>Bendrauja žodžiu siekdamas komunikacinio tikslo žinomose situacijose, užduoda klausimus ir atsako į klausimus iš anksto pasirengęs, jei klausama lėtai ir tariama aiškiai, o prireikus pakartojama. Dalyvauja pokalbyje, kurį palaiko pašnekovas (4–5</p>	<p>Bendrauja žodžiu siekdamas komunikacinio tikslo žinomose situacijose, užduoda klausimus ir atsako į klausimus iš anksto pasirengęs, jei klausama lėtai ir tariama aiškiai, o prireikus pakartojama. Dalyvauja pokalbyje, kurį palaiko pašnekovas (4–5</p>

<p>su konkrečiomis žinomomis situacijomis. Pokalbį palaiko pašnekovas. Ne visuomet adekvačiai reaguoja į visas pašnekovo replikas. Nepakankamai taisyklinga kalba, tartis ir intonavimas gali trukdyti suprasti, kas norima pasakyti. Pokalbiui pasirengti bei taikant sąveikos strategijas prireikia mokytojo pagalbos (C1.1).</p>	<p>replikos dalyvaujant pokalbyje). Žodynas sudarytas iš pagrindinių pavienių žodžių ir frazių, susijusių su tam tikromis konkrečiomis situacijomis. Nepakankamai taisyklinga kalba gali trukdyti suprasti, kas norima pasakyti. Taiko keletą žinomų sąveikos strategijų (C1.2).</p>	<p>replikos dalyvaujant pokalbyje). Žodynas sudarytas iš pagrindinių pavienių žodžių ir frazių, susijusių su tam tikromis konkrečiomis situacijomis. Iš esmės taisyklinga kalba, tartis ir intonavimas pašnekovui netrukdo suprasti, kas norima pasakyti. Taiko keletą žinomų sąveikos strategijų (C1.3).</p>	<p>replikos dalyvaujant pokalbyje). Žodynas sudarytas iš pagrindinių pavienių žodžių ir frazių, susijusių su tam tikromis konkrečiomis situacijomis. Adekvačiai bendrauja visose žinomose situacijose. Taisyklingai vartoja žinomas kalbos struktūras. Tartis ir intonavimas pašnekovui netrukdo suprasti, kas norima pasakyti. Tikslingai taiko sąveikos strategijas (C1.4).</p>
<p>Raštu paklausia ar teikia informaciją vartodamas keletą žinomų frazių ar sakinių, kai yra galimybė pasirengti iš anksto. Norėdamas taisyklingai parašyti, naudojasi pagalbine medžiaga ir pavyzdžiais, tačiau ne visuomet sėkmingai. Nepakankamai taisyklinga kalba gali trukdyti suprasti rašančiojo intencijas. Pasirengiant atlikti užduotis ir taikant strategijas prireikia mokytojo pagalbos. Kuriamo teksto apimtis ne visuomet pakankama (C2.1).</p>	<p>Raštu paklausia ar teikia informaciją vartodamas keletą žinomų frazių ar sakinių, kai yra galimybė pasirengti iš anksto. Norėdamas taisyklingai parašyti, tinkamai naudojasi pagalbine medžiaga ir pavyzdžiais. Nepakankamai taisyklinga kalba kartais gali trukdyti suprasti rašančiojo intencijas. Pasirengiant atlikti užduotis ir taikant strategijas gali prireikti mokytojo pagalbos. Kuriamo teksto apimtis pakankama (C2.2).</p>	<p>Raštu paklausia ar teikia informaciją vartodamas keletą žinomų frazių ar sakinių, kai yra galimybė pasirengti iš anksto. Norėdamas taisyklingai parašyti, naudojasi pagalbine medžiaga. Kuriamo teksto apimtis 20–40 žodžių. Iš esmės taisyklinga kalba netrukdo suprasti rašančiojo intencijų. Savarankiškai pasirengia atlikti užduotis ir taiko žinomas rašymo strategijas (C2.3).</p>	<p>Raštu paklausia ar teikia informaciją vartodamas keletą žinomų frazių ar sakinių, kai yra galimybė pasirengti iš anksto. Norėdamas taisyklingai parašyti, naudojasi pagalbine medžiaga. Taisyklingai vartoja žinomas gramatines struktūras. Tikslingai taiko žinomas rašymo strategijas. Kuriamo teksto apimtis atitinka ir (arba) viršija numatytus reikalavimus (C2.4).</p>
<p>Bendrauja raštu virtualioje erdvėje siekdamas komunikacinio tikslo žinomose situacijose, vartodamas žinomą leksiką ir konkrečias žinomas frazes ir sakinius. Padedamas mokytojo naudojasi pagalbine medžiaga ir virtualiais įrankiais. Kalba nepakankamai</p>	<p>Bendrauja raštu virtualioje erdvėje siekdamas komunikacinio tikslo žinomose situacijose, vartodamas žinomą leksiką ir konkrečias žinomas frazes ir sakinius. Naudojasi pagalbine medžiaga ir žinomais virtualiais įrankiais. Nepakankamai taisyklinga kalba kartais gali trukdyti</p>	<p>Bendrauja raštu virtualioje erdvėje siekdamas komunikacinio tikslo žinomose situacijose, vartodamas žinomą leksiką ir konkrečias žinomas frazes ir sakinius. Savarankiškai naudojasi pagalbine medžiaga ir virtualiais įrankiais. Pakankamai taisyklinga kalba</p>	<p>Bendrauja raštu virtualioje erdvėje siekdamas komunikacinio tikslo žinomose situacijose, vartodamas žinomą leksiką ir konkrečias žinomas frazes ir sakinius. Naudojasi pagalbine medžiaga ir virtualiais įrankiais. Taisyklingai vartoja žinomą leksiką, konkrečias žinomas</p>

taisyklinga, kad būtų galima sėkmingai pasiekti komunikacinį tikslą. Atliekant užduotis prireikia mokytojo pagalbos (C3.1).	suprasti kalbančiojo ar rašančiojo intencijas. Atliekant užduotis kartais prireikia mokytojo pagalbos (C3.2).	netrukdo suprasti, kas norima pasakyti (C3.3).	frazes ir sakinius. Visuomet sėkmingai pasiekia komunikacinį tikslą (C3.4).
4. Tarpininkavimas (mediacija) (D)			
Perteikia žodžiu reikiamą informaciją iš trumpų iliustruotų tekstų, susidedančių iš žinomų žodžių, frazių ir sakinių. Labai trumpai žodžiu perteikia vizualią informaciją. Nepakankamai taisyklinga kalba, tartis ir intonavimas ne visuomet leidžia adekvačiai suprasti kalbančiojo intencijas. Atliekant užduotis reikia mokytojo pagalbos (D1.1).	Perteikia žodžiu reikiamą informaciją iš trumpų iliustruotų tekstų, susidedančių iš žinomų žodžių, frazių ir sakinių. Labai trumpai žodžiu perteikia vizualią informaciją. Pakankamai taisyklinga kalba netrukdo suprasti kalbančiojo intencijų. Atliekant užduotis kartais prireikia mokytojo pagalbos (D1.2).	Perteikia žodžiu reikiamą informaciją iš trumpų iliustruotų tekstų, susidedančių iš žinomų žodžių, frazių ir sakinių. Labai trumpai žodžiu perteikia vizualią informaciją. Kalbos pakankamai taisyklinga, jog kalbančiojo intencijos būtų suprastos (D1.3).	Perteikia žodžiu reikiamą informaciją iš trumpų iliustruotų tekstų, susidedančių iš žinomų žodžių, frazių ir sakinių. Labai trumpai žodžiu perteikia vizualią informaciją. Žinomas leksines ir gramatines struktūras vartoja taisyklingai (D1.4).
Labai ribotai dalyvauja nedidelės (3–4) mokinių grupelės darbe jai atliekant komandinę užduotį. Rodo pastangas išmokti iš mokytojo ir (ar) bendraklasių bendradarbiauti ar vadovauti grupei (D2.1).	Ribotai bendradarbiauja nedidelėje (3–4) mokinių grupelėje ar jai vadovauja atliekant komandinę užduotį. Reikia nuolatinės mokytojo ir (ar) bendraklasių pagalbos (D2.2.).	Bendradarbiauja nedidelėje mokinių grupėje, vadovauja mokinių grupei atliekant komandinę užduotį (D2.3).	Bendradarbiauja nedidelėje (3–4) mokinių grupėje ir jai vadovauja atliekant komandinę užduotį, pristato grupės darbo rezultatus (D2.4).

36. Pasiekimų lygių požymiai. 7–8 klasės:

Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
1. Supratimas (receptija) (A)			
Minimaliai supranta konkrečiose situacijose tiesiogiai sakomą bendrinę kalbą, sudarytą iš žinomų žodžių ir struktūrų, jei kalbama lėtai ir aiškiai tariama, o prireikus pakartojama. Supranta trumpų, aiškių ir paprastų tekstų pagrindinę informaciją. Klausydamasis garso įrašo, turi pasinaudoti vaizdine informacija arba atraminiais žodžiais. Įrašo prireikia klausytis keletą kartų. Supratimo strategijomis naudojasi suteikus pagalbą (A1.1).	Iš dalies supranta tiesiogiai sakomą ar garso juostoje įrašytą programos temomis įvairioms situacijoms pritaikytą bendrinę kalbą, sudarytą iš žinomų žodžių ir struktūrų, jei kalbama lėtai ir aiškiai tariama. Supranta trumpų, aiškių ir paprastų tekstų pagrindinę informaciją ir kai kurias detales. Taiko keletą žinomų supratimo strategijų (A1.2).	Supranta tiesiogiai sakomą ar garso juostoje įrašytą programos temomis įvairioms situacijoms pritaikytą bendrinę kalbą, kai kalbama lėtai ir aiškiai tariama. Priklausomai nuo klausymo tikslo supranta trumpų tekstų, sudarytų iš žinomų struktūrų, pagrindinę informaciją, reikiamą informaciją ir kai kurias detales. Gali patirti sunkumų detaliam suprasdamas tekstą. Taiko žinomas supratimo strategijas priklausomai nuo užduoties ir klausymosi tikslo (A1.3).	Supranta tiesiogiai sakomą ar garso juostoje įrašytą programos temomis įvairioms situacijoms pritaikytą bendrinę kalbą, kai kalbama lėtai ir aiškiai tariama. Supranta trumpų tekstų, sudarytų iš žinomų struktūrų, pagrindinę informaciją, reikiamą informaciją ir detales. Tikslingai naudojasi supratimo strategijomis (A1.4).
Minimaliai supranta labai trumpų pasakojamojo ir aprašomojo tipo programos temoms ir įvairioms situacijoms pritaikytų tekstų, susidedančių iš žinomų žodžių ir frazių, ir kuriuose vyrauja regimieji elementai, pagrindinę informaciją. Randa reikiamą informaciją labai trumpuose informaciniuose tekstuose. Skaitydama turi pasinaudoti vaizdine informacija arba atraminiais žodžiais. Skaito tekstą keletą kartų. Supratimo strategijomis naudojasi suteikus pagalbą (A2.1).	Iš dalies supranta trumpų pasakojamojo ir aprašomojo tipo programos temoms ir įvairioms situacijoms pritaikytų tekstų, susidedančių iš žinomų žodžių ir frazių, ir kuriuose vyrauja regimieji elementai, pagrindinę informaciją. Randa reikiamą informaciją labai trumpuose informaciniuose tekstuose. Taiko keletą žinomų supratimo strategijų (A2.2).	Detaliai supranta trumpus, paprastus pasakojamojo ar aprašomojo tipo iliustruotus tekstus apie žinomus dalykus, kurių žodynas susideda iš dažnai vartojamų žodžių ir kurių gramatinės struktūros yra žinomos. Randa reikiamą informaciją trumpuose informacinio pobūdžio tekstuose. Taiko žinomas supratimo strategijas (A2.3).	Detaliai supranta trumpus, paprastus pasakojamojo ar aprašomojo tipo iliustruotus tekstus apie žinomus dalykus, kurių žodynas susideda iš dažnai vartojamų žodžių ir kurių gramatinės struktūros yra žinomos. Randa reikiamą informaciją trumpuose informacinio pobūdžio tekstuose. Tikslingai taiko žinomas supratimo strategijas (A2.4).

<p>Minimaliai supranta labai trumpų vaizdo įrašų, susidedančių iš žinomų žodžių ir frazių ir kuriuose didžiąją dalį sudaro vaizdai, pagrindinę informaciją, kai kalbama lėtai ir tariama aiškiai. Stebėdamas vaizdo įrašą turi pasinaudoti atraminiais žodžiais. Peržiūri vaizdo įrašą keletą kartų. Supratimo strategijomis naudojasi suteikus pagalbą (A3.1).</p>	<p>Iš dalies supranta labai trumpų vaizdo įrašų, susidedančių iš žinomų žodžių ir frazių ir kuriuose didžiąją dalį sudaro vaizdai, pagrindinę informaciją, kai kalbama lėtai ir tariama aiškiai. Taiko keletą žinomų supratimo strategijų (A3.2).</p>	<p>Supranta trumpų vaizdo įrašų, susidedančių iš žinomų žodžių ir frazių ir kuriuose didžiąją dalį sudaro vaizdai, pagrindinę informaciją ir kai kurias detales, kai kalbama lėtai ir tariama aiškiai. Taiko žinomas supratimo strategijas (A3.3).</p>	<p>Supranta trumpų vaizdo įrašų, susidedančių iš žinomų žodžių ir frazių, pagrindinę informaciją ir kai kurias detales, kai kalbama lėtai ir tariama aiškiai. Tikslingai taiko žinomas supratimo strategijas (A3.4).</p>
<p>2. Raiška (produkavimas) (B)</p>			
<p>Pasako keletą sakinių apie save ir artimiausią aplinką, vartodamas žinomas ir (arba) įsimintas frazes, kai yra galimybė pasirengti iš anksto ir pasinaudoti pagalbine medžiaga (žodžių sąrašu, iliustracijomis). Žodynas sudarytas iš pagrindinių pavienių žodžių ir frazių, susijusių su tam tikromis konkrečiomis situacijomis. Užduotis atlieka tik suteikus pagalbą. Taiko kai kurias žinomas produkavimo strategijas (B1.1).</p>	<p>Pasako keletą sakinių apie save ir artimiausią aplinką, vartodamas žinomas ir (arba) įsimintas frazes, kai yra galimybė pasinaudoti pagalbine medžiaga (žodžių sąrašu, iliustracijomis). Žodynas sudarytas iš pagrindinių pavienių žodžių ir frazių, susijusių su tam tikromis konkrečiomis situacijomis. Taiko žinomas produkavimo strategijas (B1.2).</p>	<p>Paprastais sakiniais, įsimintinomis frazėmis kalba apie vietas, priklausomybę, save ir kitus žmones, jų veiksmus siekdamas komunikacinio tikslo programos temomis ir įvairiose situacijose. Vartoja ribotą žodyną, susijusį su kasdieniais poreikiais. Taisyklingai vartoja ribotą kiekį paprastų žinomų gramatinių struktūrų. Taiko žinomas produkavimo strategijas (B1.3).</p>	<p>Paprastais sakiniais, kalba apie vietas, priklausomybę, save ir kitus žmones, jų veiksmus siekdamai komunikacinio tikslo programos temomis ir įvairiose situacijose. Vartoja žodyną, susijusį su kasdieniais poreikiais. Taisyklingai vartoja paprastas gramatines struktūras. Tikslingai taiko žinomas produkavimo strategijas (B1.4).</p>
<p>Parašo ar pateikia informaciją apie save, vartodamas keletą žinomų frazių ar sakinių, kai yra galimybė pasirengti iš anksto ir pasinaudoti pagalbine medžiaga (mokymosi priemone, rašymo pavyzdžiu). Užduotis atlieka suteikus pagalbą. Kuriamo teksto apimtis ne visuomet</p>	<p>Parašo ar pateikia informaciją apie save, vartodamas žinomas frazes ar sakinius, kai yra galimybė pasirengti iš anksto ir pasinaudoti pagalbine medžiaga (mokymosi priemone, rašymo pavyzdžiu). Kuriamo teksto apimtis pakankama (B2.2).</p>	<p>Trumpai parašo apie save, kitus žmones ir veiklas siekdamas komunikacinio tikslo programos temomis ir įvairiose situacijose. Vartoja ribotą žodyną, susijusį su kasdieniais poreikiais. Taisyklingai vartoja keletą paprastų žinomų gramatinių struktūrų. Naudojasi</p>	<p>Trumpai parašo apie save, kitus žmones ir veiklas siekdamas komunikacinio tikslo programos temomis ir įvairiose situacijose. Vartoja žodyną, susijusį su kasdieniais poreikiais. Taisyklingai vartoja paprastas žinomas gramatines struktūras. Tikslingai</p>

pakankama (B2.1).		žinomomis rašymo strategijomis. Kuriamo teksto apimtis 40–60 žodžių (B2.3).	naudojasi žinomomis rašymo strategijomis. Kuriamo teksto apimtis atitinka ir (arba) viršija numatytus reikalavimus (B2.4).
Kuria pateiktis, garso ir vaizdo įrašą apie artimiausią aplinką, vartodamas žinomus žodžius, frazes ar sakinius, pasinaudodamas pagalbine medžiaga (paveikslėliais, vadovėlio medžiaga, užrašais, vaizdine ir grafine medžiaga). Užduotis atlieka suteikus pagalbą (B3.1).	Kuria pateiktis, garso ir vaizdo įrašą apie artimiausią aplinką, vartodamas žinomus žodžius, frazes ar sakinius, pasinaudodamas pagalbine medžiaga (paveikslėliais, vadovėlio medžiaga, užrašais, vaizdine ir grafine medžiaga) (B3.2).	Kuria pateiktis, garso ar vaizdo įrašą ar filmuką apie save ir artimiausią aplinką. Vartoja ribotą žodyną, taisyklingai vartoja keletą paprastų žinomų gramatinių struktūrų. Naudojasi prieinama pagalbine medžiaga, interneto resursais (B3.3).	Kuria pateiktis, garso ar vaizdo įrašą ar filmuką apie save ir artimiausią aplinką. Vartoja žinomą žodyną, taisyklingai vartoja paprastas žinomas gramatines struktūras. Naudojasi prieinama pagalbine medžiaga, interneto resursais (B3.4).
3. Sąveika (interakcija) (C)			
Bendrauja žodžiu siekdamas komunikacinio tikslo žinomose situacijose, užduoda klausimus ir atsako į klausimus iš anksto pasirengęs, jei klausama lėtai ir tariama aiškiai, o prireikus ir pakartojama. Ne visuomet adekvačiai reaguoja į visas pašnekovo replikas. Žodynas sudarytas iš pavienių žodžių ir frazių, susijusių su konkrečiomis žinomomis situacijomis. Pokalbį palaiko pašnekovas. Nepakankamai taisyklinga kalba, tartis ir intonavimas gali trukdyti suprasti, kas norima pasakyti. Pokalbiui pasirengti bei taikant sąveikos strategijas prireikia mokytojo pagalbos (C1.1).	Bendrauja žodžiu siekdamas komunikacinio tikslo žinomose situacijose, užduoda klausimus ir atsako į klausimus, jei klausama lėtai ir tariama aiškiai, o prireikus ir pakartojama. Žodynas sudarytas iš žodžių ir frazių, susijusių su konkrečiomis situacijomis. Pokalbį palaiko pašnekovas. Pakankamai taisyklinga kalba, tartis ir intonavimas pašnekovui netrukdo suprasti, kas norima pasakyti. Taiko keletą žinomų sąveikos strategijų (C1.2).	Bendrauja žodžiu siekdamas komunikacinio tikslo įprastose kasdienėse situacijose, jei pašnekovas kalba lėtai ir tariama aiškiai. Vartoja žinomą žodyną ir žinomas struktūras. Savarankiškai palaiko pokalbį (5–6 replikos) žinomose situacijose. Pakankamai taisyklinga kalba, tartis ir intonavimas pašnekovui netrukdo suprasti, kas norima pasakyti. Prireikus taiko žinomas sąveikos strategijas (C1.3).	Bendrauja žodžiu siekdamas komunikacinio tikslo kasdienėse situacijose, jei pašnekovas kalba lėtai ir tariama aiškiai. Vartoja žinomą žodyną ir žinomas struktūras. Savarankiškai palaiko pokalbį (5–6 replikos). Žinomas leksines ir gramatines struktūras vartoja taisyklingai. Tartis ir intonavimas pašnekovui netrukdo suprasti, kas norima pasakyti. Tikslingai taiko sąveikos strategijas (C1.4).

<p>Raštu paklausia ar teikia informaciją vartodamas keletą žinomų frazių ar sakinių, kai yra galimybė pasirengti iš anksto. Norėdamas taisyklingai parašyti, naudojasi pagalbine medžiaga ir pavyzdžiais. Užduotis atlieka, kai suteikiama pagalba. Kuriamo teksto apimtis ne visuomet pakankama (C2.1).</p>	<p>Raštu paklausia ar teikia informaciją vartodamas keletą žinomų frazių ar sakinių, kai yra galimybė pasirengti iš anksto. Norėdamas taisyklingai parašyti, naudojasi pagalbine medžiaga. Kuriamo teksto apimtis pakankama (C2.2).</p>	<p>Bendrauja raštu siekdamas komunikacinio tikslo programos temomis ir įvairiose situacijose. Kuriamo teksto apimtis 40 –60 žodžių. Vartoja ribotą žodyną, susijusį su kasdieniais poreikiais. Laikosi kuriamo žanro ir teksto struktūros pagrindinių reikalavimų. Taisyklingai vartoja keletą paprastų žinomų gramatinių struktūrų. Taiko žinomas rašymo strategijas (C2.3).</p>	<p>Bendrauja raštu siekdami komunikacinio tikslo programos temomis ir įvairiose situacijose. Vartoja ribotą žodyną, susijusį su kasdieniais poreikiais. Laikosi kuriamo žanro ir teksto struktūros reikalavimų. Taisyklingai vartoja paprastas žinomas gramatines struktūras. Tikslingai taiko žinomas rašymo strategijas. Kuriamo teksto apimtis atitinka ir (arba) viršija numatytus reikalavimus (C2.4).</p>
<p>Bendrauja raštu virtualioje erdvėje siekdamas komunikacinio tikslo žinomose situacijose, vartodamas žinomą leksiką ir konkrečias žinomas frazes ir sakinius. Naudojasi pagalbine medžiaga ir virtualiais įrankiais. Atliekant užduotis prireikia mokytojo pagalbos (C3.1).</p>	<p>Bendrauja raštu virtualioje erdvėje siekdamas komunikacinio tikslo žinomose situacijose, vartodamas žinomą leksiką ir konkrečias žinomas frazes ir sakinius. Naudojasi pagalbine medžiaga ir žinomais virtualiais įrankiais (C3.2).</p>	<p>Bendrauja žodžiu ir raštu virtualioje erdvėje siekdamas komunikacinio tikslo asmeninio gyvenimo situacijose, vartodamas žinomą leksiką ir žinomas struktūras. Naudojasi virtualiais įrankiais (C3.3).</p>	<p>Bendrauja žodžiu ir raštu virtualioje erdvėje siekdamas komunikacinio tikslo asmeninio gyvenimo situacijose, vartodamas žinomą leksiką ir struktūras. Tikslingai naudojasi virtualiais įrankiais (C3.4).</p>
<p>4. Tarpininkavimas (mediacija) (D)</p>			
<p>Perteikia žodžiu reikiamą informaciją iš trumpų iliustruotų tekstų, susidedančių iš žinomų žodžių, frazių ir sakinių. Labai trumpai žodžiu perteikia vizualią informaciją. Atliekant užduotis reikia mokytojo pagalbos (D1.1).</p>	<p>Perteikia žodžiu reikiamą informaciją iš trumpų iliustruotų tekstų, susidedančių iš žinomų žodžių, frazių ir sakinių. Labai trumpai žodžiu perteikia vizualią informaciją (D1.2).</p>	<p>Žodžiu ar raštu perteikia reikiamą trumpų iliustruotų aiškios struktūros tekstų informaciją. Keliais sakiniais apibūdina vizualiai pateiktą informaciją. Gimtąja kalba paaiškina kitiems pavienių frazių reikšmes, pasinaudodami pagalbine medžiaga (D1.3).</p>	<p>Žodžiu ar raštu perteikia reikiamą trumpų iliustruotų aiškios struktūros tekstų informaciją. Keliais sakiniais apibūdina vizualiai pateiktą informaciją. Gimtąja kalba paaiškina kitiems pavienių frazių reikšmes (D1.4).</p>
<p>Labai ribotai dalyvauja nedidelės (3–4) mokinių grupelės darbe jai atliekant komandinę užduotį. Rodo</p>	<p>Ribotai bendradarbiauja nedidelėje (3–4) mokinių grupelėje ar jai vadovauja atliekant komandinę</p>	<p>Bendradarbiauja nedidelėje (3–4) mokinių grupelėje ar jai vadovauja atliekant komandinę užduotį.</p>	<p>Bendradarbiauja nedidelėje (3–4) mokinių grupėje ir jai vadovauja atliekant komandinę užduotį.</p>

pastangas išmokti iš mokytojo ir (ar) bendraklasių bendradarbiauti ar vadovauti grupei (D2.1).	užduotį. Reikia nuolatinės mokytojo ir (ar) bendraklasių pagalbos (D2.2).	Mokytojo ir (ar) bendraklasių pagalbos prireikia minimaliai (D2.3).	apibendrina ir pristato grupės darbo rezultatus (D2.4).
--	---	---	---

37. Pasiekimų lygių požymiai. 9–10 ir I–II gimnazijos klasės:

Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
1. Supratimas (receptija) (A)			
Minimaliai supranta tiesiogiai sakomą ar garso juostoje įrašytą bendrinę kalbą programos temomis ir įvairiose situacijose, kai kalbama normaliu tempu ir aiškiai tariama. Priklausomai nuo klausymo tikslo supranta pagrindinę informaciją, pagrindinę mintį, reikiamą informaciją. Kartais gali prireikti pagalbos (A1.1).	Iš dalies supranta tiesiogiai sakomą ar garso juostoje įrašytą bendrinę kalbą programos temomis ir įvairiose situacijose, kai kalbama normaliu tempu ir aiškiai tariama. Priklausomai nuo klausymo tikslo supranta pagrindinę informaciją reikiamą informaciją, kai kurias detales. Detaliai supranta tiesmukai pateikiamą informaciją. Pagalbos gali prireikti atliekant sudėtingesnes užduotis. Taiko žinomas teksto supratimo strategijas (A1.2).	Supranta tiesiogiai sakomą ar garso juostoje įrašytą bendrinę kalbą programos temomis ir įvairiose situacijose, kai kalbama normaliu tempu ir aiškiai tariama. Priklausomai nuo klausymo tikslo supranta pagrindinę informaciją, pagrindinę mintį, reikiamą informaciją, detales. Detaliai supranta tiesmukai pateikiamą informaciją. taiko žinomas teksto supratimo strategijas (A1.3).	Supranta tiesiogiai sakomą ar garso juostoje įrašytą bendrinę kalbą programos temomis ir įvairiose situacijose, kai kalbama normaliu tempu ir aiškiai tariama. Priklausomai nuo klausymo tikslo supranta pagrindinę informaciją, pagrindinę mintį, reikiamą informaciją, detales. Detaliai supranta tiesmukai pateikiamą informaciją. Tikslingai taiko žinomas teksto supratimo strategijas (A1.4).
Minimaliai supranta detales paprastų pasakojamojo, aprašomojo tipo su samprotavimo elementais tekstų, kurių temos ir gramatinės struktūros yra žinomos. Randa reikiamą informaciją informacinio pobūdžio tekstuose. Supratimo strategijomis naudojami suteikus pagalbą (A2.1).	Iš dalies supranta detales ilgesnių paprastų pasakojamojo, aprašomojo tipo su samprotavimo elementais tekstų, kurių temos ir gramatinės struktūros yra žinomos. Randa reikiamą informaciją informacinio pobūdžio tekstuose. Taiko žinomas supratimo strategijas (A2.2).	Detaliai supranta ilgesnius paprastus pasakojamojo, aprašomojo tipo su samprotavimo elementais tekstus, kuriuose gali būti nežinomų žodžių ir kurių gramatinės struktūros yra žinomos, o temos programinės. Randa reikiamą informaciją įvairiuose informacinio pobūdžio tekstuose. Taiko žinomas supratimo strategijas (A2.3).	Detaliai supranta ilgesnius paprastus pasakojamojo, aprašomojo tipo su samprotavimo elementais tekstus, kuriuose gali būti nežinomų žodžių ir kurių gramatinės struktūros yra žinomos, o temos programinės. Randa reikiamą informaciją įvairiuose informacinio pobūdžio tekstuose. Tikslingai taiko žinomas supratimo strategijas (A2.4).
Minimaliai supranta vaizdo įrašų kasdienio gyvenimo temomis	Iš dalies supranta vaizdo įrašų kasdienio gyvenimo temomis	Supranta vaizdo įrašų kasdienio gyvenimo temomis pagrindinę	Supranta vaizdo įrašų kasdienio gyvenimo temomis pagrindinę

<p>pagrindinę informaciją ir kai kurias detales, kai kalbama gana lėtai ir tariama aiškiai. Stebėdamas vaizdo įrašą turi pasinaudoti atraminiais žodžiais ir (ar) kita pagalbine medžiaga. Peržiūri vaizdo įrašą keletą kartų. Supratimo strategijomis naudojasi suteikus pagalbą (A3.1).</p>	<p>pagrindinę informaciją ir kai kurias detales, kai kalbama gana lėtai ir tariama aiškiai. Taiko keletą žinomų supratimo strategijų (A3.2).</p>	<p>informaciją, kai kurias detales ir pagrindines mintis, kai kalbama gana lėtai ir tariama aiškiai. Taiko žinomas supratimo strategijas (A3.3).</p>	<p>informaciją, kai kurias detales ir pagrindines mintis, kai kalbama gana lėtai ir tariama aiškiai. Tikslingai taiko žinomas supratimo strategijas (A3.4).</p>
<p>2. Raiška (produkavimas) (B)</p>			
<p>Siekdamas komunikacinio tikslo produkuoja sakinį tekstą (pasakoja, apibūdina, samprotauja) programos temomis ir įvairiose situacijose. Vartoja žinomas leksines ir gramatines struktūras. Nepakankamai taisyklinga kalba, tartis ir intonavimas ne visuomet leidžia adekvačiai suprasti, kas norima pasakyti. Taiko raiškos strategijas suteikus pagalbą (B1.1).</p>	<p>Siekdamas komunikacinio tikslo produkuoja sakinį tekstą (pasakoja, apibūdina, samprotauja) programos temomis ir įvairiose situacijose. Vartoja žinomą žodyną. Taisyklingai vartoja žinomas gramatines struktūras. Pakankamai taisyklinga kalba, tartis ir intonavimas leidžia adekvačiai suprasti, kas norima pasakyti. Taiko žinomas raiškos strategijas (B1.2).</p>	<p>Siekdamas komunikacinio tikslo produkuoja sakinį tekstą (pasakoja, apibūdina, samprotauja) programos temomis ir įvairiose situacijose. Vartoja paprastą žodyną, pakankamą reikiams bendravimo poreikiams patenkinti. Taisyklingai vartoja paprastas gramatines struktūras. Pakankamai taisyklinga kalba, tartis ir intonavimas leidžia adekvačiai suprasti, kas norima pasakyti. Taiko žinomas raiškos strategijas (B1.3).</p>	<p>Siekdamas komunikacinio tikslo produkuoja sakinį tekstą (pasakoja, apibūdina, samprotauja) programos temomis ir įvairiose situacijose. Vartoja paprastą žodyną, pakankamą reikiams bendravimo poreikiams patenkinti. Taisyklingai vartoja paprastas gramatines struktūras. Tikslingai taiko raiškos strategijas (B1.4).</p>
<p>Rašo apie savo kasdienę aplinką, patirtis, planus ir įvykius tarpusavyje susietais sakiniais programos temomis ir įvairiose situacijose, ne visuomet tikslingai vartodamas jungtukus. Vartoja žinomą žodyną ir žinomas gramatines struktūras. Nepakankamai taisyklinga kalba skaitytojui ne visuomet leidžia adekvačiai suprasti rašančiojo intencijas. Užduotis atlieka</p>	<p>Rašo apie savo kasdienę aplinką, patirtis, planus ir įvykius tarpusavyje susietais sakiniais programos temomis ir įvairiose situacijose, vartodamas gerai žinomus jungtukus. Vartoja žinomą žodyną ir žinomas gramatines struktūras. Pakankamai taisyklinga kalba skaitytojui leidžia adekvačiai suprasti rašančiojo intencijas. Naudojasi kai kuriomis raiškos</p>	<p>Rašo apie savo kasdienę aplinką, patirtis, planus ir įvykius tarpusavyje susietais sakiniais programos temomis ir įvairiose situacijose, vartodamas gerai žinomus jungtukus. Vartoja paprastą žodyną. Taisyklingai vartoja paprastas gramatines struktūras. Pakankamai taisyklinga kalba skaitytojui leidžia adekvačiai suprasti rašančiojo intencijas. Raiškos strategijomis, taip</p>	<p>Rašo apie savo kasdienę aplinką, patirtis, planus ir įvykius tarpusavyje susietais sakiniais programos temomis ir įvairiose situacijose, vartodamas gerai žinomus jungtukus. Vartoja paprastą žodyną. Taisyklingai vartoja paprastas gramatines struktūras. Pakankamai taisyklinga kalba skaitytojui leidžia adekvačiai suprasti rašančiojo intencijas. Naudojasi žinomomis</p>

<p>mokytojo padedamas. Raiškos strategijomis ir kitomis pagalbos priemonėmis (žodynais, žinynais) naudojami labai ribotai. Kuriamo teksto apimtis ne visuomet pakankama (B2.1).</p>	<p>strategijomis, iš dalies pasinaudoja žodynais ir žinynais. Kuriamo teksto apimtis pakankama (B2.2).</p>	<p>pat kitomis pagalbos priemonėmis (žodynais, žinynais) naudojami, tačiau ne visuomet tikslingai. Kuriamo teksto apimtis 60–90 žodžių (B2.3).</p>	<p>produkavimo strategijomis. Tikslingai naudojami raiškos strategijomis ir kitomis pagalbos priemonėmis (žodynais, žinynais, kitais ištekliais). Kuriamo teksto apimtis atitinka ir (arba) viršija numatytus reikalavimus (B2.4).</p>
<p>Kuria pateiktis dominančiomis temomis, garso ar vaizdo įrašus, filmukus ir tinklaraščius (blogus) apie artimiausią aplinką. Vartoja paprastą žodyną ir paprastas gramatines struktūras. Kalba dažnai nepakankamai taisyklinga, jog pateikiama medžiaga būtų suprasta. Užduotis atlieka ir pagalbine medžiaga naudojasi suteikus paramą (B3.1).</p>	<p>Kuria pateiktis dominančiomis temomis, garso ar vaizdo įrašus, filmukus ir blogus apie artimiausią aplinką. Vartoja paprastą žodyną. Taisyklingai vartoja paprastas gramatines struktūras. Kalba pakankamai taisyklinga, jog pateikiama medžiaga būtų suprasta. Naudojasi įvairia pagalbine medžiaga, interneto resursais. Atliekant užduotis kartais prireikia mokytojo pagalbos (B3.2).</p>	<p>Kuria pateiktis dominančiomis temomis, garso ar vaizdo įrašus, filmukus ir blogus apie artimiausią aplinką. Vartoja paprastą žodyną. Taisyklingai vartoja paprastas gramatines struktūras. Kalba pakankamai taisyklinga, jog pateikiama medžiaga būtų suprasta. Naudojasi įvairia pagalbine medžiaga, interneto resursais (B3.3).</p>	<p>Kuria pateiktis dominančiomis temomis, garso ar vaizdo įrašus, filmukus ir blogus apie artimiausią aplinką. Vartoja paprastą žodyną. Taisyklingai vartoja paprastas ir kai kurias sudėtingas gramatines struktūras. Naudojasi įvairia pagalbine medžiaga, interneto resursais (B3.4).</p>
<p>3. Sąveika (interakcija) (C)</p>			
<p>Bendrauja žodžiu siekdamas komunikacinio tikslo programos temomis ir įvairiose situacijose, jei pašnekovas kalba lėtai ir taria aiškiai. Pokalbio sėkmė priklauso nuo pašnekovo. Žinomas leksines ir gramatines struktūras vartoja iš dalies taisyklingai. Nepakankamai taisyklinga kalba, tartis ir intonavimas ne visuomet leidžia pašnekovui adekvačiai suprasti kalbančiojo intencijas. Užduotis</p>	<p>Bendrauja žodžiu siekdamas komunikacinio tikslo programos temomis ir įvairiose situacijose, jei pašnekovas kalba lėtai ir taria aiškiai. Inicijuoja trumpą pokalbį, tačiau ne visuomet gali jį palaikyti. Žinomas leksines ir gramatines struktūras vartoja iš esmės taisyklingai. Pakankamai taisyklinga kalba, tartis ir intonavimas pašnekovui leidžia adekvačiai suprasti kalbančiojo intencijas.</p>	<p>Bendrauja žodžiu siekdamas komunikacinio tikslo programos temomis ir įvairiose situacijose, jei pašnekovas kalba lėtai ir taria aiškiai. Inicijuoja ir palaiko trumpą pokalbį (7–9 replikos dalyvaujant pokalbyje). Vartoja paprastą žodyną. Taisyklingai vartoja paprastas gramatines struktūras. Pakankamai taisyklinga kalba, tartis ir intonavimas pašnekovui leidžia adekvačiai suprasti kalbančiojo</p>	<p>Bendrauja žodžiu siekdamas komunikacinio tikslo programos temomis ir įvairiose situacijose, jei pašnekovas kalba lėtai ir taria aiškiai. Sėkmingai inicijuoja pokalbį ir pasiekia tikslą kartu padėdamas pašnekovui. Vartoja paprastą žodyną. Taisyklingai vartoja paprastas gramatines struktūras. Pakankamai taisyklinga kalba, tartis ir intonavimas pašnekovui leidžia adekvačiai suprasti kalbančiojo</p>

<p>atlieka suteikus paramą. Taiko žinomas sąveikos strategijas, tačiau ne visuomet sėkmingai (C1.1).</p>	<p>Taiko žinomas sąveikos strategijas (C1.2).</p>	<p>intencijas. Taiko žinomas sąveikos strategijas (C1.3).</p>	<p>intencijas. Tikslingai taiko žinomas sąveikos strategijas (C1.4).</p>
<p>Bendrauja raštu programos temomis pagal pateiktas situacijas (pasakoja, apibūdina, reiškia mintis, jausmus) naudodamasis pavyzdžiu ar pagalbine medžiaga. Sąveikos sėkmė priklauso nuo papildomos informacijos ir (arba) pateiktų pavyzdžių ir mokytojo teikiamos pagalbos. Tik pateikus pavyzdį tekstą išdėsto laikydamasis žanro reikalavimų ir konkrečios kalbos rašymo tradicijų. Kalbos taisyklingumas skaitytojui ne visuomet leidžia adekvačiai suprasti rašančiojo intencijas. Pagalbos priemonėmis (žodynais, žinynais) naudojasi suteikus pagalbą. Kuriamo teksto apimtis ne visuomet pakankama (C2.1).</p>	<p>Bendrauja raštu programos temomis pagal pateiktas situacijas (pasakoja, apibūdina, reiškia mintis, jausmus) naudodamasis pavyzdžiu ar pagalbine medžiaga. Kartais prireikia mokytojo pagalbos. Sąveikos sėkmė priklauso nuo papildomos informacijos ir grįžtamojo ryšio. Tekstą išdėsto iš dalies laikydamasis žanro reikalavimų ir konkrečios kalbos rašymo tradicijų. Vartoja paprastą žodyną. Taisyklingai vartoja žinomas gramatines struktūras. Nepakankamai taisyklinga kalba skaitytojui ne visuomet leidžia adekvačiai suprasti rašančiojo intencijas. Pagalbos priemonėmis (žodynais, žinynais), virtualiais įrankiais naudojasi ribotai. Kuriamo teksto apimtis pakankama (C2.2).</p>	<p>Bendrauja raštu programos temomis pagal pateiktas situacijas (pasakoja, apibūdina, reiškia mintis, jausmus) dažnai naudodamasis pavyzdžiu ar pagalbine medžiaga. Atliekant sudėtingesnes užduotis prireikia pagalbos.-Iš esmės laikosi kuriamo teksto žanro struktūros reikalavimų ir konkrečios kalbos rašymo tradicijų. Vartoja paprastą žodyną. Taisyklingai vartoja žinomas gramatines struktūras. Pakankamai taisyklinga kalba skaitytojui leidžia adekvačiai suprasti rašančiojo intencijas. Naudojasi pagalbos priemonėmis (žodynais, žinynais), virtualiais įrankiais. Kuriamo teksto apimtis 60– 90 žodžių (C2.3).</p>	<p>Bendrauja raštu programos temomis pagal pateiktas situacijas (pasakoja, apibūdina, reiškia mintis, jausmus) kartais naudodamiesi pavyzdžiu ar pagalbine medžiaga. Laikosi kuriamo teksto žanro struktūros reikalavimų ir konkrečios kalbos rašymo tradicijų. Vartoja paprastą žodyną. Taisyklingai vartoja paprastas gramatines struktūras. Pakankamai taisyklinga kalba skaitytojui leidžia suprasti rašančiojo intencijas. Naudojasi žinomomis rašymo strategijomis. Tikslingai naudojasi pagalbos priemonėmis (žodynais, žinynais), virtualiais įrankiais. Kuriamo teksto apimtis atitinka ir (arba) viršija numatytus reikalavimus (C2.4).</p>
<p>Bendrauja raštu ir žodžiu virtualioje erdvėje siekdamas komunikacinio tikslo kasdienėmis temomis, atlieka bendras užduotis, naudodamasis turimais kalbiniais ištekliais. Užmezga virtualų pokalbį, iš anksto pasirengę, tačiau ne visuomet gali jį palaikyti. Taiko žinomas sąveikos</p>	<p>Bendrauja raštu ir žodžiu virtualioje erdvėje siekdamas komunikacinio tikslo kasdienėmis temomis, atlieka bendras užduotis, naudodamasis turimais kalbiniais ištekliais. Užmezga ir palaiko virtualų pokalbį, iš anksto pasirengę. Taiko žinomas sąveikos strategijas bei naudojasi</p>	<p>Bendrauja raštu ir žodžiu virtualioje erdvėje siekdamas komunikacinio tikslo kasdienėmis temomis, atlieka bendras užduotis, naudodamasis turimais kalbiniais ištekliais. Užmezga ir palaiko virtualų pokalbį. Taiko žinomas sąveikos strategijas</p>	<p>Bendrauja raštu ir žodžiu virtualioje erdvėje siekdamas komunikacinio tikslo kasdienėmis temomis, atlieka bendras užduotis, naudodamasis turimais kalbiniais ištekliais. Inicijuoja, užmezga ir palaiko virtualų pokalbį. Sėkmingai taiko</p>

strategijas bei naudojami virtualiais įrankiais, kai suteikiama parama (C3.1).	virtualiais įrankiais, tačiau ne visuomet tikslingai (C3.2).	bei naudojami virtualiais įrankiais (C3.3).	žinomas sąveikos strategijas bei naudojami virtualiais įrankiais (C3.4).
4. Tarpininkavimas (mediacija) (D)			
Žodžiu ar raštu keliais sakiniais perteikia trumpų, nesudėtingų, aiškiai struktūruotų bei paremtų iliustracijomis ar schemomis tekstų kasdienėmis temomis informaciją prireikus pasinaudodamas gestais, paveikslėliais ar kitų kalbų žodžiais ar ženklais.-Savarankiškai pasako ar parašo tik atsitiktinę informaciją. Reikia mokytojo pagalbos (D1.1).	Žodžiu ar raštu keliais sakiniais perteikia trumpų, nesudėtingų, aiškiai struktūruotų bei paremtų iliustracijomis ar schemomis tekstų kasdienėmis temomis informaciją prireikus pasinaudodamas gestais, paveikslėliais ar kitų kalbų žodžiais ar ženklais.-Tik dalis informacijos yra teisinga. Dažniausiai prireikia mokytojo pagalbos (D1.2).	Žodžiu ar raštu keliais sakiniais perteikia trumpų, nesudėtingų, aiškiai struktūruotų bei paremtų iliustracijomis ar schemomis tekstų kasdienėmis temomis informaciją prireikus pasinaudodamas gestais, paveikslėliais ar kitų kalbų žodžiais ar ženklais. Pagalbos prireikia tik atliekant sudėtingesnes užduotis (D1.3).	Žodžiu ar raštu keliais sakiniais perteikia trumpų, nesudėtingų, aiškiai struktūruotų bei paremtų iliustracijomis ar schemomis tekstų kasdienėmis temomis informaciją prireikus pasinaudodamas gestais, paveikslėliais ar kitų kalbų žodžiais ar ženklais (D1.4).
Ribotai bendradarbiauja grupėje, atsižvelgdamas į esamus ir (arba) galimus grupės narių kalbos mokėjimo lygio, etninės kultūros, amžiaus ir kt. skirtumus, prireikus ieško kompromiso. Vadovauja 3-4 mokinių grupei atliekant komandinę užduotį. Reikia nuolatinės mokytojo ir (ar)bendraklasių pagalbos (D2.1).	Bendradarbiauja grupėje, atsižvelgdamas į esamus ir (arba) galimus grupės narių kalbos mokėjimo lygio, etninės kultūros, amžiaus ir kt. skirtumus, prireikus ieško kompromiso. Vadovauja 3-4 mokinių grupei atliekant komandinę užduotį, kai prireikus suteikiama parama (D2.2).	Bendradarbiauja grupėje, atsižvelgdamas į esamus ir (arba) galimus grupės narių kalbos mokėjimo lygio, etninės kultūros, amžiaus ir kt. skirtumus, prireikus ieško kompromiso. Vadovauja 3-4 mokinių grupei atliekant komandinę užduotį, pristato grupės darbą (D2.3).	Bendradarbiauja grupėje, atsižvelgdamas į esamus ir (arba) galimus grupės narių kalbos mokėjimo lygio, etninės kultūros, amžiaus ir kt. skirtumus, prireikus ieško kompromiso. Vadovauja 3-4 mokinių grupei atliekant komandinę užduotį, apibendrina ir pristato grupės darbą (D2.4).

38. Pasiekimų lygių požymiai. III–IV gimnazijos klasės:

Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
1. Supratimas (receptija) (A)			
Minimaliai supranta aiškios bendrinės kalbos svarbiausias mintis, kai kalbama įprastomis temomis. Supranta trumpus pasakojimus. Supranta tiesioginę faktinę	Iš dalies supranta aiškios bendrinės kalbos svarbiausias mintis, kai kalbama įprastomis temomis. Supranta trumpus pasakojimus. Supranta tiesioginę faktinę	Supranta aiškios bendrinės kalbos svarbiausias mintis, kai kalbama įprastomis temomis. Supranta trumpus pasakojimus. Supranta tiesioginę faktinę informaciją, jos	Supranta aiškios bendrinės kalbos svarbiausias mintis, kai kalbama įprastomis temomis. Supranta trumpus pasakojimus. Supranta tiesioginę faktinę informaciją, jos

informaciją, jos esmę ir konkrečias detales įprastomis kasdienio gyvenimo temomis. Kartais gali prireikti pagalbos (A1.1).	informaciją, jos esmę ir konkrečias detales įprastomis kasdienio gyvenimo temomis. Pagalbos gali prireikti atliekant sudėtingesnes užduotis. Taiko žinomas teksto supratimo strategijas (A1.2).	esmę ir konkrečias detales įprastomis kasdienio gyvenimo temomis. Taiko žinomas teksto supratimo strategijas (A1.3).	esmę ir konkrečias detales įprastomis kasdienio gyvenimo temomis. Tikslingai taiko žinomas teksto supratimo strategijas (A1.4).
Minimaliai supranta įvairaus pobūdžio tekstus (informacinius, publicistinius, mokslo populiariusius, korespondenciją, adaptuotus grožinius), kuriuose tiesmukai pateikiama faktinė informacija žinomomis temomis. Supranta aiškios struktūros tekstus su samprotavimo elementais. Pritaiko skaitymo būdą priklausomai nuo skaitymo tikslo. Kartais prireikia mokytojo pagalbos (A2.1).	Iš dalies supranta įvairaus pobūdžio tekstus (informacinius, publicistinius, mokslo populiariusius, korespondenciją, adaptuotus grožinius), kuriuose tiesmukai pateikiama faktinė informacija žinomomis temomis. Supranta aiškios struktūros tekstus su samprotavimo elementais. Pritaiko skaitymo būdą priklausomai nuo skaitymo tikslo. Taiko žinomas supratimo strategijas (A2.2).	Supranta įvairaus pobūdžio tekstus (informacinius, publicistinius, mokslo populiariusius, korespondenciją, adaptuotus grožinius), kuriuose tiesmukai pateikiama faktinė informacija žinomomis temomis. Supranta aiškios struktūros tekstus su samprotavimo elementais. Pritaiko skaitymo būdą priklausomai nuo skaitymo tikslo. Taiko žinomas supratimo strategijas (A2.3).	Supranta įvairaus pobūdžio tekstus (informacinius, publicistinius, mokslo populiariusius, korespondenciją, adaptuotus grožinius), kuriuose tiesmukai pateikiama faktinė informacija žinomomis temomis. Supranta aiškios struktūros tekstus su samprotavimo elementais. Pritaiko skaitymo būdą priklausomai nuo skaitymo tikslo. Tikslingai taiko žinomas supratimo strategijas (A2.4).
Minimaliai supranta vaizdo įrašų kasdienio gyvenimo temomis pagrindinę informaciją, detales ir pagrindines mintis, kai tariama aiškiai. Peržiūri vaizdo įrašą keletą kartų. Supratimo strategijomis naudojasi suteikus pagalbą (A3.1).	Iš dalies supranta vaizdo įrašų kasdienio gyvenimo temomis pagrindinę informaciją, detales ir pagrindines mintis, kai tariama aiškiai. Taiko keletą žinomų supratimo strategijų (A3.2).	Supranta vaizdo įrašų kasdienio gyvenimo temomis pagrindinę informaciją, detales ir pagrindines mintis, kai tariama aiškiai. Taiko žinomas supratimo strategijas (A3.3).	Supranta vaizdo įrašų kasdienio gyvenimo temomis pagrindinę informaciją, detales ir pagrindines mintis, kai tariama aiškiai. Taiko žinomas supratimo strategijas. Tikslingai taiko žinomas supratimo strategijas (A3.4).
2. Raiška (produkavimas) (B)			
Siekdamas komunikacinio tikslo produkuoja sakinį tekstą (pasakoja, apibūdina, samprotauja, reiškia požiūrį, aiškina) programos temomis ir įvairiose situacijose. Vartoja	Siekdamas komunikacinio tikslo produkuoja sakinį tekstą (pasakoja, apibūdina, samprotauja, reiškia požiūrį, aiškina) programos temomis ir įvairiose situacijose. Vartoja	Siekdamas komunikacinio tikslo produkuoja sakinį tekstą (pasakoja, apibūdina, samprotauja, reiškia požiūrį, aiškina) programos temomis ir įvairiose situacijose. Vartoja	Siekdamas komunikacinio tikslo produkuoja sakinį tekstą (pasakoja, apibūdina, samprotauja, reiškia požiūrį, aiškina) programos temomis ir įvairiose situacijose. Vartoja

<p>žodyną, pakankamą reikiams bendravimo poreikiams patenkinti. Taisyklingai vartoja paprastas gramatines struktūras. Nepakankamai taisyklinga kalba, tartis ir intonavimas ne visuomet leidžia adekvačiai suprasti, kas norima pasakyti. Taiko raiškos strategijas suteikus pagalbą (B1.1).</p>	<p>žodyną, pakankamą reikiams bendravimo poreikiams patenkinti. Taisyklingai vartoja paprastas gramatines struktūras. Pakankamai taisyklinga kalba, tartis ir intonavimas leidžia adekvačiai suprasti, kas norima pasakyti. Taiko žinomas raiškos strategijas (B1.2).</p>	<p>žodyną, pakankamą reikiams bendravimo poreikiams patenkinti. Taisyklingai vartoja paprastas ir kai kurias sudėtingesnes gramatines struktūras. Pakankamai taisyklinga kalba leidžia adekvačiai suprasti, kas norima pasakyti. Taiko žinomas raiškos strategijas (B1.3).</p>	<p>žodyną, pakankamą reikiams bendravimo poreikiams patenkinti. Taisyklingai vartoja paprastas ir sudėtingesnes gramatines struktūras. Pakankamai taisyklinga kalba leidžia adekvačiai suprasti, kas norima pasakyti. Tikslingai taiko raiškos strategijas (B1.4).</p>
<p>Rašo apie kasdienę aplinką, patirtis, planus ir įvykius (pasakoja, pateikia informaciją, apibūdina, samprotauja). Žodynas ne visuomet pakankamas pasiekti komunikacinį tikslą. Taisyklingai vartoja paprastas gramatines struktūras. Iš dalies taisyklinga kalba skaitytojui leidžia adekvačiai suprasti rašančiojo intencijas. Nepakankamai taisyklinga kalba ne visuomet leidžia adekvačiai suprasti, kas norima pasakyti. Taiko raiškos strategijas suteikus pagalbą (B2.1).</p>	<p>Rašo apie kasdienę aplinką, patirtis, planus ir įvykius (pasakoja, pateikia informaciją, apibūdina, samprotauja), rišliai dėstydamas mintis. Vartoja paprastą žodyną, pakankamą pasiekti komunikacinį tikslą. Taisyklingai vartoja paprastas gramatines struktūras. Pakankamai taisyklinga kalba skaitytojui leidžia adekvačiai suprasti rašančiojo intencijas. Naudojasi kai kuriomis raiškos strategijomis, iš dalies pasinaudoja žodynais ir žinytais (B2.2).</p>	<p>Rašo apie kasdienę aplinką, patirtis, planus ir įvykius (pasakoja, pateikia informaciją, apibūdina, samprotauja), rišliai dėstydamas mintis. Vartoja paprastą žodyną, pakankamą pasiekti komunikacinį tikslą. Taisyklingai vartoja paprastas ir kai kurias sudėtingesnes gramatines struktūras. Pakankamai taisyklinga kalba skaitytojui leidžia adekvačiai suprasti rašančiojo intencijas. Naudojasi žinomomis produkavimo strategijomis ir pagalbėmis priemonėmis (žodynais, žinytais) (B2.3).</p>	<p>Rašo apie kasdienę aplinką, patirtis, planus ir įvykius (pasakoja, pateikia informaciją, apibūdina, samprotauja), rišliai dėstydamas mintis. Vartoja paprastą žodyną, pakankamą pasiekti komunikacinį tikslą. Taisyklingai vartoja paprastas ir kai kurias sudėtingesnes gramatines struktūras. Taisyklinga kalba skaitytojui leidžia adekvačiai suprasti rašančiojo intencijas. Naudojasi žinomomis produkavimo strategijomis.-Tikslingai naudojasi raiškos strategijomis ir pagalbos priemonėmis (žodynais, žinytais, kitais ištekliais) (B2.4).</p>
<p>Kuria pateiktis, garso ar vaizdo įrašus, filmukus, reportažus ir blogus žinomomis temomis. Žodyno ne visuomet pakanka komunikaciniam tikslui pasiekti. Kalba ne visuomet pakankamai taisyklinga, jog pateikiama medžiaga būtų suprasta.</p>	<p>Kuria pateiktis, garso ar vaizdo įrašus, filmukus, reportažus ir blogus žinomomis temomis. Vartoja žodyną, pakankamą komunikaciniam tikslui pasiekti. Taisyklingai vartoja paprastas gramatines struktūras. Kalba pakankamai taisyklinga, jog</p>	<p>Kuria pateiktis, garso ar vaizdo įrašus, filmukus, reportažus ir blogus žinomomis temomis. Vartoja žodyną, pakankamą komunikaciniam tikslui pasiekti. Taisyklingai vartoja paprastas ir kai kurias sudėtingesnes gramatines struktūras. Kalba</p>	<p>Kuria pateiktis, garso ar vaizdo įrašus, filmukus, reportažus ir blogus žinomomis temomis. Vartoja žodyną, pakankamą komunikaciniam tikslui pasiekti. Taisyklingai vartoja paprastas ir sudėtingas gramatines struktūras. Naudojasi įvairia</p>

<p>Užduotis atlieka ir pagalbine medžiaga naudojasi suteikus paramą (B3.1).</p>	<p>pateikiama medžiaga būtų suprasta. Naudojasi įvairia pagalbine medžiaga, interneto resursais. Atliekant užduotis kartais prireikia mokytojo pagalbos (B3.2).</p>	<p>pakankamai taisyklinga, jog pateikiama medžiaga būtų suprasta. Naudojasi įvairia pagalbine medžiaga, interneto resursais (B3.3).</p>	<p>pagalbine medžiaga, interneto resursais (B3.4).</p>
<p>3. Sąveika (interakcija) (C)</p>			
<p>Sąveikauja žinomomis kasdienio ar nekasdienio gyvenimo temomis. Keičiasi informacija, susidoroja su kebliomis situacijomis ir paaiškina problemas. Reiškia mintis abstraktesnėmis kultūros temomis, pavyzdžiui, kalbėdamas apie filmus, knygas, muziką ir pan. Turimo žodyno ne visuomet pakanka komunikacinėms užduotims atlikti. Nepakankamai taisyklinga kalba, tartis ir intonavimas pašnekovui ne visuomet leidžia adekvačiai suprasti kalbančiojo intencijas. Užduotis atlieka suteikus paramą. Taiko žinomas sąveikos strategijas, tačiau ne visuomet sėkmingai (C1.1).</p>	<p>Sąveikauja žinomomis kasdienio ar nekasdienio gyvenimo temomis. Keičiasi informacija, susidoroja su kebliomis situacijomis ir paaiškina problemas. Reiškia mintis abstraktesnėmis kultūros temomis, pavyzdžiui, kalbėdamas apie filmus, knygas, muziką ir pan. Vartoja žodyną, pakankamą komunikacinėms užduotims atlikti. Taisyklingai vartoja paprastas gramatines struktūras. Pakankamai taisyklinga kalba, tartis ir intonavimas pašnekovui leidžia adekvačiai suprasti kalbančiojo intencijas. Taiko žinomas sąveikos strategijas (C1.2).</p>	<p>Iš dalies pasitikėdamas sąveikauja žinomomis kasdienio ar nekasdienio gyvenimo temomis. Keičiasi informacija, susidoroja su kebliomis situacijomis ir paaiškina problemas. Reiškia mintis abstraktesnėmis kultūros temomis, pavyzdžiui, kalbėdamas apie filmus, knygas, muziką ir pan. Vartoja žodyną, pakankamą komunikacinėms užduotims atlikti. Taisyklingai vartoja paprastas ir kai kurias sudėtingesnes gramatines struktūras. Pakankamai taisyklinga kalba, tartis ir intonavimas pašnekovui leidžia adekvačiai suprasti kalbančiojo intencijas. Taiko žinomas sąveikos strategijas (C1.3).</p>	<p>Pasitikėdamas sąveikauja žinomomis kasdienio ar nekasdienio gyvenimo temomis. Keičiasi informacija, susidoroja su kebliomis situacijomis ir paaiškina problemas. Reiškia mintis abstraktesnėmis kultūros temomis, pavyzdžiui, kalbėdamas apie filmus, knygas, muziką ir pan. Vartoja žodyną, pakankamą komunikacinėms užduotims atlikti. Taisyklingai vartoja paprastas ir sudėtingesnes gramatines struktūras. Pakankamai taisyklinga kalba, tartis ir intonavimas pašnekovui leidžia adekvačiai suprasti kalbančiojo intencijas. Tikslingai taiko žinomas sąveikos strategijas (C1.4).</p>
<p>Bendrauja raštu programos temomis pagal pateiktas situacijas (pasakoja, apibūdina, reiškia mintis, jausmus, samprotauja), kartais naudodamasis pavyzdžiu ar pagalbine medžiaga. Sąveikos sėkmė priklauso nuo papildomos informacijos ir (arba) pateiktų pavyzdžių ir mokytojo</p>	<p>Bendrauja raštu programos temomis pagal pateiktas situacijas (pasakoja, apibūdina, reiškia mintis, jausmus, samprotauja), kartais naudodamasis pavyzdžiu ar pagalbine medžiaga. Kartais prireikia mokytojo pagalbos. Sąveikos sėkmė priklauso nuo papildomos informacijos ir</p>	<p>Bendrauja raštu programos temomis pagal pateiktas situacijas (pasakoja, apibūdina, reiškia mintis, jausmus, samprotauja), kartais naudodamasis pavyzdžiu ar pagalbine medžiaga. Iš esmės laikosi kuriamo teksto žanro struktūros reikalavimų ir konkrečios kalbos rašymo tradicijų. Vartoja</p>	<p>Bendrauja raštu programos temomis pagal pateiktas situacijas (pasakoja, apibūdina, reiškia mintis, jausmus, samprotauja), kartais naudodamasis pavyzdžiu ar pagalbine medžiaga. Laikosi kuriamo teksto žanro struktūros reikalavimų ir konkrečios kalbos rašymo tradicijų. Vartoja</p>

<p>teikiamos pagalbos. Tik pateikus pavyzdį tekstą išdėsto laikydamasis žanro reikalavimų ir konkrečios kalbos rašymo tradicijų. Vartoja ribotą žodyną. Iš dalies taisyklingai vartoja paprastas gramatines struktūras. Nepakankamai taisyklinga kalba skaitytojui ne visuomet leidžia adekvačiai suprasti rašančiojo intencijas. Pagalbos priemonėmis (žodynais, žinynais) naudojasi suteikus pagalbą (C2.1).</p>	<p>grįžtamojo ryšio. Tekstą išdėsto iš dalies laikydamasis žanro reikalavimų ir konkrečios kalbos rašymo tradicijų. Vartoja paprastą žodyną. Taisyklingai vartoja paprastas gramatines struktūras. Nepakankamai taisyklinga kalba skaitytojui ne visuomet leidžia adekvačiai suprasti rašančiojo intencijas. Pagalbos priemonėmis (žodynais, žinynais), virtualiais įrankiais naudojasi ribotai (C2.2).</p>	<p>žodyną, pakankamą reikiamam komunikaciniam tikslui pasiekti. Taisyklingai vartoja paprastas ir kai kurias sudėtingesnes gramatines struktūras. Pakankamai taisyklinga kalba skaitytojui leidžia adekvačiai suprasti rašančiojo intencijas. Naudojasi žinomomis rašymo strategijomis. Naudojasi pagalbos priemonėmis (žodynais, žinynais), virtualiais įrankiais (C2.3).</p>	<p>žodyną, pakankamą reikiamam komunikaciniam tikslui pasiekti. Taisyklingai vartoja paprastas ir sudėtingesnes gramatines struktūras. Taisyklinga kalba skaitytojui leidžia adekvačiai suprasti rašančiojo intencijas. Naudojasi žinomomis rašymo strategijomis. Tikslingai naudojasi pagalbos priemonėmis (žodynais, žinynais), virtualiais įrankiais (C2.4).</p>
<p>Dalyvauja virtualioje komunikacijoje realiu laiku su keletu pašnekovų, bendraudamas kasdienio gyvenimo, mokymosi ir kitomis dominančiomis temomis. Užmezga virtualų pokalbį, iš anksto pasirengęs, tačiau ne visuomet gali jį palaikyti. Atlieka bendras užduotis, keičiasi išplėstine informacija su pašnekovais, kai suteikiama parama. Taiko žinomas sąveikos strategijas bei naudojasi virtualiais įrankiais, kai suteikiama parama (C3.1).</p>	<p>Dalyvauja virtualioje komunikacijoje realiu laiku su keletu pašnekovų, bendraudamas kasdienio gyvenimo, mokymosi ir kitomis dominančiomis temomis. Užmezga ir palaiko virtualų pokalbį, iš anksto pasirengęs. Atlieka bendras užduotis, keičiasi išplėstine informacija su pašnekovais, tačiau ne visuomet sėkmingai. Taiko žinomas sąveikos strategijas bei naudojasi virtualiais įrankiais (C3.2).</p>	<p>Dalyvauja virtualioje komunikacijoje realiu laiku su keletu pašnekovų, bendraudamas kasdienio gyvenimo, mokymosi ir kitomis dominančiomis temomis. Inicijuoja, užmezga ir palaiko virtualų pokalbį. Atlieka bendras užduotis. Keičiasi išplėstine informacija su pašnekovais. Taiko žinomas sąveikos strategijas bei naudojasi virtualiais įrankiais (C3.3).</p>	<p>Dalyvauja virtualioje komunikacijoje realiu laiku su keletu pašnekovų, bendraudamas kasdienio gyvenimo, mokymosi ir kitomis dominančiomis temomis. Inicijuoja, užmezga ir palaiko virtualų pokalbį. Sėkmingai atlieka bendras užduotis. Keičiasi išplėstine informacija su pašnekovais. Sėkmingai taiko žinomas sąveikos strategijas bei naudojasi virtualiais įrankiais (C3.4).</p>
<p>4. Tarpininkavimas (mediacija) (D)</p>			
<p>Žodžiu ar raštu perteikia nesudėtingą konkrečią sakytinę įvairių šaltinių informaciją. Parašo trumpą rišlią tiesioginės informacijos rašytinio ar sakinio teksto santrauką aktualiomis temomis. Detaliai</p>	<p>Žodžiu ar raštu perteikia nesudėtingą konkrečią sakytinę įvairių šaltinių informaciją. Parašo trumpą rišlią tiesioginės informacijos rašytinio ar sakinio teksto santrauką aktualiomis temomis. Detaliai</p>	<p>Žodžiu ar raštu perteikia nesudėtingą konkrečią sakytinę įvairių šaltinių informaciją. Parašo trumpą rišlią tiesioginės informacijos rašytinio ar sakinio teksto santrauką aktualiomis temomis. Detaliai</p>	<p>Žodžiu ar raštu perteikia nesudėtingą konkrečią sakytinę įvairių šaltinių informaciją. Parašo trumpą rišlią tiesioginės informacijos rašytinio ar sakinio teksto santrauką aktualiomis temomis. Detaliai</p>

<p>užsirašo gerai struktūruotų ir aiškiai skaitomų pranešimų ar paskaitų informaciją žinomomis temomis. Tik dalis informacijos yra teisinga. Dažniausiai prireikia mokytojo pagalbos (D1.1).</p>	<p>užsirašo gerai struktūruotų ir aiškiai skaitomų pranešimų ar paskaitų informaciją žinomomis temomis. Didžioji dalis informacijos yra teisinga. Pagalbos prireikia tik atliekant sudėtingesnes užduotis (D1.2).</p>	<p>užsirašo gerai struktūruotų ir aiškiai skaitomų pranešimų ar paskaitų informaciją žinomomis temomis. Perteikiant informaciją pasitaiko netikslumų (D1.3).</p>	<p>užsirašo gerai struktūruotų ir aiškiai skaitomų pranešimų ar paskaitų informaciją žinomomis temomis (D1.4).</p>
<p>Bendradarbiauja įvairialypėje grupėje, atsižvelgdamas į esamus ir (arba) galimus grupės narių kalbos mokėjimo lygio, etninės kultūros, amžiaus ir kt. skirtumus, prireikus ieško kompromiso. Išklauso kitų nuomonių, išsako savo požiūrį. Vadovauja nedidelei mokinių grupei atliekant komandinę užduotį, koordinuoja ir apibendrina atliktą grupės užduotį ir (ar) diskusiją. Reikia nuolatinės mokytojo ir (ar) bendraklasių pagalbos (D2.1).</p>	<p>Bendradarbiauja įvairialypėje grupėje, atsižvelgdamas į esamus ir (arba) galimus grupės narių kalbos mokėjimo lygio, etninės kultūros, amžiaus ir kt. skirtumus, prireikus ieško kompromiso. Išklauso kitų nuomonių, išsako savo požiūrį. Vadovauja nedidelei mokinių grupei atliekant komandinę užduotį, koordinuoja ir apibendrina atliktą grupės užduotį ir (ar) diskusiją, kai prireikus suteikiama parama (D2.2).</p>	<p>Bendradarbiauja įvairialypėje grupėje, atsižvelgdamas į esamus ir (arba) galimus grupės narių kalbos mokėjimo lygio, etninės kultūros, amžiaus ir kt. skirtumus, prireikus ieško kompromiso. Išklauso kitų nuomonių, išsako savo požiūrį. Vadovauja nedidelei mokinių grupei atliekant komandinę užduotį, koordinuoja ir apibendrina atliktą grupės užduotį ir (ar) diskusiją (D2.3).</p>	<p>Bendradarbiauja įvairialypėje grupėje, atsižvelgdamas į esamus ir (arba) galimus grupės narių kalbos mokėjimo lygio, etninės kultūros, amžiaus ir kt. skirtumus, prireikus ieško kompromiso. Išklauso kitų nuomonių, išsako savo požiūrį. Vadovauja nedidelei mokinių grupei atliekant komandinę užduotį, sėkmingai bendradarbiauja, koordinuoja ir apibendrina atliktą grupės užduotį ir (ar) diskusiją (D2.4).</p>